

Jaarverslag 2023

Stichting PCOU

Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Over PCOU Willibrord.....	4
1.1 Profiel.....	4
1.2 Organisatie	7
2. Verantwoording over het gevoerde beleid	16
2.1 Onderwijs, kwaliteit en innovatie.....	16
2.2 HR.....	32
2.3 Huisvesting en facilitair.....	38
2.4 ICT en informatiemanagement.....	41
2.5 Financiën.....	43
2.6 Risicoparagraaf	50
3. Continuïteitsparagraaf	53
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief.....	53
3.2 Staat van baten en lasten en balans.....	54
4. Bericht van de RvT	60
5. Bericht van de GMR.....	65
Jaarrekening 2023.....	67
6. Geconsolideerde jaarrekening.....	68
6.1 Geconsolideerde balans per 31 december na resultaatbestemming.....	68
6.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten	69
6.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	70
6.4 Grondslagen geconsolideerde jaarrekening.....	71
6.5 Toelichting op de geconsolideerde balans.....	78
6.6 Niet in de balans opgenomen rechten en plichten.....	85
6.7 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten.....	87
6.8 Gebeurtenissen na balansdatum	94
7. Enkelvoudige jaarrekening.....	95
7.1 Enkelvoudige balans Willibrord Stichting per 31 december na resultaatbestemming	95
7.2 Enkelvoudige staat van baten en lasten Willibrord Stichting	96
7.3 Grondslagen enkelvoudige jaarrekening	97
7.4 Toelichting op de enkelvoudige balans.....	98
7.5 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.....	100
8. Goedkeuring en vaststelling.....	103
Overige gegevens.....	104
9. Statutaire regeling resultaatbestemming.....	105
10. Controleverklaring	106

Voorwoord

Als scholengroep hebben we in 2023 veel moois weten neer te zetten, met als doel de beste ontwikkelkansen voor onze 21.000 leerlingen in het primair, voortgezet en gespecialiseerd onderwijs. We hebben de kwaliteit van ons onderwijs weten te handhaven in een context van grote maatschappelijke uitdagingen.

Zo hebben we pal gestaan voor de sociale veiligheid van onze leerlingen en collega's, in een wereld waarin die veiligheid niet vanzelfsprekend is. Op dit thema hebben we het afgelopen jaar belangrijke inspanningen geleverd. En wat te denken van het personeelstekort? Ondanks grote schaarste wisten we ook dit jaar voor continuïteit te zorgen. Daar moet ik wel bij zeggen: met dank aan de inzet van tijdelijke middelen, waaronder de financiering vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. We moeten ons voorbereiden op een jaar waarin we het met minder middelen moeten doen.

Tegelijk biedt die uitdaging ook kansen, bijvoorbeeld voor nieuwe samenwerkingen. In de aanpak van het personeelstekort hebben we het afgelopen jaar een voortrekkersrol vervuld, die we ook de komende jaren willen houden. Zo zijn we penvoerder voor de Aanpak Lerarentekort PO en hebben we een actieve rol in de Onderwijsregio's. De urgentie om samen te werken is groot. Schoolbesturen hebben de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een kwalitatief hoogwaardig, dekkend en zo divers mogelijk aanbod in de regio. Het is onze overtuiging dat wij alleen door intensief samenwerken onze maatschappelijke verantwoordelijkheid kunnen nemen en de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs kunnen verbeteren.

Want ook op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid ligt er een grote opdracht voor ons die meerjarig aandacht vraagt. Vanuit ons streven naar kansengelijkheid en passend onderwijs voor alle leerlingen zijn deze basisvaardigheden een absoluut speerpunt.

2023 was ook het jaar waarin Andries Mulder afscheid nam als lid van het College van Bestuur. Namens heel PCOU Willibrord wil ik hem bedanken voor wat hij voor onze scholengroep heeft betekend. En dan met name voor zijn oog voor verbinding met de scholen en zijn denken vanuit de bedoeling.

Samen maken we ons sterk voor onderwijs dat leerlingen en medewerkers laat groeien. Voor kansengelijkheid, inclusie en diversiteit. En voor samenwerking in de regio die het onderwijs versterkt. Ik nodig iedereen van harte uit om vanuit collectieve betrokkenheid en verantwoordelijkheid met durf samen te blijven werken aan de beste ontwikkelkansen voor iedere leerling.

Fawzia Nasrullah

Voorzitter College van Bestuur PCOU Willibrord

1. Over PCOU Willibrord

1.1 Profiel

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 0: Identiteit, wie en wat we zijn***

PCOU Willibrord bestaat uit twee stichtingen: Stichting PCOU (basisonderwijs) met een protestants-christelijke grondslag en de Willibrord Stichting (voortgezet onderwijs) met een katholieke en protestants-christelijke grondslag. Er is één raad van toezicht en één college van bestuur. Tezamen zijn wij PCOU Willibrord en zo presenteren wij ons als scholengroep naar buiten.

Op onze scholen werken we elke dag aan de beste ontwikkelkansen voor onze leerlingen. We hebben 30 scholen voor basisonderwijs (SBO), speciaal onderwijs (SO) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO) in Utrecht. De scholen variëren in omvang van 80 tot 725 leerlingen. De scholen hebben samen ruim 8.500 kinderen en ongeveer 1.000 medewerkers.

Identiteit

Identiteit is hoe we onszelf ervaren, wat we belangrijk vinden, wat ons raakt, hoe we daarmee omgaan, hoe we met elkaar omgaan en hoe we ons onderscheiden. Onze identiteit werkt door in ons denken, voelen en doen. De identiteit van PCOU Willibrord is gebaseerd op de christelijke levensbeschouwing, een historisch fundament van onze samenleving. Concreet zien we onze identiteit terug in gedeelde waarden zoals vergevingsgezindheid, zorgzaamheid, gelijkwaardigheid, behulpzaamheid en betrouwbaarheid. Deze waarden geven we onze leerlingen mee, in de overtuiging dat we daarmee een bijdrage leveren aan een harmonieuze en gelukkige samenleving. Met de veranderende samenstelling van de bevolking zien we op onze scholen de diversiteit in (geloofs)overtuigingen toenemen. We gaan hier niet aan voorbij en geven op een eigentijdse wijze inkleuring aan onze identiteit, door bijvoorbeeld naast de christelijke feestdagen ook ruimte te bieden voor het vieren van feestdagen van andere religies. Van ouders verwachten we dat ze bewust kiezen voor onze scholen en daarmee de waarden en normen omarmen die het fundament vormen van onze identiteit, zodat we in samenwerking met hen en in volle overtuiging leerlingen kunnen voorbereiden op een wereld waarin we geloven.

Missie

Voor iedere leerling de beste ontwikkelkansen.

Visie

In ons onderwijs gaat het om de ontwikkeling van talent, om de beste kansen voor iedere leerling. We helpen leerlingen te ontdekken wat ze kunnen en waar ze trots op kunnen zijn, en we leren ze sociaal vaardig en zelfbewust te zijn in de samenwerking met anderen. We willen dat onze leerlingen met vertrouwen hun toekomst tegemoet gaan.

We doen dat in een samenleving die snel verandert, grootstedelijker en digitaal wordt, met een arbeidsmarkt die vaardigheden als flexibiliteit en creativiteit vraagt; een samenleving ook waar kansenongelijkheid moet worden tegengegaan.

In alles wat we doen, stellen we de leerling centraal. In het belang van leerlingen moeten we wendbaar zijn, om de grote maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden. De benodigde wendbaarheid in structuur en cultuur realiseren we door ons te ontwikkelen als netwerkorganisatie (zie ook: *Organisatiefilosofie*).

Kernwaarden

- **Durf** - We hebben lef en zijn ambitieus. We durven te kiezen en investeren in onze scholen en in het onderwijs. Bij alles wat we doen is de kernvraag: hoe komt het ten goede aan de leerlingen?
- **Verbinding** - We hebben elkaar nodig, we staan in verbinding met elkaar en met onze omgeving. Samen krijgen we meer voor elkaar. We waarderen elkaar, juist ook waar we verschillen en anders denken.
- **Ontwikkelingsgericht** - Goed onderwijs in een snel veranderende samenleving en in een grootstedelijk gebied vraagt om voortdurende ontwikkeling van leerlingen en medewerkers, van onderwijs en organisatie.
- **Verantwoordelijk** - We voelen ons medeverantwoordelijk voor de toekomst van onze leerlingen en van de wereld om ons heen.

Organisatiefilosofie

Elke school binnen PCOU Willibrord is uniek als het gaat om de lokale context, het onderwijsaanbod en de leerlingenpopulatie. In het belang van hun leerlingen hebben de scholen de ruimte en de verantwoordelijkheid om keuzes te maken en een eigen profiel te ontwikkelen, binnen de gemeenschappelijke kaders. Scholen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering, het bestuur geeft richting (in goede afstemming met organisatie) en faciliteert, ondersteund door de afdeling Onderwijs- & Organisatieondersteuning (O&O).

We hebben in 2023 stappen gezet in de collectieve ontwikkeling van onze scholengroep. We werkten aan het samen verantwoordelijk zijn, collectief leiderschap, samenspel tussen schoolleiding, ondersteuning en CvB, doorgaande lijnen tussen primair onderwijs (PO), gespecialiseerd onderwijs (GO) en voortgezet onderwijs (VO), en ondersteuning van het onderwijs. Het CvB heeft deze gedeelde verantwoordelijkheid dusdanig gestructureerd dat het de bestuurlijke verantwoordelijkheid kan dragen.

We zetten in op samenwerking met elkaar en met de buitenwereld. Op het benutten van de kracht van onze scholengroep: mensen met elkaar in verbinding brengen, zowel intern als extern. Als netwerkorganisatie zoeken we in de samenwerking altijd naar de beste vorm. Wij nemen onze verantwoordelijkheid als grote scholengroep in de netwerkaanpak. De grootstedelijke dynamiek van Utrecht vraagt om goed onderwijs en om een actieve, initiatiefrijke scholengroep, die als partner meewerkt aan maatschappelijke vraagstukken.

Praktijkvoorbeeld bij Strategielijn 0: Identiteit, wie en wat we zijn

Dit jaar legden we de basis voor de eerste scholengroepbrede medewerkersdag sinds 2020: 'Groots voor elkaar' op 26 februari 2024 in TivoliVredenburg. Alle medewerkers van PCOU Willibrord zijn uitgenodigd om elkaar op deze dag te ontmoeten en te inspireren. Als grote scholengroep laten we zo onze waardering zien voor al onze medewerkers. We vinden het belangrijk om eens per jaar met alle collega's samen te komen: niet voor niets is verbinding een van onze kernwaarden. Dankzij al die verschillende collega's zijn we niet alleen een *grote* scholengroep, we zijn met elkaar ook *groots* in alle expertise en diversiteit die we in huis hebben.

Strategie

Om alle vraagstukken en uitdagingen goed het hoofd te kunnen bieden, vergroten we onze gezamenlijke kracht als grote scholengroep. Dit hebben we verwoord in ons Koersplan 2021-2025, in strategielijn 0. We zetten vol in op de versterking van de kwaliteit en continuïteit van ons onderwijs: onderwijs met een robuuste basis, eerlijke kansen en goed toegeruste leraren. In dat licht bestendigen wij de acht strategische lijnen uit het Koersplan 2021-2025:

0. Identiteit, wie en wat we zijn
  1. Burgerschap voor een duurzame en mondiale samenleving
  2. Kansengelijkheid
  3. Aantrekkelijk werkgeverschap
  4. Grootstedelijke dynamiek
  5. Leiderschap en leiderschapsontwikkeling
  6. Een infrastructuur voor professionalisering, onderzoek, ontwikkeling en innovatie
  7. Professionele onderwijsorganisatie

Deze acht lijnen bundelen we tot vier thema's. Deze ordening helpt ons duidelijk te maken waar we aan werken:

- A. Kwaliteit en continuïteit van onderwijs (met name strategielijn 1, 2, 4)
- B. Voldoende medewerkers (strategielijn 3)
- C. Innovatie (met name strategielijn 4, 6)
- D. Professionele ondersteuning (strategielijn 5, 7)

De concretisering van deze lijnen en thema's krijgt op het niveau van de scholengroep haar beslag in de strategiebrief en het jaarplan; op het niveau van de school in het school- en/of jaarplan. In hoofdstuk 2 van dit bestuursverslag komen we terug op wat er in 2023 ten aanzien van de strategielijnen op het niveau van de scholengroep is ondernomen.

Toegankelijkheid en toelating

Op basis van ons aanmeldbeleid is in principe iedere leerling welkom. Door het aanmeldingsformulier te ondertekenen, verklaren ouders gebruik te willen maken van het onderwijsaanbod van de school en de levensbeschouwelijke identiteit van de Stichting PCOU en de betreffende school te respecteren. Elke school spant zich in om zoveel mogelijk leerlingen die toelaatbaar zijn, daadwerkelijk te plaatsen.

In overleg met de medezeggenschapsraad bepaalt de school een gemotiveerde norm over het maximaal aantal leerlingen per groep. De toelating van een leerling is niet afhankelijk van een geldelijke bijdrage van de ouders. Iedere school beschrijft de toelatingsprocedure met de daarbij behorende praktische informatie in de schoolgids. Schoolbesturen voor primair onderwijs en de gemeente Utrecht hebben afspraken gemaakt over een gemeenschappelijk aanmeldbeleid. Het aantal ouders dat hun kind op tijd aanmeldt, is dankzij het gemeenschappelijke aanmeldbeleid de afgelopen jaren gegroeid¹. Het merendeel van de scholen heeft voldoende plaatsingsruimte en alle kinderen kunnen in hun eigen wijk naar school.

1.2 Organisatie

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 7: Professionele onderwijsorganisatie***

Om de realisatie van onze maatschappelijke opdracht optimaal te ondersteunen, is het belangrijk dat we een professionele organisatie vormen, waarbinnen we effectief en efficiënt samenwerken op basis van vertrouwen en korte lijnen.

Contactgegevens

- Naam schoolbestuur: Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht, kortweg Stichting PCOU
- Bestuursnummer: 62662
- Adres: Grebbeberglaan 9-a, 3527 VX Utrecht
- Telefoonnummer: 030 - 272 31 23
- E-mail: bestuur@pcouwillibrord.nl
- Website: www.pcouwillibrord.nl

Neem bij vragen over het bestuursverslag contact op met het bestuurssecretariaat via bestuur@pcouwillibrord.nl.

Tabel 1: Overzicht PO-scholen Stichting PCOU

School	Website	Directeur
2e Marnixschool	zemarnixschool.nl	Josette Groenewegen
Blauwe Aventurijn	blauwe-aventurijn.nl	Shirley Verloop
Da Costaschool	dchu.nl	Susan Wessels Boer-Blom
De Boemerang	deboemerangutrecht.nl	Mirjam Gielissen
De Boomgaard	deboomgaard.nl	Esther Verheul-in der Maur
De Brug	Jenaplandebbrug.nl	Hielke Hielkema
De Fakkel	bsdefakkel.nl	Iris Hekkert

¹ In 2022 was dit 88%; voor 2023 was op het moment van het schrijven van dit jaarverslag nog geen percentage bekend.

De Kleine Vliegenier	dekleinevliegenier.nl	Marijke den Decker-van Staverden
De Krullevaar	dekrullevaar.nl	Lorance Janssen en Claudia Zoutewelle
De Oase	basisschooldeoase.nl	Saskia van Berkel
De Odyssee	deodyssee.net	Josje van Dijk (tot 1 december 2023), Marjola Uitendaal (ad interim, vanaf 1 december 2023)
De Olijfboom	bsdeolijfboom.nl	Yücel Aydemir
De Piramide	cbspiramidebis-utrecht.nl	Jefta Alberts
De Regenboog	onzeregenboog.nl	Danuta Donk (vanaf 1 augustus 2023)
De Ridderhof	deridderhof.net	Emile Vermeulen
De Schakel	cbs-de-schakel.nl	Janet Klein
De Wereldwijzer	wereldwijzerutrecht.nl	Monique Reijmer
Kindcentrum Leeuwesteyn	kcleeuwsteyn.nl	Annemieke Veeneman
Kindercampus Molenpark	kindercampusmolenpark.nl	Annet Baart en (waarnemend) Isis Nunen (vanaf 1 november 2023)
Koningin Beatrixschool	beatridemeern.nl	Rina Vonk-de Nijs
Lukasschool	lukasschool.nl	Annelies Maas, Nina Smit Duijzentkunst (vanaf 1 februari 2023 duo-directeur)
Op Avontuur	bsopavontuur.nl	Marieke Boer-Jansink
Op Dreef	opdreefovervecht.nl	Rohan de Groot
Torenpleinschool	torenpleinschool.nl	Danique Zelissen-Daems
Van Asch van Wijckschool	aschvanwijckschool.nl	Katinka van der Wal-van Raaij
Zonnewereld	zonnewereld.nl	Coen de Hoop

Tabel 2: Overzicht GO-scholen Stichting PCOU

Rafaël	rafaelschool.nl	Pien van Gendt
SBO Belle van Zuylen	bellevanzuylensbo.nl	Heidi van Wezel
STIP VSO	stipvso.nl	Willemijn Pott
Taalschool Utrecht	taalschoolutrecht.nl	Jenny Olsthoorn en Esther van Zoest (vanaf 1 oktober 2023 duo)

Tabel 3: Ontwikkeling leerlingaantallen PO-scholen Stichting PCOU

School	01-10-2022	01-10-2023	01-02-2024
2e Marnixschool	235	254	271
Blauwe Aventurijn	205	209	213
Da Costaschool	208	214	226
De Boemerang	169	166	173
De Boomgaard	624	619	641
De Brug	282	290	301
De Fakkel	271	272	284
De Kleine Vliegenier	289	292	310
De Krullebaar	357	362	381
De Oase	613	613	645
De Odyssee	346	340	348
De Olijfboom	169	205	224
De Piramide	183	188	196
De Regenboog	314	279	283
De Ridderhof	435	401	407
De Schakel	252	238	252
De Wereldwijzer	139	117	122
Kindcentrum Leeuwesteyn	176	220	241
Kindercampus Molenpark	144	134	146
Koningin Beatrixschool	224	210	218
Lukaschool	188	186	192
Op Avontuur	122	134	138
Op Dreef	166	171	177
Torenpleinschool	361	383	399
Van Asch van Wijckschool	214	203	212
Zonnewereld	396	372	378
Totaal	8143	8026	8435

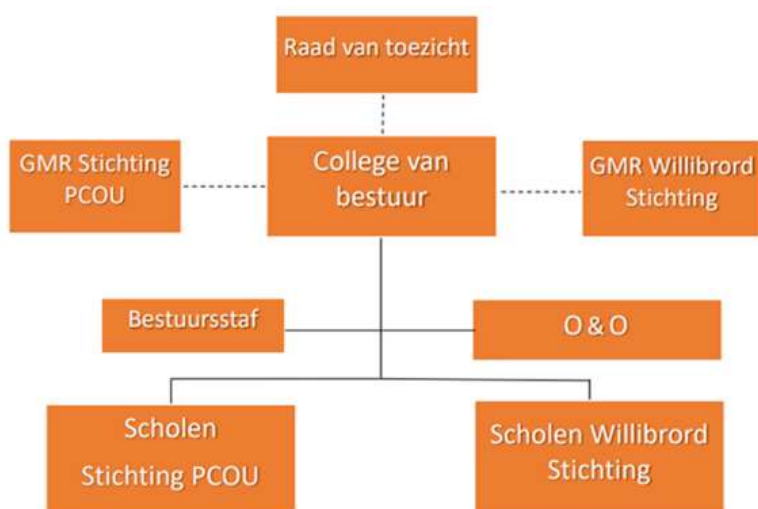
Tabel 4: Ontwikkeling leerlingaantallen GO-scholen Stichting PCOU

School	01-10-2022	01-10-2023	01-02-2024
Rafael	214	212	227
SBO Belle van Zuylen	121	111	118
STIP VSO	259	249	246
Taalschool Utrecht	467	382	466

Juridische en organisatiestructuur

Stichting PCOU is statutair verbonden met de Willibrord Stichting. Samen presenteren de stichtingen zich als scholengroep PCOU Willibrord. Het college van bestuur van beide stichtingen bestaat uit dezelfde personen. Dit geldt ook voor de raad van toezicht van beide stichtingen. Er is een sterke samenhang tussen de stichtingen en in de praktijk fungeren ze op onderdelen steeds meer als een geheel. Geen van beide stichtingen is bepalend in de beleidsvoering van de andere stichting. Stichting PCOU is ook verbonden met Stichting Steunfonds van Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht.

Schema 1: Organisatiestructuur

De organisatiestructuur is gebaseerd op een heldere taakverdeling van de drie basiselementen van de organisatie, namelijk: besturen, ontwikkelen en uitvoeren van het primaire proces en ontwikkelen en uitvoeren van de ondersteunende processen:

- Het college van bestuur draagt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de gehele organisatie. Hiertoe stelt het bestuur beleid vast, monitort het de uitvoering en stuurt het bestuur de scholen en de ondersteunende diensten binnen O&O (Onderwijs- & Organisatieondersteuning) aan op basis van beleids- en prestatieafspraken. Het college van bestuur voert twee keer per jaar een managementgesprek met iedere schoolleider. Hierin worden de resultaten en de voortgang van de schoolontwikkeling besproken. Daarnaast brengen bestuursleden jaarlijks één of meer bezoeken aan de scholen.
- De scholen zijn binnen de door het bestuur gestelde kaders verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijs en voor hun interne organisatie. Daartoe maken de scholen afspraken met het bestuur en faciliteert het bestuur de scholen. Scholen hebben een integrale resultaatverantwoordelijkheid op alle bedrijfsfuncties en ook een procesverantwoordelijkheid voor onderwijs en onderwijsinnovatie. Schoolleiders zijn medeverantwoordelijk voor het goed functioneren van Stichting PCOU en werken samen in het schoolleidersoverleg. Ook is er nauwe samenwerking met de directeurs van de scholen van de Willibrord Stichting.

- O&O ondersteunt het college van bestuur en de scholen bij de uitvoering van hun taken met betrekking tot onderwijs-, kwaliteits- en innovatiebeleid, personeelsbeleid en organisatie, financieel beleid, ICT- en informatiemanagement en huisvestings- en facilitair beleid. O&O heeft op deze gebieden een procesverantwoordelijkheid en ondersteunt vanuit een expertiserol scholen en bestuur in hun resultaatverantwoordelijkheid.

Iedere school heeft een medezeggenschapsraad (MR); per stichting is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De raad van toezicht houdt toezicht, adviseert en is werkgever van het college van bestuur.

Governancecode

Conform wat hierover is bepaald in de sectorale governancecodes hebben het college van bestuur en de raad van toezicht binnen PCOU Willibrord ervoor gekozen de code Goed Onderwijsbestuur VO 2019 van de VO-raad toe te passen voor zowel Stichting PCOU als de Willibrord Stichting. PCOU Willibrord voldoet aan de zogenaamde pas toe-bepalingen uit deze code. Bestuur en toezicht zijn organiek gescheiden ('two-tier' model). Daarnaast beschikt PCOU Willibrord over een gedragscode en een klokkenluidersregeling. Deze zijn gepubliceerd op onze website (<https://www.pcouwillibrord.nl/over-ons/documenten>).

College van bestuur

Mevrouw drs. F.M. Nasrullah (voorzitter)

Nevenfuncties (alle op persoonlijke titel):

- lid Raad van Toezicht Voedingscentrum (bezoldigd)
- lid Raad van Toezicht Stichting Levvel (per 1 februari 2023, bezoldigd)

De heer mr. A.W. Mulder (lid, tot 1 november 2023)

Nevenfuncties (alle op persoonlijke titel):

- voorzitter Raad van Toezicht IJsselgroep (bezoldigd)

Twee keer per jaar voert (de remuneratiecommissie van) de raad van toezicht een voortgangsgesprek met de leden van het college van bestuur, afzonderlijk en gezamenlijk. Ter voorbereiding op het voortgangsgesprek stelt ieder CvB-lid een zelfevaluatie op.

Behandeling van klachten en bezwaren

Behandelde klachten

De klachtenregeling biedt mogelijkheden voor het indienen van een klacht bij het college van bestuur of bij de Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO). Periodiek worden deze klachtenprocedures in het college van bestuur besproken. In 2023 zijn met betrekking tot PCOU vijf klachtenprocedures gestart, alle aanhangig gemaakt door ouders. Onderstaande tabel geeft een korte typering van de behandelde klachten.

Tabel 5: Overzicht van behandelde klachten

Ingediend	Kern van de klacht	Uitkomst
Door ouder bij de Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO).	Ouder is van mening dat de school tekortschiet in begeleiding van de leerling, in informatievoorziening en het vaststellen van een OPP. Tevens is ouder van mening dat de beslissing van de school om leerling te laten doubleren is genomen op basis van onjuiste en onvolledige informatie.	De GCBO heeft de klacht ongegrond verklaard op alle punten.
Door ouder bij de GCBO.	Ouder is van mening dat de school onterecht informatie heeft verspreid en belastende informatie heeft verstrekt aan de Raad voor de Kinderbescherming.	De GCBO heeft de klacht op beide punten ongegrond verklaard.
Door ouder bij de GCBO.	Ouder is van mening dat de school zich niet onpartijdig heeft opgesteld in een conflict tussen ouder en mede-ouder, en dat de school geen veilige omgeving biedt aan haar kinderen.	De GCBO heeft de klacht op het eerste punt gegrond verklaard, het tweede punt is ongegrond verklaard.
Door ouder bij het bestuur.	Ouder is van mening dat de groepsleerkracht een onveilige omgeving scheidt.	De directeur van de school heeft de klacht behandeld, naar aanleiding daarvan was behandeling op bestuursniveau niet meer nodig.
Door ouder bij het bestuur.	Ouder eist inzicht in de toetsdata van zijn kind.	Het college van bestuur concludeert dat de school ouder in deze situatie van de gevraagde informatie dient te voorzien.

De wettelijk verplichte klachtenprocedure is in het onderwijs in het leven geroepen als instrument voor kwaliteitsverbetering: hoe kunnen we van deze situatie leren zodat we vergelijkbare situaties in de toekomst kunnen voorkomen? De algemeen maatschappelijke tendens van juridificering zien we ook terug in het onderwijs, waardoor de kwaliteit verbeterende functie van de klachtenprocedure onder druk komt te staan en de nadruk komt te liggen op het gelijk krijgen. Het gevolg hiervan is dat de uitkomst van de procedure lang niet altijd bevredigend is voor de klager. In 2023 hebben we daarom de klachtenprocedure herzien door de introductie van een verhelderend gesprek van de klager met (of namens) het bestuur. Doel van het gesprek is om te verkennen of het onderliggende probleem op een

andere manier kan worden opgelost en daar afspraken over te maken. Een formele behandeling van de klacht blijft als mogelijkheid bestaan.

Behandelde bezwaren op grond van het protocol maatregelen, schorsen en verwijderen

Bij bezwaren op grond van het protocol maatregelen, schorsen en verwijderen neemt het college van bestuur een beslissing op basis van het advies van de bezwaarcommissie. Als er een bezwaar tegen verwijdering wordt ingediend bij de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO) brengt de GPO advies uit aan het bestuur.

Tabel 6: Overzicht van behandelde bezwaren tegen schorsing

Aantal	Ongegrond	Gegrond	Gedeeltelijk gegrond
2	-	-	1

Tabel 7: Overzicht van behandelde bezwaren tegen verwijdering

Aantal	Ongegrond	Uitkomst	Gedeeltelijk gegrond
-	-	-	-

Externe vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon is een functionaris van buiten de organisatie, die op een deskundige en onpartijdige manier medewerkers en ouders/leerlingen die een klacht hebben, kan bijstaan en adviseren. PCOU Willibrord heeft twee externe vertrouwenspersonen:

- Anya Wiersma
- Dorine Gerritsma

Eens per jaar vindt overleg van de vertrouwenspersonen met het college van bestuur plaats. Hierin geven de vertrouwenspersonen een niet tot personen of situaties herleidbare schets van hun werkzaamheden en kunnen zij advies geven en om advies worden gevraagd. De gegevens in onderstaande tabel geven een indruk van de aard van hun werkzaamheden in 2023.

Tabel 8: Overzicht van behandelde klachten door de externe vertrouwenspersonen

	Totaal aantal meldingen	Aantal meldingen door ouder	Aantal meldingen door medewerker
PO	31	8	23
GO	2	-	2

Tabel 9: Overzicht van de aard van de meldingen, hulpvragen en klachten²

Communicatie	29
Maatregelen tegen een leerling	6
Schoolorganisatie	5
Klachtbehandeling door school	6
Onderwijskundig handelen	5
Onveiligheid	23
Seksuele intimidatie	1
Pesten	1
Agressie/geweld	1

Tabel 10: Overzicht van de relatie tussen melder en aangeklaagde³

Onderwijsgevende - onderwijsgevende	8
Onderwijsgevende - leidinggevende	36
Team - leidinggevende	4
Ouder - directie/medewerker	17
Ouder - onderwijsgevende	7
Ondersteunend personeel – ondersteunend personeel	5

Tabel 11: Overzicht van de acties van de vertrouwenspersoon⁴

Gesprek met melder	69
Gesprek met melder en leidinggevende	8

In 2023 zijn 74 meldingen afgehandeld. 3 meldingen zijn nog in behandeling begin 2024.

Professionele onderwijsorganisatie

Binnen het programma professionele bedrijfsvoering hebben we in 2023 werk gemaakt van de volgende vier lijnen:

- Cultuur en leiderschap
- Financiële besturing
- Organisatie en governance
- Optimale producten, processen en systemen

² Tabel 7 bevat de meldingen die betrekking hebben op Stichting PCOU en de Willibrord Stichting.

³ Tabel 8 bevat de meldingen die betrekking hebben op Stichting PCOU en de Willibrord Stichting.

⁴ Tabel 9 bevat de meldingen die betrekking hebben op Stichting PCOU en de Willibrord Stichting.

Binnen de lijn cultuur en leiderschap hebben we onze organisatiefilosofie verder ontwikkeld in lijn met onze missie, visie en kernwaarden. We hebben dit document besproken op onze leiderschapsdagen en verwachten dit in 2024 officieel te kunnen vastleggen. Essenties binnen de organisatiefilosofie zijn werken in een netwerkaanpak, werken in driehoeken, samenwerken aan de beste ontwikkelkansen voor alle leerlingen en collectieve verantwoordelijkheid binnen de scholengroep. Met werken in driehoeken bedoelen we dat we alle (beleidsmatige) ontwikkelingen vormgeven in een gelijkwaardige driehoek, bestaande uit schoolleider(s), CvB(-lid) en manager O&O. Zo draagt eenieder bij vanuit verbinding.

Passend bij de organisatiefilosofie heeft de werkgroep organisatie en governance gewerkt aan een nieuw managementstatuut. Samen met de werkgroep cultuur en leiderschap brengen zij beide producten in 2024 naar verdere besluitvorming. Intussen is de organisatiefilosofie een belangrijk document dat richting geeft aan hoe wij samenwerken binnen de scholengroep.

Om onze financiën toekomstbestendig in te richten, hebben we de werkgroep financiële besturing gevraagd na te denken over een nieuw allocatiemodel: hoe kunnen we onze financiën nog meer inzichtelijk en stuurbaar maken voor onze leidinggevenden binnen de scholengroep? Ons nieuwe dataplatform moet hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Om onze producten te optimaliseren naar de vraag van de scholen, onze processen in lijn te brengen met deze producten en de systemen naadloos te laten aansluiten, hebben we een agile werkwijze ontwikkeld om product voor product in de organisatie langs te lopen. De eerste thema's zijn beheer en onderhoud, formatie, personeel en salarisadministratie, mobiliteit en begroting. Dit werken we verder uit in 2024 en 2025, in gezamenlijkheid tussen schoolleiders en collega's van O&O.

2. Verantwoording over het gevoerde beleid

2.1 Onderwijs, kwaliteit en innovatie

2.1.1 Kwaliteitszorg

PCOU Willibrord wil ieder kind de beste ontwikkelkansen bieden. Een kind moet zich breed kunnen ontwikkelen, zodat het genoeg zelfvertrouwen krijgt om te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Daarom werken wij voortdurend aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit op onze scholen. Ons uitgangspunt daarvoor is het kwaliteitskader van de Inspectie van het Onderwijs.

Het college van bestuur, de schoolleiders, het onderwijzend en het ondersteunend personeel hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid, met respect voor ieders rol en taak. In een cyclisch proces van kwaliteitszorg blijven scholen en medewerkers zich voortdurend ontwikkelen. Het succes van onze inspanningen lezen we onder andere af aan de onderwijsresultaten en de mate van tevredenheid van leerlingen, ouders en leerkrachten.

In 2023 zetten we extra in op basisvaardigheden, onder andere door versterking van het burgerschapsonderwijs. Verder besteedden we extra aandacht aan gelijke kansen en een aangenaam schoolklimaat voor alle leerlingen. Binnen de hele organisatie werkten collega's hard om de continuïteit en de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen.

Zicht op kwaliteit

Ieder jaar actualiseren wij het kwaliteitshandboek, zo ook in september 2023. In dit handboek staat beschreven hoe we samen zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs op alle PCOU Willibrord-scholen. Nieuw zijn de jaarlijkse schoolbezoeken in het primair onderwijs, vergelijkbaar met de schoolbezoeken in het gespecialiseerd en het voortgezet onderwijs. Hiermee voegen we een extra instrument toe aan het bestaande systeem van kwaliteitszorg. Binnen de cyclus van planning en verantwoording voert het college van bestuur twee keer per jaar managementgesprekken met de schoolleiders. De schoolbezoeken leveren een beeld op van de successen en de ontwikkelkansen van de scholen in het primair onderwijs en het gespecialiseerd onderwijs. We leren gezamenlijk hoe we de kwaliteit kunnen verbeteren. De uitvoering van deze bezoeken verliep in 2023 naar wens.

Ter voorbereiding op die gesprekken voert de afdeling Onderwijs, Kwaliteit & Innovatie kwaliteitsgesprekken met de scholen, aan de hand van de kwaliteitsgebieden van de Inspectie: een vast stramien met aandachtspunten per school. Tijdens deze gesprekken komen aspecten van het onderwijsproces, onderwijsresultaten, schoolklimaat, kwaliteitsmanagement en ambities van de scholen aan de orde. Op deze domeinen verzamelen en analyseren scholen data met behulp van verschillende instrumenten. De kwaliteitsgesprekken vormen de basis voor de planmatige aanpak van onderwijsverbetering.

Werken aan kwaliteit

Parallel aan de kwaliteitscyclus voeren de individuele scholen hun eigen jaar- en schoolplannen uit. Daarnaast ontmoeten onderwijsprofessionals elkaar in (lerende) netwerken, met als doel om de kwaliteit van het onderwijs binnen de hele scholengroep te verbeteren, van elkaar te leren en elkaar te inspireren. We beschikken bijvoorbeeld over een lerend netwerk hoogbegaafdheid en intern begeleiders. Voor het gespecialiseerd onderwijs speelt het lerend netwerk 'Samen voor goud' een belangrijke rol. Binnen het netwerk reflecteren de scholen in onderling overleg op hun processen en hun documenten. Daarnaast benutten ze data, zoals tevredenheidsmetingen, enquêtes over het welbevinden van de leerlingen en gegevens over uitstroomniveaus.

In de reguliere scholen voor primair onderwijs spelen data een grotere rol. Per school bekijken we of het onderwijs voldoet aan de landelijke norm en de benchmark primair onderwijs. De uitkomsten bespreken we tijdens de kwaliteitsgesprekken en de managementgesprekken.

Verder hebben we in het verslagjaar een preventieladder voor kwaliteitszorg ontworpen en geïntroduceerd. Deze preventieladder bevat kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs, gebaseerd op het kwaliteitskader van de inspectie. Voor de scholen in het gespecialiseerd onderwijs geldt hierbij ook de door de Sectorraad GO ontwikkelde Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs. Doel van de preventieladder is om scholen op basis van zelfevaluatie inzicht te geven in de onderwijskwaliteit van de school.

Basisvaardigheden blijven een belangrijk aandachtspunt bij kwaliteitszorg. Dat betreft taal en rekenen, maar ook burgerschap en digitale geletterdheid. Binnen het primair onderwijs werken we aan professionalisering van het rekenonderwijs. In september is het lerend netwerk rekenen van start gegaan in het PO.

De werkgroep digitale geletterdheid (Link030) heeft dit jaar diverse projecten georganiseerd op verschillende PO- en GO-scholen. Er is een lerend netwerk digitale geletterdheid, een opleiding specialist digitale geletterdheid en een pilot waarbij leerlingen opgeleid worden tot expert digitale geletterdheid.

Daarnaast zetten we extra in op leesbevordering. Vanuit het Masterplan basisvaardigheden heeft het ministerie van OCW € 12,9 miljoen gereserveerd voor het versterken van leesbevordering in de kinderopvang en op PO-scholen en het vmbo. Met dit bedrag moeten nieuwe locaties gerealiseerd worden voor de leesbevorderingsprogramma's 'BoekStart in de kinderopvang' en 'de Bibliotheek op School'. Meerdere scholen maken al gebruik van de regeling 'de Bibliotheek op School': Da Costaschool, De Boemerang, De Boomgaard, De Olijfboom, De Piramide, De Schakel, Koningin Beatrixschool, Kindcentrum Leeuwesteyn, Op Dreef, Belle van Zuylen en STIP VSO.

Verantwoording

Op verschillende manieren leggen we verantwoording af over onze kwaliteitszorg. In gezamenlijkheid hebben we een visie op onderwijskwaliteit ontwikkeld, die is vastgelegd in het kwaliteitshandboek van de scholengroep. In de schoolplannen van de scholen wordt deze visie uitgewerkt. We verzamelen cyclisch kwantitatieve en kwalitatieve data uit onder meer de leerlingvolgsystemen. De gegevens uit tevredenheidsonderzoeken, zelfevaluaties en collegiale visitaties ondersteunen de verantwoording over onderwijskwaliteit.

Inspectiebezoeken

In 2023 vonden kwaliteitsonderzoeken plaats door de Inspectie van het Onderwijs op twee scholen voor gespecialiseerd onderwijs. Nieuw dit jaar is dat de standaard basisvaardigheden (OPO) als vast onderdeel is opgenomen in het inspectiekader. Taalschool Utrecht kreeg als oordeel *goed*, SO Rafael kreeg het oordeel *voldoende*. In het primair onderwijs werden ook twee scholen bezocht door de inspectie. Helaas kreeg Basisschool Op Dreef het oordeel *onvoldoende* op drie van de acht standaarden. In vervolg daarop heeft de school een verbeterplan opgesteld. De Lukasschool werd als *voldoende* beoordeeld. Verder vond een themabezoek door de inspectie plaats voor de voorschoolse educatie. Naar aanleiding daarvan kreeg Basisschool De Wereldwijzer het oordeel *voldoende*.

2.1.2 Onderwijsresultaten primair onderwijs

We monitoren de ontwikkeling van onze scholen voor primair onderwijs aan de hand van onder meer de methode onafhankelijke tussen- en eindtoetsen van Cito, Leerling in Beeld en IEP (Inzicht Eigen Profiel). Ook gebruiken we gegevens over ouder- en leerlingtevredenheid en het welbevinden van leerlingen.

Tussentoetsen

Een van onze doelen is dat scholen bij tussentoetsen gemiddeld voldoende opbrengsten realiseren. Hierbij kijken we naar het niveau van de resultaten en naar het percentage leerlingen dat voldoende leerwinst boekt. Dit laatste levert het volgende beeld op.

Tabel 12: Percentage leerlingen dat leerwinst boekt

Brinnr.	Schoolnaam	19/20 - E20	20/21- E21	21/22- E22	22/23- E23
04NN	2e Marnixschool	60%	60%	65%	67%
17TX	Blauwe Aventurijn	58%	52%	85%	74%
18AC	Da Costaschool	50%	48%	47%	58%
17PA	De Boemerang	33%	42%	79%	50%
27CN	De Boomgaard	63%	32%	47%	53%
17YX	De Brug	65%	20%	72%	40%
17ZG	De Fakkel	58%	33%	56%	56%
17XB00	De Kleine Vliegenier	72%	67%	79%	63%
27CR	De Krullebaar	75%	43%	32%	71%
30GY	De Oase	37%	50%	47%	68%
30VB	De Odyssee	68%	57%	53%	64%
17ZR02	De Olijfboom	50%	61%	84%	43%
17XB01	De Piramide	57%	53%	47%	58%
17UC	De Regenboog	69%	59%	56%	75%
28AF	De Ridderhof	57%	21%	42%	54%
17QE	De Schakel	57%	52%	63%	56%
17YN	De Wereldwijzer	58%	59%	45%	46%
31JN	Kindcentrum Leeuwesteyn	-	-	79%	56%
17ST	Kindercampus Molenpark	83%	30%	42%	65%
09QA	Koningin Beatrixschool	38%	33%	47%	63%
17ZR00	Lukasschool	48%	45%	67%	57%

17ZY	Op Avontuur	78%	29%	55%	41%
17TC	Op Dreef	63%	48%	79%	43%
06PC	Torenpleinschool	63%	45%	53%	54%
17XZ	Van Asch van Wijckschool	83%	45%	44%	50%
28AE	Zonnewereld	68%	30%	63%	50%

Eindtoets en referentieniveaus

In 2023 behaalden de leerlingen van 23 basisscholen de gestelde minimale norm voor de eindtoets. Dat betekent dat zij een voldoende behaalden voor zowel referentieniveau 1F als referentieniveau 1S/2F. Van de basisscholen behaalden 3 scholen de minimale norm voor de eindtoets niet. Rekenen en wiskunde bleven achter ten opzichte van taal en lezen. Extra inzet op het rekenonderwijs blijft geboden. Over het geheel genomen kan gesteld worden dat de eindtoetsresultaten, gezien de bijzondere omstandigheden tussen maart 2020 (eerste lockdown) en januari/februari 2022 (december 2021, situatie weer zeer zorgelijk), goed waren.

Waardering en welbevinden

De waardering van leerlingen voor het geboden onderwijs blijft hoog. De gemiddelde score op het niveau van de scholengroep lag in 2023 op 8,0 (Vensters). Er is na de coronaperiode, naast inzet op de cognitieve vakken, veel aandacht geweest voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Het effect hiervan zien we niet terug in de gegevens over het welbevinden van leerlingen in de monitor sociale veiligheid. De gemiddelde score stabiliseert zich, na jaren van lichte terugval, op 7,3 (landelijk gemiddelde 7,5).

Voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling gebruiken 15 van de 26 scholen ZIEN! als leerlingvolgsysteem. De ZIEN!-vragenlijsten zijn door de meeste scholen tweemaal afgenomen in 2023. De uitkomsten hiervan laten zien dat de achterstanden op sociaal-emotioneel vlak over het algemeen lijken mee te vallen. Wel zijn er op iedere school specifieke groepen leerlingen over wie er zorgen zijn. Deze leerlingen zijn in beeld en krijgen gericht aandacht. Scholen zetten (preventieve) programma's in, zoals *Basis voor Gedrag* en *Rots en Water Training*. Eén school merkt op dat de maatschappelijke problematiek zwaar drukt op het leren en onderwijzen. Hiertoe overweegt de school een langere schooldag en aanpassing van het curriculum.

Twee keer per jaar wordt aan ouders gevraagd de Vensters-vragenlijsten in te vullen. Ook hier is de waardering steeds hoog. Ouders geven onze scholen gemiddeld een 8,1 in 2023. Daar zien we wel een lichte stijging in de waardering. Voor wat betreft de waardering door leerlingen en ouders geldt dat alle scholen in 2023 de norm behalen. Daar waar resultaten in relatie tot de eigen (hogere) ambitie van de school achterbleven, hebben scholen dit als aandachtspunt in hun jaarplan benoemd.

Tabel 13: Waardering leerlingen

Brin	school	waarderingslijsten	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
04NN	2e Marnixschool	leerlingen	8,1	8,0	7,9	8,2	8,1
17TX	Blauwe Aventurijn	leerlingen	8,3	ZIEN	ZIEN!	ZIEN!	ZIEN!
18AC	Da Costaschool	leerlingen	8,5	7,9	8,3	8,5	8,4
17PA	De Boemerang	leerlingen	7,7	7,6	7,5	6,1	7,4
27CN	De Boomgaard	leerlingen	8,4	SCOL	8,4	8,5	8,4

17YX	De Brug	leerlingen	7,7	7,6	8,3	8,2	8,3
17ZG	De Fakkel	leerlingen	Praktikon	8,9	8,3	8,0	7,9
17XB	De Kleine Vliegenier	leerlingen	7,7	8,0	8,1	7,9	7,5
27CR	De Krullebaar	leerlingen	8,4	Kanjer	Kanjer	Kanvas	8,2
30GY	De Oase	leerlingen	ZIEN!!	8,2	ZIEN!	ZIEN!	8,1
30VB	De Odyssee	leerlingen	8,6	8,6	8,6	8,0	7,6
17ZR02	De Olijfboom	leerlingen	8,1	nb	SCOL	SCOL	SCOL
17XB01	De Piramide	leerlingen	8,4	8,4	8,1	8,5	7,8
17UC	De Regenboog	leerlingen	8,2	7,9	8,0	8,0	7,6
28AF	De Ridderhof	leerlingen	ZIEN!!	ZIEN	ZIEN!	ZIEN!	ZIEN!
17QE	De Schakel	leerlingen	8,4	8,4	8,6	8,5	7,8
17YN	De Wereldwijzer	leerlingen	ZIEN!!	ZIEN!	ZIEN!	ZIEN!	8,6
31JN	Kindcentrum Leeuwesteyn	leerlingen	-	-	9,8	8,9	8,0
17ST	Kindercampus Molenpark	leerlingen	8,4	8,5	8,2	7,8	8,0
09QA	Koningin Beatrixschool	leerlingen	8,0	7,9	8,1	8,1	8,3
17ZR	Lukasschool	leerlingen	8,0	8,6	nb	8,6	7,2
17ZY	Op Avontuur	leerlingen		8,6	8,2	8,5	8,3
17TC	Op Dreef	leerlingen	ZIEN!!	ZIEN	ZIEN!	ZIEN!	ZIEN!
17ZR03	Taalschool	leerlingen	8,4	nb	8,9	nb	8,6
06PC	Torenpleinschool	leerlingen	7,9	8,1	8,1	8,1	8,2
17XZ	Van Asch van Wijckschool	leerlingen	8,4	8,1	7,7	7,9	8,4
28AE	Zonnewereld	leerlingen	8,4	8,4	8,3	7,8	8,0
Totaal	27		8,2	8,2	8,3	8,1	8,0

Tabel 14: Waardering ouders

Brin	school	waarderingslijsten	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
04NN	2 ^e Marnixschool	ouders	7,9		7,6	nb	8,0
17TX	Blauwe Aventurijn	ouders	8,0		7,9	8,3	
18AC	Da Costaschool	ouders	7,9	7,9	7,9		8,5
17PA	De Boemerang	ouders	7,5		7,9		7,4
27CN	De Boomgaard	ouders	8,1		nb	nb	8,1
17YX	De Brug	ouders	8,2	8,2		8,2	
17ZG	De Fakkel	ouders	Praktikon		8,0	8,3	
17XB	De Kleine Vliegenier	ouders	7,2	7,6	7,7	7,3	
27CR	De Krullebaar	ouders	8,0		7,8		nb
30GY	De Oase	ouders		7,5		nb	7,4
30VB	De Odyssee	ouders		7,4		7,5	
17ZR02	De Olijfboom	ouders	5,4		7,3		7,9
17XB01	De Piramide	ouders	7,8	nb		7,9	8,2
17UC	De Regenboog	ouders	7,4		nb	7,2	
28AF	De Ridderhof	ouders			nb	nb	7,9
17QE	De Schakel	ouders		6,8		8,3	
17YN	De Wereldwijzer	ouders	8,0	8,4		nvt	8,4

31JN	Kindcentrum Leeuwesteijn	ouders		8,8		8,1	
17ST	Kindercampus Molenpark	ouders	8,1		8,1		8,9
09QA	Koningin Beatrixschool	ouders	7,8		7,9		8,3
17ZR	Lukasschool	ouders	nb		nb	nb	8,6
17ZY	Op Avontuur	ouders		8,2		8,4	
17TC	Op Dreef	ouders	nb	7,8		7,7	7,8
17ZR03	Taalschool	ouders			8,6		8,8
06PC	Torenpleinschool	ouders	7,9		8,0		nb
17XZ	Van Asch van Wijckschool	ouders	7,9		nb	8,3	
28AE	Zonnewereld	ouders	7,8	8,1	8,2		8,0
Totaal			7,7	7,9	7,9	8,0	8,1

2.1.3 Onderwijsresultaten gespecialiseerd onderwijs

De gespecialiseerde scholen STIP VSO, Rafael SO, SBO Belle van Zuylen en Taalschool Utrecht werken samen met de twee scholen voor praktijkonderwijs aan 'Samen voor Goud'. Het team OK&I ondersteunt hen hierbij. Samen voor Goud is een kwaliteitsmanagementsysteem, bestaande uit verschillende kwaliteitskaarten en een specifieke werkwijze waarin samenwerken en het delen van good practices centraal staan. Processen die leiden tot goede kwaliteit en verbetering worden gemonitord en geëvalueerd door middel van zelfevaluatie, schoolbezoeken en audits.

Het stellen van doelen en verzamelen van data op het gebied van onderwijsresultaten verloopt op de GO-scholen anders dan op reguliere scholen. Een gemiddelde landelijke norm is namelijk niet bruikbaar voor de leerlingen in deze gevarieerde doelgroep. Elke GO-school stelt streefdoelen of ambitienormen op die passen bij de leerlingenpopulatie. Ook monitort en evalueert iedere school onderwijsresultaat en vervolgsucces. Tweejaarlijks nemen al onze GO-scholen ouder-, medewerker- en ketenpartner-tevredenheidsonderzoeken af. Jaarlijks meten zij het welbevinden van de leerlingen met een vragenlijst.

STIP VSO

STIP VSO is sterk in ontwikkeling geweest in 2023. Er is een nieuw leerlingvolgsysteem aangeschaft, *DoenIn*, waarvan de implementatie van start is gegaan. Dit systeem volgt leerlingen in hun ontwikkeling en geeft de leerlijnen in samenhang vorm. Ook zijn de systemen *DOT* en *BOOT* aangeschaft. Hiermee wordt de kwaliteit van de docenten zichtbaar en wordt ontwikkeling binnen het docententeam gestimuleerd.

Het uitstroomniveau van de leerlingen op STIP VSO is passend bij de leerlingenpopulatie. Trends in 2023 zijn:

- Leerlingen *arbeid* hebben intensievere begeleidingsprocessen.
- Veel uitstroom van OZA-leerlingen naar mbo.

De leerlingen op STIP VSO voelen zich over het algemeen veilig op school en zijn tevreden over het onderwijsleerproces.

Tabel 15: Uitstroom STIP VSO

	2022	2023
Entree-opleiding/mbo	8,51%	8,40%
Leerwerktraject	4,26%	
Dagbesteding	63,83%	52,50%
Beschut werk	6,38%	11,90%
Arbeid	8,51%	10,20%
Overige (zoals Pro, VSO of ontwikkelcentrum)		13,50%

Tabel 16: Leerlingtevredenheid (schaal 0 – 4) STIP VSO

	2022	2023
Schoolklimaat	3,5	3,5
Onderwijsleerproces	3,6	3,6
Sociale veiligheid	3,2	3,1

SO Rafael

SO Rafael is schooljaar 2022-2023 gestart in het nieuwe gebouw. Na een gewenningsperiode hebben de leerlingen en de medewerkers hun draai gevonden. De grootste verandering is de samenvoeging van de leerlingen en medewerkers uit drie afzonderlijke gebouwen, verspreid over de wijk in één nieuw gebouw.

De uitstroom van de leerlingen is in juni 2023 geëvalueerd. Uit de data blijkt dat van alle uitgestroomde leerlingen uit het achtste leerjaar 12,5% onder de streefnorm zit bij het behalen van hun doelen. 75% zit op de streefnorm en 12,5% zit boven de streefnorm. Hiermee scoren de leerlingen goed en kan worden vastgesteld dat over het algemeen de leerlingen goed worden ingeschaald bij de juiste OPP's. Bij de leerlingen die de norm niet hebben behaald, is de helft uitgestroomd naar dagbesteding. Bij de leerlingen die boven de norm scoorden, blijkt dat de leerlingen tussen de twee niveaus in zaten, zoals in de leerstandaard beschreven wordt. Hierdoor is het niet mogelijk om een niveau omhoog te gaan. Wel hebben ze dus lesstof aangeboden gekregen op een hoger niveau. Concluderend kunnen we stellen dat dit goed verloopt.

Tabel 17: Uitstroom Rafael

	2022	2023
VSO belevingsgerichte dagbesteding	3	2
VSO activerende dagbesteding	16	12
VSO arbeidsgerichte dagbesteding	9	6
VSO beschutte arbeid / praktijkonderwijs	1	2
Regulier basisonderwijs	0	1
SBO	1	3
SO	1	2
Zorg zonder onderwijs	10	3

Tabel 18: Leerlingtevredenheid (schaal 0 – 4) Rafael

	2022	2023
Sociale veiligheid	2,7	2,9
Onderwijsleerproces	-	3,2
Veiligheid	-	3,2

Pilot collectieve financiering jeugdhulp op SO Rafael

Sinds schooljaar 2022-2023 draait Rafael samen met het Heuvelrug College (VSO, cluster 4) een pilot collectieve financiering jeugdhulp. Zeventien gemeenten hebben ingestemd met deze nieuwe werkwijze waarbij de financiering geheel naar de school gaat in plaats van naar de individuele leerling. Er is nog veel in ontwikkeling, maar er is vertrouwen in een positieve afronding van de pilot.

SBO Belle van Zuylen

In het voorjaar van 2023 is een nieuwe schoolleider gestart bij de Belle van Zuylen. Onder haar leiding wordt een kwaliteitsslag gemaakt binnen de school. Dit betreft onder andere de ontwikkeling van de didactische vaardigheden van de leerkrachten en het professionaliseren van de zorgstructuur.

In schooljaar 2021-2022 is de pilot SOM HB+ gestart op SBO Belle van Zuylen. Tijdens het tweede pilotjaar 2022-2023 is na grondige evaluatie de conclusie getrokken dat SBO Belle van Zuylen niet de meest passende plek is voor deze onderwijsvoorziening. De SOM HB+ voorziening is verhuisd en overgedragen aan De Spits binnen het bestuur Katholieke Onderwijsstichting Utrecht (KSU).

De leerlingen voelen zich op Belle van Zuylen voldoende veilig en het welbevinden van de leerlingen is voldoende. Wat opvalt is dat de scores gedaald zijn ten opzichte van vorig jaar. In de gesprekken die er na de enquête zijn geweest met de leerlingen wordt met name aangegeven dat ruzies soms onvoldoende worden opgelost. De dingen die op school gedaan worden, ervaren de leerlingen ook niet altijd als leuk. Wel geven de leerlingen aan zeer tevreden te zijn over de leerkrachten. Ze kunnen altijd bij hen terecht. De leerlingen hebben tips gegeven aan de school. Deze zijn door het team verwerkt in nieuwe plannen.

Tabel 19: Uitstroom SBO Belle ven Zuylen

	2022	2023
Praktijkonderwijs	14	8
Vmbo bb/kb	5	7
Vmbo kb/gl	4	3
VSO	2	2
Havo/vwo (SOM HB+)	2	0

Tabel 20: Leerlingtevredenheid (schaal 0 – 10) SBO Belle van Zuylen

	2022	2023
Veiligheid	7,9	7,1
Welbevinden	7,5	6,5
Algemeen	8,2	7,5

Taalschool Utrecht

Taalschool Utrecht verzorgt voor de stad Utrecht het onderwijs aan nieuwkomers in de leeftijd van 5,5 - 12 jaar in de eerste fase nadat ze in Nederland zijn aangekomen. In schooljaar 2022-2023 zijn 520 leerlingen uitgestroomd nadat het programma op de Taalschool succesvol was doorlopen. Het streven is dat minimaal 90% van de leerlingen korter dan anderhalf jaar op de Taalschool verblijft voordat zij doorstromen naar een andere vorm van onderwijs. De meeste leerlingen stromen uit naar het reguliere PO, SBO of SO. Er zijn 414 leerlingen ingeschreven in schooljaar 2022-2023. Het aantal leerlingen van Taalschool Utrecht neemt nog steeds toe. De leerlingen zijn verdeeld over vier locaties verspreid over de stad. De locatie in Hart van Noord is in schooljaar 2022-2023 voor het eerst in gebruik genomen. Van de tijdelijke locatie op de Mariëndaalstraat is afscheid genomen.

De leerlingen op Taalschool Utrecht voelen zich veilig op school en ook het welbevinden van de leerlingen is ruim voldoende.

Tabel 21: Uitstroom Taalschool Utrecht

	2022	2023
Vwo	1	1
Havo/vwo	-	2
Havo	2	2
Vmbo tl/havo	1	-
Vmbo tl	-	4
Vmbo kb/tl	1	3
Vmbo kb	-	1
Vmbo kb/bb	2	-
Vmbo bb	3	2
Pro	5	5
VSO	-	2
Geen advies mogelijk	16	33

Tabel 22: Leerlingtevredenheid (schaal 0 – 10) Taalschool Utrecht

	2023
Veiligheid	8,0
Welbevinden	7,2

Ontwikkeling netwerk Nieuwkomersspecialisten

Met het oog op een kansrijk dekkend onderwijsaanbod aan nieuwkomers in de basisschoolleeftijd binnen Utrecht is een meerjarenmodel voor nieuwkomers ontwikkeld. In de eerste fase vindt het onderwijs aan nieuwkomers plaats binnen Taalschool Utrecht. Daarna stromen de leerlingen uit in het reguliere onderwijs of (V)S(B)O. Om de leerlingen in fase 2 en 3 de juiste begeleiding te bieden, wordt een stevig netwerk van nieuwkomersspecialisten binnen de Utrechtse scholen ontwikkeld. In 2023 zijn de eerste twee rondes van de training Netwerk Nieuwkomers gestart. Deze training wordt verzorgd door het Stedelijk Expertiseteam Nieuwkomers, het Samenwerkingsverband Utrecht PO, Taalschool Utrecht, en International School Utrecht, in samenwerking met de Hogeschool van Utrecht en de Marnix Academie. In de training is er aandacht voor: taalontwikkeling en meertaligheid, trauma en veerkracht, sociaal-emotioneel leren en betrokkenheid van ouders/versterken van het thuisnetwerk.

2.1.4 Burgerschap in een duurzame en mondiale samenleving

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 1:***

Burgerschap in een duurzame en mondiale samenleving

Kinderen en leerlingen doen ertoe en tellen mee. We begeleiden hen in hun ontwikkeling tot zelfbewuste burgers, die met vertrouwen en met de nodige kennis en (basis)vaardigheden hun toekomst tegemoet kunnen treden. Zo kunnen zij hun bijdrage leveren aan de samenleving waarin (mondiaal) samenleven en duurzaamheid belangrijke uitdagingen zijn.

Met burgerschapsonderwijs brengen we leerlingen de sociale en maatschappelijke kennis en vaardigheden bij die zij nodig voor het leven van alledag. Iedere school vult dit thema in op een manier die past bij de school en de leerlingenpopulatie. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een apart vak 'burgerschap' of geïntegreerd in een bestaand vak. Al onze scholen hebben zich in 2023 ingespannen om doelgericht invulling te geven aan hun wettelijke verantwoordelijkheid als het gaat om burgerschapsonderwijs. Ook het thema duurzaamheid speelt hierin een belangrijke rol. Onze scholen besteden aandacht aan duurzaamheid in het onderwijsaanbod en gebruiken de VN-duurzaamheidsdoelen als inspiratiebron en toetssteen.

Veel van onze PO- en GO-scholen zijn in 2023 bezig geweest met het uitwerken van de visie en de doorgaande leerlijn, of hebben deze al vastgelegd. We zien dat veel scholen dit oppakken in de vorm van een kwaliteitskaart, activiteitenplan of beleidsdocument. In deze documenten leggen zij de visie en doorgaande lijn burgerschap vast en besteden zij aandacht aan een doelgericht en samenhangend aanbod van burgerschapsonderwijs. De meeste scholen merken op dat hun aanbod al dekkend is en voor hen is het veelal een kwestie van vastleggen wat er al gebeurt op de scholen. Veel scholen gaan in 2024 (verder) aan de slag met het monitoren van de leerresultaten.

Cyclisch stappenplan

Om doelgericht en in samenhang te werken aan burgerschapsonderwijs heeft PCOU Willibrord een cyclisch stappenplan opgesteld. Door deze stappen te volgen voldoen scholen aan de wettelijke opdracht rondom burgerschapsonderwijs. Daarnaast ondersteunt O&O de scholen bij het goed beschrijven en borgen van het burgerschapsonderwijs, met een voorbeeld-beleidsstuk waarin zij de visie, leerlijnen en monitoring kunnen vastleggen.

Lerend Netwerk Burgerschap

PCOU Willibrord heeft samen met de Universiteit Utrecht en de lerarenopleiding van de Hogeschool Utrecht het Lerend Netwerk Burgerschap opgezet, dat in schooljaar 2023-2024 start. Het doel van het netwerk is om praktijkvragen en voorbeelden met elkaar te bespreken en te delen, waar nodig onderzoekmatig te onderbouwen, en vervolgens te vertalen naar een ontwerp passend bij de school, of de klas. Tijdens de bijeenkomsten werken de deelnemers aan een bestaande vraag in de school die betrekking heeft op het brede thema burgerschap. De nadruk ligt daarbij voornamelijk op makerschap en ontwerp. Deelnemers ontwikkelen collectieve en individuele kennis omtrent burgerschapsonderwijs in de stad en de invloed van de grootstedelijke context op leerlingen. Tegelijkertijd werken ze aan hun onderzoekende houding en pedagogisch-didactische vaardigheden.

Burgerschap centraal tijdens SLO-dag

Op 28 september 2023 stond het thema burgerschap centraal tijdens de SLO-dag, met onder meer mooie praktijkvoorbeelden van onze scholen, workshops door externe professionals en een toelichting vanuit de Inspectie van het Onderwijs over burgerschapsonderwijs. Tijdens deze dag is kracht van de scholengroep om gezamenlijk het thema burgerschap op te pakken nog eens onderstreept. Dit doen we door samen te werken vanuit een gezamenlijke visie en goede voorbeelden te delen.

Praktijkvoorbeeld Strategielijn 1: Burgerschap op De Schakel

Voor basisschool De Schakel gaat burgerschap verder dan de lessen in het klaslokaal. De school neemt deel aan de pilot 'De Familieschool', een succesvol concept in Amsterdam. "We zijn er niet alleen voor de kinderen, ook voor de ouders, waarvan velen een niet-Nederlandse achtergrond hebben. Als Familieschool vervullen we een belangrijke functie in de wijk. Bijvoorbeeld met ons wekelijkse Schakelloket waar ouders kunnen binnenlopen met vragen over opvoeden, papierwerk, geldzaken en werk. We hebben weggeefkasten staan, met houdbare etenswaren en kleding. En er worden geregeld cursussen verzorgd over onderwerpen die de ouders belangrijk vinden, bijvoorbeeld over de overgang van PO naar VO", vertelt schoolleider Janet Klein.

De pilot slaat aan, mede dankzij de projectmedewerker die zelf ook een kind op deze school heeft. "Deze moeder zorgt voor een mooie verbinding met andere ouders, is makkelijk toegankelijk en kan weer andere gesprekken voeren dan ikzelf. Omdat we merkten dat er voornamelijk moeders op de bijeenkomsten af kwamen, hebben we nu ook

een speciale vaderinloop." Janet ziet de verbinding met de ouders als grote meerwaarde, ook voor de kinderen. "Kinderen komen beter tot leren wanneer de randvoorwaarden goed zijn."

2.1.5 Passend onderwijs

Passend onderwijs betekent dat alle leerlingen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Dit zoveel mogelijk op een reguliere school, al blijft gespecialiseerd onderwijs bestaan voor kinderen die structureel meer en andere onderwijsbegeleiding nodig hebben dan de reguliere school kan bieden.

Onze leraren doen hun uiterste best om passende begeleiding en ondersteuning te bieden aan alle leerlingen. Om ze daarin te steunen werken wij als scholengroep intensief samen met onze partners in de regio. PCOU maakt deel uit van Samenwerkingsverband Utrecht PO. Samen werken we continu aan het realiseren van passend onderwijs. Het samenwerkingsverband beschrijft in het ondersteuningsplan hoe het de scholen faciliteert om passend onderwijs aan iedere leerling te bieden. En hoe het zorgt voor een dekkend en passend aanbod van onderwijs en ondersteuning, waarmee langdurig thuiszitten wordt voorkomen, conform de wettelijke doelen van het samenwerkingsverband. De middelen die onze scholen krijgen vanuit het samenwerkingsverband en de lumpsum worden besteed aan dit doel.

Voor de samenwerkingsverbanden Profi Pendi (ten zuiden van Utrecht), Passenderwijs (rondom Woerden) en Utrecht Zuidoost dragen onze GO-scholen SBO Belle van Zuylen en Rafael actief bij aan een dekkend aanbod.. Vaak gaat het over afstemmen en het overdragen van expertise. Expertiseoverdracht vindt ook plaats vanuit onze ambulante dienst De Onderwijsbegeleiders.

Alle scholen binnen Stichting PCOU hebben een eigen schoolondersteuningsplan. We vinden het belangrijk dat de behoefte op het niveau van de school wordt geïnventariseerd, passend binnen het concept en bij de situatie van de school. De scholen actualiseren dit ondersteuningsplan jaarlijks.

De school beschrijft in het schoolondersteuningsplan:

- Hoe de ondersteuningsstructuur op school en in de klas is ingericht.
- Hoe de ondersteuningsroute binnen de school loopt en wie hierin welke rol heeft.
- Met welke (kern)partners wordt samengewerkt.
- Hoe cyclisch wordt gewerkt.
- Wat jaarlijks op grond van analyse aan verbeteracties wordt ingezet.
- Hoe zij de kwaliteit bewaakt van de geboden ondersteuning, de professionaliteit en deskundigheid van het team en de inzet van de kernpartners.

Het ondersteuningsplan geeft verder aan of de school voldoet aan de bekostigingsvoorwaarden voor passend onderwijs en biedt het kader voor de wettelijke zorgplicht: onze verantwoordelijkheid om iedere leerling een passende onderwijsplek te bieden. Door kwaliteitsgesprekken houden we zicht op de uitvoering van het schoolondersteuningsplan. Daarnaast is het onderwerp van het periodieke managementgesprek van de schoolleider en het college van bestuur. De school voegt bij het

schoolondersteuningsplan een begroting die aansluit bij de uit de analyse voortgekomen prioriteiten. Uit deze begroting blijkt ook dat de middelen worden ingezet voor passend onderwijs voor iedere leerling en voor een goed functionerende ondersteuningsstructuur.

2.1.6 Nationaal Programma Onderwijs

Er zijn NPO-middelen ontvangen tot en met juli 2023. In 2021 heeft elke school een schoolscan uitgevoerd en op basis daarvan een plan opgesteld om de beschikbare NPO-middelen optimaal te benutten. De medezeggenschapsraden van alle scholen zijn betrokken geweest bij het vaststellen van deze plannen. Bij vrijwel alle scholen hebben nagenoeg voor alle interventies gekozen:

- meer onderwijs (binnen of buiten reguliere schooltijden) om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren;
- effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren;
- sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen;
- ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen;
- (extra) inzet van personeel en ondersteuning;
- faciliteiten en randvoorwaarden.

In 2023 is er €1.591K aan NPO-middelen ingezet om de leervertragingen in te halen en het onderwijs te verbeteren. De nog niet bestede NPO-middelen (€5.174K) in de komende jaren ingezet. In 2023 is 14,6% van de bestede NPO-middelen is ingezet voor personeel niet in loondienst (PNIL).

Scholen rapporteren over 2023 diverse resultaten, waarbij een deel vooral merkbaar is en nog niet zo meetbaar. De genoemde resultaten zijn:

- leerlingen zijn/worden bijgespijkerd; examenresultaten voor sommige afdelingen verbeterd;
- leerlingen ervaren een verbeterd gevoel van erkenning en ondersteuning;
- het pedagogisch-didactisch handelen van het onderwijzend personeel is verbeterd;
- andere onderwijsorganisatie (o.a. remedial teaching voor specifieke groepen en verkorte lessen ten behoeve van extra lestijd voor bijlessen in kleine groepen);
- de betrokkenheid van ouders bij de school is verbeterd.

2.1.7 Grootstedelijke dynamiek

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 4: Grootstedelijke dynamiek***

In de stad Utrecht zien we enorme ontwikkelingen op het gebied van economie, bevolking en leerlingenaantal. Dat vraagt om goed onderwijs, dat die groei in leerlingenaantal ook kwantitatief aan kan. Het vraagt ook om een actieve, initiatiefrijke scholengroep, die samenwerking zoekt en oplossingen biedt voor vraagstukken in de (grootstedelijke) samenleving.

Wij nemen onze verantwoordelijkheid en zijn een betrouwbare en professionele partner voor de gezamenlijke grootstedelijke aanpak van maatschappelijke vraagstukken, zowel binnen de Stad Utrecht en de regio Utrecht. Het grootste vraagstuk op dit gebied was in 2023 het nieuwkomersonderwijs. Dit jaar is er vanuit de gemeente een convenant gesloten met alle schoolbesturen in het po, de samenwerkingsverbanden en de kinderopvang om te komen tot een stedelijke aanpak op het gebied van nieuwkomersonderwijs. De Taalschool Utrecht, een van de scholen van PCOU Willibrord, speelt hierin een centrale rol.

Taalschool Utrecht

Als gevolg van het grote aantal vluchtelingen in onze regio is de druk op onze Taalschool groot. Het is gelukt om voor deze groep kinderen onderwijs te organiseren door de capaciteit van de Taalschool op te schalen. We hebben het moment benut om het nieuwkomersonderwijs voor de gehele stad een doorontwikkeling te geven. De kwaliteit van de Taalschool is door de inspectie als *zeer positief* beoordeeld. Dit is het resultaat van een kwalitatief goed team en goede interne en externe samenwerking.

Het Stedelijk Expertiseteam Nieuwkomers, dat de Taalschool Utrecht in gezamenlijkheid met International School Utrecht coördineert, ontplooid in 2023 onder meer de volgende activiteiten:

- Ontwikkelen van een Startpakket kleuters, met informatie voor leerkrachten en intern begeleiders.
- Ontwikkelen van themabijeenkomsten die plaatsvinden in 2024: 'Samenwerking met ouders, culturele sensitiviteit en versterken van het thuisnetwerk', 'taalontwikkeling en meertaligheid', 'trauma, veerkracht en sociaal-emotioneel leren'.
- Ontwikkelen van training voor nieuwkomersspecialisten op de Utrechtse scholen, in samenwerking met de Hogeschool van Utrecht, de Marnix Academie en het Lectoraat Meertaligheid en Onderwijs.

Armoedebeleid

In Utrecht leven ongeveer 23.000 huishoudens van een minimuminkomen. Ook onze scholen zagen zich in 2023 geconfronteerd met armoede in de klas. De gemeente heeft voor alle PO- en VO-scholen in Utrecht middelen beschikbaar gesteld om leerlingen een gezonde maaltijd aan te bieden (ontbijt of lunch). Ook konden scholen met minstens 30% leerlingen uit een huishouden met een laag inkomen een beroep doen op het landelijk programma schoolmaaltijden.

Bovenop deze algemene maatregelen hebben verschillende scholen binnen PCOU actie ondernomen in het kader van armoedebestrijding. Denk aan het inrichten van weggeefkasten waaruit leerlingen of ouders bijvoorbeeld kleding of schoenen kunnen meenemen. En aan initiatieven om theater- en museumbezoek mogelijk te maken voor kinderen die daar normaal gesproken niet komen.

Verder bekijken we, zowel in het primair, voortgezet als gespecialiseerd onderwijs, de mogelijkheden om de vrijwillige ouderbijdrage af te schaffen. We zijn als scholengroep aan de slag om hier beleid voor te ontwikkelen en zullen hier in 2024 nader over berichten.

Als scholengroep zijn we daarnaast aangesloten bij de Armoedecoalitie, een samenwerkingsverband van maatschappelijke organisaties en belangenbehartigers. De leden van de coalitie hebben één doel voor ogen: armoede bestrijden en sociale uitsluiting tegengaan. De stip aan de horizon is: perspectief bieden aan mensen in armoede en schulden – in het bijzonder kinderen. De coalitie wil dit bereiken door de handen ineen te slaan, hulp- en dienstverlening te verbeteren en met vernieuwende initiatieven te komen.

Praktijkvoorbeeld Strategielijn 4: Armoedebeleid op De Boemerang en de Lukasschool

Rondkomen is voor steeds meer gezinnen lastig. Op onder andere De Boemerang en de Lukasschool is dat zichtbaar. Schoolleiders Mirjam Gielissen en Annelies Maas weten elkaar goed te vinden in de ondersteuning bij armoede. Zo maken beide scholen dankbaar gebruik van het Jeugdeducatiefonds. Annelies: "Dat is zo'n toporganisatie. Daarmee gaan we naar het museum en het theater. Plekken waar onze leerlingen anders niet komen. Er zijn ook goede acties waar ik gretig gebruik van maak. Zo krijgen al onze leerlingen in de Kinderboekenweek een boek."

De scholen doen nog meer om ouders bij te staan. Mirjam: "Wij werken op De Boemerang met een brievenbus waar ouders een briefje in kunnen doen als ze iets missen. Zo kunnen we heel gericht bijspringen. Doordat het op deze manier relatief anoniem is om een hulpvraag in te dienen is de drempel vele malen lager." Ook de wegggeefkast op de Lukasschool is een groot succes, vertelt Annelies: "Met oudergesprekken zetten we deze kast buiten neer. Als we zien dat een kind met te kleine schoenen naar school komt, dan geven we een paar schoenen en een briefje met toelichting mee naar huis. Ouders spelen ook een belangrijke rol in het succes door de spullen te brengen."

2.1.8 Kansengelijkheid

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 2: Kansengelijkheid***

Als scholengroep willen we onderwijs geven waarin alle leerlingen zich thuis voelen en het beste uit zichzelf halen, ongeacht hun thuissituatie, talenten of achtergrond. Dat is voor ons kansengelijkheid.

Met de middelen vanuit de landelijke subsidie *School en omgeving*, die we samen met sociale partners en andere Utrechtse schoolbesturen hebben aangevraagd, hebben we in 2023 weer naschools aanbod gerealiseerd voor kinderen voor wie dit niet vanzelfsprekend is. We bieden deze kinderen een rijk en breed aanbod op cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling. Dat doen door we door inzet op cultuur, sport, ontmoeten, digitale vaardigheden en democratisch burgerschap, in verbinding met ouders en door verbinding tussen voorschools ontwikkelen en binnenschools en buitenschools leren. We hebben hierin nadrukkelijk gekozen voor een wijkgerichte aanpak volgens de speerpunten van de gelijkekansenagenda, zodat alle kinderen in de wijk deel kunnen nemen. Het gaat hier om de wijken Overvecht, Noordwest en Zuidwest, waarin we het aanbod in 2023 hebben verdubbeld van 8 naar 16 uur in de week. Gedurende de looptijd van de subsidieregeling *School en omgeving* is er een

verandering opgetreden in de kaders voor de regeling. Dit maakte de uitvoering en verantwoording complex.

De inzet van de middelen vanuit *School en omgeving* zien we in nauwe samenhang met onze brede scholen. Met de gemeente en andere Utrechtse schoolbesturen hebben we onderzocht hoe we met brede scholen juist die kinderen bereiken voor wie de subsidie *School en omgeving* en de subsidie Brede School bedoeld zijn. Het herbezinningsonderzoek op het bredescholenconcept loopt nog gedurende het schooljaar 2023-2024.

Naast de eigen innovatieve initiatieven werken we op stedelijk niveau actief in het kader van de Utrechtse Onderwijsagenda samen aan de ontwikkeling van een visie op het onderwijs in de stad in 2040, waarbij het vergroten van kansengelijkheid een belangrijke drijfveer is. Als grote scholengroep kunnen en willen we een rol spelen in het realiseren van die visie. Dit jaar hebben we met de Utrechtse Onderwijsagenda, ondersteund door adviesorganisatie Goed geschud, de Werkagenda 2023-2026 gepresenteerd. Hierin is uitgewerkt hoe we binnen Utrecht werk maken van de brede ontwikkeling van kinderen, met als centrale thema's sociaal-emotionele ontwikkeling, brede basis voor ontwikkeling, multifunctionele faciliteiten, versterking van de professional en één ontwikkellijn op eigen tempo.

2.1.9 Sociale veiligheid

Op onze scholen creëren we een omgeving waarin iedere leerling en medewerker zich veilig kan voelen om de eigen identiteit vorm te geven en uit te dragen, ongeacht etniciteit, ras, nationaliteit, geloof, gender, seksuele geaardheid en sociale klasse. Door expliciete aandacht te hebben voor burgerschapsonderwijs leren onze leerlingen om te gaan met diversiteit vanuit de democratische basiswaarden gelijkwaardigheid, vrijheid en solidariteit (zie 2.1.4 *Burgerschap in een duurzame en mondiale samenleving* en 2.1.1 *Aantrekkelijk werkgeverschap*). Elke school binnen onze stichting heeft een sociaal-veiligheidsbeleidsplan, als onderdeel van het veiligheidsbeleid. Een antipestprotocol is een standaardonderdeel van dit plan. Scholen nemen daarnaast tevredenheidsonderzoeken af onder leerlingen, ouders en medewerkers, waarbinnen sociale veiligheid een onderdeel is (zie: 2.1 *Onderwijs, kwaliteit en innovatie*). Op deze manier houden de scholen zicht op het ervaren gevoel van sociale veiligheid en kunnen zij gerichte doelen en acties opstellen om dit gevoel te versterken binnen de school. Onze scholen werken preventief op een versterkende manier aan sociale veiligheid. Mocht er toch iets zijn voorgevallen dat mogelijk onder grensoverschrijdend gedrag valt, dan zijn er in alle scholen en op stichtingsniveau vertrouwenspersonen (zie 1.2 *Organisatie*).

Eind 2023 hebben we het schoolleidersoverleg van februari 2024 voorbereid met een focus op sociale veiligheid. Op het programma van dit SLO staan workshops over onder andere:

- Omgaan met boosheid en uitdagende gesprekken
- Omgaan met grensoverschrijdend gedrag
- Inzicht in de verschillen tussen thuiscontext, schoolcontext en 'peer group'-context

2.2 HR

2.2.1 Aantrekkelijk werkgeverschap

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 3: Aantrekkelijk werkgeverschap***

PCOU Willibrord wil een aantrekkelijk werkgever zijn door medewerkers te stimuleren en te faciliteren, zodat zij hun mogelijkheden en talenten benutten ten behoeve van de beste ontwikkelkansen voor iedere leerling. Zeker in een krappe onderwijsarbeidsmarkt is aantrekkelijk werkgeverschap van groot belang om medewerkers te behouden en nieuwe medewerkers aan te trekken.

Aantrekkelijk werkgeverschap is een van de strategische doelen van onze scholengroep. Door goed en strategisch HR-beleid hebben we stappen gezet om in positie te komen op het gebied van loopbaanontwikkeling, gezondheidsbeleid, leiderschapontwikkeling en werving en matching.

Aanpak medewerkerstekort

Een belangrijke uitdaging was ook in 2023 de aanpak van de personele tekorten. Deze tekorten zorgen voor druk bij onze medewerkers en leidinggevendenden. Het zoveel mogelijk wegnemen van deze druk is een belangrijk focuspunt. De aanpak van het medewerkerstekort verloopt langs vier lijnen:

- Werving en matching
- Opleiden en begeleiden
- Binden en boeien
- Anders organiseren

In de aanpak van het medewerkerstekort hebben we in 2023 belangrijke stappen gezet, waaronder:

- *Onboarding schoolleiders*
We zijn gestart met een inwerktraject voor schoolleiders binnen onze scholengroep, met de focus op het sneller wegwijs worden binnen de organisatie en de systemen. Dit bereiken we bijvoorbeeld met de inzet van een inwerkbegeleider en een buddy en met intervisiebijeenkomsten en evaluatiemomenten.
- *Werving & matching, Flexpool, Talentencentrum*
Centrale werving heeft via de teams werving & matching, Flexpool en het Talentencentrum een vaste positie verworven binnen de scholengroep. Met onder andere het realiseren van een centraal wervingssysteem via AFAS hebben we bijgedragen aan het verminderen van personeelstekorten en het behouden van medewerkers. Dit heeft geresulteerd in ruim 60% vervulling van de vacatures vanuit eigen werving. Dankzij het Talentencentrum ervaren medewerkers meer erkenning en voelen ze zich gezien en gehoord bij interne doorstroom binnen de scholengroep. Sollicitanten ontvangen sneller een reactie, die ook nog eens persoonlijker is.

Enkele andere voorbeelden van de resultaten van onze teams Flexpool, werving & matching en Talentencentrum in 2023:

- Nieuwe 'werken bij'-website ontwikkeld en gelanceerd.
  - Geoptimaliseerde en meer uniforme vacatureteksten voor een consistente uitstraling.
  - Een positiever beeld rond mobiliteit dankzij het Talentencentrum. Dit heeft geresulteerd in het behouden van meerdere collega's (+40 medewerkers) voor de scholengroep door interne overstappen.
  - Betere positionering van het gespecialiseerd onderwijs (GO) binnen onze scholengroep. Meer sollicitanten weten de scholengroep te vinden, mede doordat interne medewerkers de mogelijkheid hebben gekregen om een dag mee te lopen in het GO.
  - Met de Flexpool hebben we zo'n 40 flexpoolers aan PCOU Willibrord verbonden, en daarmee een vervullingspercentage behaald van ruim 80% op de binnengekomen verzoeken.
  - Meer dan 50% van de flexpoolers blijft langer dan een jaar in de Flexpool werken alvorens ze doorstromen naar een formatieplaats binnen de scholengroep of de scholengroep verlaten.
  - Binnen PO en GO zijn er zo'n 15 zij-instromers aangetrokken. We hebben daardoor extra begeleiding kunnen bieden en zij-instromers naast ervaren krachten kunnen plaatsen. Dit heeft geresulteerd in 0% uitval.
  - Onze scholengroep heeft een maatschappelijke rol gepakt in het opleiden van vier zij-instromende schoolleiders in opleiding.
- *Nieuwe gesprekscyclus*
We hebben een visie en leidende principes geformuleerd voor een nieuwe gesprekscyclus, met als doel om ieders ontwikkeling te stimuleren. In de gesprekken worden verwachtingen over en weer uitgesproken, met als resultaat betrokken en gelukkige medewerkers die een waardevolle bijdrage leveren aan onze missie: 'voor alle leerlingen de beste ontwikkelkansen'. De gesprekscyclus wordt in 2024 verder ontwikkeld, de implementatie staat voor mei 2024 op de planning.
  - *Arbeidsvoorwaarden*
Met de loonsverhoging van 10% en de eenmalige uitkering uit de vernieuwde cao zijn mooie stappen gezet in arbeidsvoorwaarden. PCOU Willibrord probeert daarnaast op meerdere terreinen te zorgen voor goede arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers. Onder meer door naast de cao te faciliteren in bijvoorbeeld extra secundaire arbeidsvoorwaarden met belastingvoordeel via Fiscfree, extra studiemogelijkheden en mogelijkheid voor leren en ontwikkeling via de eigen Academie. Met de gemeente Utrecht zijn we in gesprek over regelingen voor onderwijsprofessionals rond huisvesting, kinderopvang en betaald parkeren in de stad.
  - *Utrecht Leert*
Utrecht Leert is een initiatief van samenwerkende schoolbesturen, lerarenopleidingen en (overheids-) partners, met als doel om het lerarentekort in de regio Utrecht terug te dringen en om leraren te ondersteunen in hun professionele ontwikkeling. Zo maken we samen de onderwijssector zowel kwantitatief als kwalitatief sterker. Ook dit jaar hebben we binnen Utrecht Leert stappen gezet in onder meer zij-instroom, het

opleiden en begeleiden van leerkrachten binnen de school, de inzet van onderwijsassistenten en het anders leren en organiseren. Enkele voorbeelden:

- De lancering van het traject *Oriëntatie en vliegende start* om zij-instromers een zachte landing, de juiste route en een goede start te bieden.
- Een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd door KBA Nijmegen onder zij-instromers, besturen, schooldirecteuren en schoolopleiders, waaruit bleek dat 88% van de zij-instromers (*heel*) tevreden is over de begeleiding.
- De ontwikkeling van een nieuwe routekaart en betere informatievoorziening voor zij-instromers op basis van een evaluatie.
- De pilot 'de onderwijsassistent van de toekomst' om te laten zien wat de onderwijsassistent van vandaag en morgen voor een school kan betekenen.
- De 'open-andere-deuren-dagen' waarop verschillende basisscholen in Utrecht hun deuren openden om onderwijsprofessionals een kijkje in de keuken te gunnen.
- Een driedaagse in het kader van het programma 'Heel Holland Leert' om onderwijsprofessionals de kans te geven om een schoolspecifiek plan van aanpak te ontwikkelen om anders te gaan organiseren.

Praktijkvoorbeeld Strategielijn 3, Aantrekkelijk werkgeverschap: Basisschool De Krullevaar

Werk is meer dan alleen een baan. Ervaar je stress, dan heeft dat invloed op je hele leven. Schoolleiders Claudia Zoutewelle en Lorange Janssen van Basisschool De Krullevaar hebben voor zichzelf dé manier gevonden om geen werkdruk, maar werkgeluk te ervaren. De schoolleiders doen het namelijk samen en dat zorgt voor een goede balans. "Dat we het schoolleiderschap met z'n tweeën vervullen maakt dat ik op een vrije dag werk los kan laten", vertelt Claudia.

Lorange: "Je kunt een heleboel competenties hebben, maar je krijgt niet overal energie van. Claudia en ik hebben dezelfde visie voor de school, maar we zijn heel verschillende persoonlijkheden. Als zij-instromer houd ik me graag bezig met hoe we de organisatie goed kunnen stroomlijnen en als team kunnen groeien. Claudia is onderwijsinhoudelijk heel sterk en is goed in het coachen van mensen. Zo laten we elkaar shinen."

"Als je geluk in je werk vindt en je talenten in kan zetten, dan wordt je werkstress minder," zegt Claudia. "Dat geven we ook aan het team mee: doe dingen samen, vraag om hulp en gebruik je talenten. In gesprekken met collega's vragen we: waar kunnen we jou op aanspreken? Dit voeren we ook door in ons onderwijs. We werken hier vanuit vertrouwen. Als schoolleiders stellen we de vraag: wat vind je zelf? Eigenaarschap draagt ook bij aan werkgeluk."

Diversiteit

Binnen PCOU Willibrord streven we naar een divers medewerkersbestand dat een afspiegeling vormt van onze leerlingenpopulatie. Hiertoe hebben we in 2023 onder meer de volgende activiteiten ondernomen:

- Eind 2023 hebben we besloten tot oprichting van een bovenschoolse Gender and Sexuality Alliance (GSA), waarmee we zorgen voor borging van de doelen op het gebied van diversiteit en inclusiviteit in de kwaliteitscyclus van onze scholen.
- We hebben als PCOU Willibrord met een eigen boot deelgenomen aan de Canal Pride 2023. We willen zo zichtbaar maken dat we trots zijn op hoe divers we zijn en dat we een fijne, veilige leer- en ontwikkelplek voor leerlingen en werknemers willen bieden.
- We hebben de mogelijkheden onderzocht om te werven in Suriname en de Nederlandse Antillen. Dit bleek uiteindelijk niet wenselijk, omdat er dan in die landen een tekort ontstaat.
- Tijdens de Leiderschapsdag van woensdag 15 februari verzorgde sociaal psycholoog en generatie-expert Aart Bontkoning een masterclass over de samenwerking tussen verschillende generaties binnen scholen en teams.

2.2.2 Strategisch HR-beleid

Op strategisch vlak hebben we in 2023 onder meer werk gemaakt van een vernieuwde gesprekscyclus (zie 2.2.1 *Aantrekkelijk werkgeverschap*) en een nieuw arbeidsmarktcommunicatieplan. Ook hebben we stappen gezet op het gebied van sociale veiligheid (zie 2.1.g. *Sociale veiligheid*), de netwerkaanpak en het professionaliseren van ons HR-beleid. We hebben de focus gelegd op de vitaliteit en gezondheid van onze medewerkers door een gezondheidscoördinator te benoemen.

Netwerkaanpak

In lijn met de netwerkaanpak uit onze organisatiefilosofie richten we ons meer en meer op het efficiënt en anders organiseren van onderwijs samen met partners in en buiten het onderwijs. We werken nauw samen met de collega-schoolbesturen. Zo hebben we samen met KSU en SPO Utrecht een analyse gemaakt van de PO-scholen, op basis waarvan we beslissingen hebben kunnen nemen over een goede verdeling van scholen in de stad. Ook trokken we samen op met KSU en SPO Utrecht in het traject over de toekomst van Brede School Hart van Noord.

Nieuw HR-model

Ons HR-beleid richt zich op optimaal functionerende professionals voor gelukkige, in vrijheid lerende kinderen. Werken vanuit visie en verbinding is een belangrijk uitgangspunt. Om dat goed te kunnen blijven doen, hebben we in 2023 ons HR-beleid doorontwikkeld en verder geprofessionaliseerd. In goede afstemming tussen de HR-afdeling, het college van bestuur en leidinggevenden binnen PCOU Willibrord zijn de uitgangspunten van het nieuwe model opgesteld en is het HR-model vervolgens ontwikkeld. De transitie naar het nieuwe model en de benodigde ontwikkelstappen zijn door HR-collega's besproken met de schoolteams. Op een aantal scholen is getest met verbeterde informatie, kaders, aangepaste techniek en communicatie (onder meer SCOOP en AFAS).

Op 1 maart 2023 is onze nieuwe HR-manager gestart (Dominique Goossens) en aan het begin van schooljaar 2023-2024 hebben we het nieuwe HR-model geïmplementeerd. De taken op het gebied van HR zijn duidelijk verdeeld en beschreven, waarbij we proactiever en

efficiënter kunnen werken door focus aan te brengen in de HR-processen. Deze zijn ondergebracht in drie stromen:

- HR Support: vraagbaak voor medewerkers en leidinggevenden, personeels- en salarisadministratie
- HR Businesspartners: strategisch sparringpartner voor schoolleiding en leidinggevenden O&O
- HR Expertise: experts op een specifiek HR-thema (onder meer vitaliteit & gezondheid en werving & matching)

Basis op orde

Een belangrijke voorwaarde voor (strategisch) HR-beleid is dat de basis op orde is. In 2023 is een groot aantal stappen gezet, waaronder:

- We zijn gestart met het op orde brengen van het onderdeel 'Weten en regelen' van onze digitale werkomgeving SCOOP, zodat alle informatie juist, prettig leesbaar en goed te vinden is.
- We zijn gestart met de herinrichting van AFAS, onder meer om de processen rond indiensttreding, verzuim en werving & matching te versoepelen.
- We hebben ons VOG-beleid geactualiseerd om te borgen dat iedere startende medewerker in het bezit is van een Verklaring Omtrent Gedrag. Hiermee voldoen we aan de wettelijke eisen en bereiken we ons doel dat niemand start met werken zonder VOG.

Kosten uitkeringen na ontslag

In de huidige arbeidsmarkt doet PCOU Willibrord zoveel mogelijk om te voorkomen dat medewerkers moeten worden ontslagen. Hierbij kan gedacht worden aan opleidingstrajecten, coaching en interne herplaatsing, zodat kwaliteiten van medewerkers zoveel mogelijk tot hun recht komen. De stichting hanteert de regels conform de cao en arbeidswetgeving. Indien er sprake is van ontslag, wordt de desbetreffende medewerker ondersteund in het vinden van een andere dienstbetrekking. Hierbij kan gedacht worden aan een loopbaanbegeleidingstraject waarbij een nieuwe werkkring binnen of buiten het onderwijs wordt gevonden.

2.2.3 Leiderschap en leiderschapsontwikkeling

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 5: Leiderschap en leiderschapsontwikkeling***

Goed onderwijs vraagt om leiderschap. Dat begint in de klas, tussen leerling en leraar, en geldt voor alle lagen van de organisatie. Leiderschapsontwikkeling vraagt van ons dat we elkaar inspireren en met elkaar keuzes durven maken.

Als PCOU Willibrord sturen we op de ontwikkeling van persoonlijke leiderschap, onder meer door scholing aan te bieden op het gebied van leiderschapsontwikkeling en (startende) schoolleiders goed te ondersteunen en leiderschapsdagen te organiseren. Tijdens de leiderschapsdag op 15 februari 2023 is bijvoorbeeld stilgestaan bij het benutten van generatie-diversiteit binnen een team of organisatie. Verder hebben we vanuit Utrecht Leert, in samenwerking met Pentanova, het programma *Oriëntatie op persoonlijk leiderschap voor de onderwijsprofessional* ontwikkeld voor ambitieuze leerkrachten. Bovendien is, zoals genoemd in 2.2.3 Aantrekkelijk werkgeverschap, het proces van onboarding voor nieuwe medewerkers en schoolleiders opnieuw vormgegeven, met onder meer intervisiebijeenkomsten en een uitgebreidere begeleiding.

2.2.4 PCOU Willibrord Academie: een infrastructuur voor professionalisering, onderzoek, ontwikkeling en innovatie

*Dit hoofdstuk sluit aan bij **Strategielijn 6:***

Een infrastructuur voor professionalisering, onderzoek, ontwikkeling en innovatie

We hebben met de PCOU Willibrord Academie een lerende infrastructuur, waar medewerkers zich professionaliseren en het onderwijs doorontwikkelen. Dat gebeurt in een professionele leercultuur van gezamenlijk leren.

Waar mensen samen leren, leert de organisatie én ontstaat innovatie. Binnen onze scholengroep hebben we daarom alle ontwikkelingsgerichte activiteiten gebundeld in de PCOU Willibrord Academie. Samen leren en samen vernieuwend onderwijs ontwikkelen staat binnen de Academie centraal.

We hebben in 2023 de volgende stap gezet in de ontwikkeling van onze Academie, waarbij we de rol en de positionering van de Academie binnen de organisatie onder de loep hebben genomen. Het doel is om het eigenaarschap van de Academie breder te delen binnen de scholengroep. Meer eigenaarschap vanuit de scholen en meer eigenaarschap van de verschillende afdelingen van O&O, zodat we de samen kracht van de scholengroep verder kunnen ontwikkelen en benutten. In het CvB is een ontwikkelopdracht vastgesteld om onder begeleiding van een externe adviseur/onderzoeker tot een voorstel te komen. Daarbij zijn de keuzes gemaakt om:

- De Academie in deze fase rechtstreeks onder het CvB te positioneren.

- De innovatiecoördinatie verder uit te werken onder de vlag van de Academie en te integreren met andere soortgelijke activiteiten binnen de Academie. Uitgangspunt daarbij is dat innovatie overal in onze organisatie plaatsvindt (op de scholen én op de afdelingen van O&O).
- De Academie een rol te geven in de inhoudelijke subsidiecoördinatie, om zo de kennis over de lopende en nieuwe ontwikkelingen nog beter te bundelen, te verbinden en te delen.

Deze nieuwe ontwikkelingsfase van de Academie geeft ons de kans om in 2024 verder vorm te geven aan effectmeting, borging en verspreiding van vernieuwende (onderwijs)initiatieven binnen onze scholengroep.

Vanuit onze netwerkgedachte zoeken we de samenwerking met partners op. We dragen graag bij aan stedelijke en regionale initiatieven en voelen onze verantwoordelijkheid als belangrijke spil binnen de stad en de regio. Met de Marnix Academie, de Hogeschool Utrecht, de Universiteit Utrecht en de andere Utrechtse schoolbesturen werken we intensief samen op het gebied van opleiden en begeleiden van zij-instromers, startende leraren en studenten. Dit gebeurt in de context van Utrecht Leert en in het partnerschap 'Partners in Opleiding en Ontwikkeling'. Door deze samenwerking vanuit de Academie op te pakken, verbinden we de activiteiten aan andere ontwikkelingen binnen onze scholengroep.

2.3 Huisvesting en facilitair

Met een totaal van 49 schoolgebouwen, waarvan 30 voor het basisonderwijs, is huisvesting voor ons een belangrijk thema. De gebouwen voor het basisonderwijs bevinden zich alle in de gemeente Utrecht (inclusief Vleuten-De Meern). Enkele hebben een monumentale status, zoals het gebouw van De Kleine Vliegenier. In 2023 hebben we bestaande achterstanden in huisvestingsprojecten nagenoeg ingelopen, onder andere door renovatie van gebouwen die onderdeel uitmaakten van het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV) van de gemeente Utrecht. Bij alle projecten voor het basisonderwijs trekken we samen op met de gemeente.

Afgeronde projecten

In 2023 slaagden wij erin om de volgende projecten af te ronden:

- Kindcentrum Leeuwesteijn: de realisatie van de nieuwbouw is in 2023 opgeleverd.
- De Boemerang: de realisatie van de nieuwbouw is in de eerste helft van 2023 opgeleverd.

Lopende projecten

In 2023 werkten wij verder aan de volgende huisvestingsprojecten:

- Van Asch van Wijckschool: de renovatie begon in augustus 2023. De leerlingen krijgen tijdelijk les op een locatie aan de Maetsuykerstraat. Verwachte afronding in 2024.
- De Kleine Vliegenier: de renovatie heeft vertraging opgelopen door netcongestie: de vraag naar elektriciteit overstijgt de capaciteit van het net. Naar verwachting

vertrekken de leerlingen in december 2024 naar een tijdelijke huisvesting. Renovatie is voorzien voor 2025; vanaf 2026 kunnen kinderen weer lessen volgen in het gerenoveerde gebouw.

- De Regenboog (locatie Regentesselaan): de voorbereiding van de renovatie is in volle gang. Eind 2024 nemen de leerlingen hun intrek in tijdelijke huisvesting aan de Maria van Reedestraat. Renovatie vindt plaats in 2025.
- Torenpleinschool: onderzoek naar uitbreiding op locatie loopt.
- Zonnewereld: oplevering van het gerenoveerde gebouw vóór de zomer van 2024. Na de zomer kunnen leerlingen en leerkrachten het gebouw weer betrekken.
- De Merwe: de voorbereidingen voor nieuwbouw door de gemeente zijn in gang gezet. Realisatie ervan neemt meer tijd in beslag, doordat de markt voor woningbouw op dit moment krap is. In het nieuwe gebouw van de Katholieke Scholenstichting Utrecht (KSU), bedoeld voor Agora HUB030, is ook ruimte voor leerlingen van PCOU.

Onderhoud

Het onderhoud van gebouwen levert essentiële inzichten op voor onze integrale huisvestingsplannen. In het ene geval is renovatie een mogelijkheid, in het andere geval is nieuwbouw een betere optie. De implementatie van nieuwe onderhoudscontracten hebben we in 2023 uitgevoerd. Viola heeft, na het faillissement van DuurzaamNL, het contract overgenomen (Warmte/Energie) en FSF/Chubb het contract van Harwig (Safety/Security). Achterstanden in onderhoud worden ingelopen met extra financiële middelen.

De professionalisering van de afdeling huisvesting en facilitair is voortgezet. Het team is uitgebreid met een extra medewerker, die als gesprekspartner voor de scholen kan dienen. Door afspraken te maken over een meerjarenplanning kan de afdeling het onderhoud aan gebouwen en installaties op (de)centraal niveau borgen. Punt van zorg is dat steeds meer scholen over geavanceerde technische systemen beschikken, die specialistische kennis van installateurs en daarmee hogere tarieven vergen, waardoor de kosten van de exploitatie stijgen.

Komend jaar zal ook de toepassing van FMIS (Facilitair Management Informatie Systeem) een van de aandachtspunten zijn. Hiermee vergroten we (de)centraal inzicht vanuit huisvesting voor zowel de scholen als de afdeling.

Duurzaamheid

We hebben als scholengroep de ambitie om in onze bedrijfsvoering waar mogelijk rekening te houden met de effecten op mens, milieu en maatschappij. Dit is terug te zien in ons streven om nieuwbouwprojecten bijna energieneutraal te realiseren. Voor bestaande bouw speelt bij verduurzaming echter de vraag of het mogelijk is om investeringen binnen een periode van vijf jaar terug te verdienen. Installatie van ledverlichting levert op termijn bijvoorbeeld een besparing op, maar vergt een flinke investering. Bij de keuze voor het wel of niet plaatsen van zonnepanelen vormt netcongestie een obstakel. Dat leidt tot onzekerheden in de bijdrage aan de gemeentelijke ambitie om van het gas af te gaan. Daarvoor is namelijk extra netcapaciteit nodig. Half 2023 hebben we ingezet op meer inzicht in het gebruik van schoolgebouwen door verhuur aan externen. Zo krijgen we de voor de stichting beter in beeld, onder meer op het gebied van energie.

Knelpunten

Onze ervaringen in 2023 leveren knelpunten op voor het toekomstig huisvestingsbeleid. Ten eerste is het de vraag of er voldoende financiële middelen beschikbaar blijven voor renovatie, onderhoud en nieuwbouw. Ten tweede zien we dat het aantal mogelijke elektriciteitsaansluitingen beperkt is. De reden daarvoor is netcongestie: de vraag naar elektriciteit is groter dan het elektriciteitsnet aan kan. Dit belemmert onze doelstellingen voor duurzaamheid. Daarnaast is beperkte technische kennis in de markt een punt van zorg, bijvoorbeeld als het gaat om installatie van geavanceerde technische systemen.

Praktijkvoorbeeld Huisvesting en facilitair: nieuwbouw De Boemerang

Na een zeer voorspoedig bouwproces is het nieuwe schoolgebouw van De Boemerang officieel geopend. Leerlingen, ouders, collega's en bouwpartners juichen directeur Mirjam Gielissen toe bij de aftrap. "Wie vindt het gebouw mooi?", vraagt een trotse schooldirecteur op een vol schoolplein, waarna alle aanwezigen hun hand opsteken

"We zijn heel blij met het gebouw", licht Mirjam even later toe, "Het is heerlijk koel op warme dagen, geluiddempend, overzichtelijk en ontzettend licht. De grote klaslokalen met veel ruimte voor ondersteuning zijn perfect voor onze leerlingen. We hebben een gebouw neergezet met een centraal hart. In dat hart is een café waar ouders elkaar kunnen ontmoeten. De Boemerang is ook het hart van de wijk. Buurtbewoners vinden het een mooi gebouw en kunnen het in de avonduren gebruiken."

In haar openingspeech geeft de schooldirecteur een dikke pluim aan het bouwteam. "De architecten van EVA architecten, de aannemers van BM van Houwelingen, de bouwadviseurs van Draaijer + Partners en de huisvestingsmedewerkers van onze scholengroep werkten zo goed samen dat we geld overhielden en zes weken eerder dan gepland de sleutel kregen. Wie kan dat nou zeggen?"

In totaal viert De Boemerang drie dagen feest met onder andere volop sport en spel voor de kinderen en een reünie voor oud-collega's. De officiële aftrap zou gedaan worden door oud-leerling Wesley Sneijder, maar die was verhinderd. En dus was het aan Mirjam Gielissen om – in het T-shirt dat Sneijder tijdens een interland van het Nederlands elftal droeg – de voetbal in het doel te schieten. Bij de vierde keer was het pas raak, maar dat was niet erg: "Een belangrijke boodschap voor onze leerlingen: als iets niet lukt, probeer je het gewoon nog een keer."

2.4 ICT en informatiemanagement

De afdeling ICT & Informatiemanagement bestaat uit twee teams: het team ICT en het team Informatiemanagement.

Team ICT

Het team ICT heeft in de 2023 de nadruk gelegd op inzicht, optimalisatie, dienstverlening en veiligheid. Alle scholen maken gebruik van dezelfde diensten en we hebben de vervolgstap gemaakt naar efficiënte uniforme processen over alle scholen heen, door kennissystemen te rationaliseren en optimaliseren (zie *Praktijkvoorbeeld Strategielijn 7: ICT-centralisatie*).

Onder leiding van onze architect heeft elke school een 'ICT-apk' gekregen, waarbij de check is uitgevoerd of de IT-inrichting nog in lijn is met de IT-blauwdruk, opgesteld in het programma 'Fundament van de toekomst'. Daarnaast hebben we meer aandacht besteed aan beveiliging en compliance van onze centrale IT-voorziening.

Om de betrouwbaarheid van onze IT-voorziening te verbeteren, hebben we een transitie naar de cloud gemaakt en hebben we voor 95% afscheid genomen van ons fysieke datacenter. In de verdere groei naar een regioorganisatie zijn we ook gestart met het optimaliseren en verder inrichten van contract-, leveranciers- en licentiemanagement om meer grip te krijgen op wat de scholengroep nodig heeft, op het juiste moment tegen de juiste kosten. Voor 2024 gaan we hiermee verder en maken we ook een start met IT-assetmanagement om onze processen rondom de vervanging van werkplekken verder te professionaliseren.

Praktijkvoorbeeld Strategielijn 7: ICT-centralisatie

PCOU Willibrord beschikt sinds maart 2023 over één centraal ICT-systeem én -team. Uniek in het Nederlandse onderwijs. Circa 30.000 gebruikers op 42 basis- en middelbare scholen werken volledig in de cloud. Dankzij de hypermoderne digitale infrastructuur en flexibele informatievoorziening kunnen we razendsnel inspringen op onderwijsontwikkelingen en hebben leerkrachten meer tijd voor het ontwikkelen en geven van kwalitatief onderwijs voor de leerlingen.

Drijvende kracht achter de innovatieve inrichting is ICT-manager Peter Schep. "We hebben een basis gecreëerd waarin we onderwijskundige ontwikkelingen razendsnel kunnen faciliteren. Denk aan *artificial intelligence* of *virtual reality* binnen het onderwijs of de trend van gepersonaliseerd leren. Voor de vraag om flexibele roosters ontwikkelen we een app, zodat leerlingen zich kunnen inschrijven voor een les." Danique Zelissen, directeur van de Torenpleinschool in Utrecht beaamt dat. "Wat we als school ook maar willen, de expertise is er. Bijvoorbeeld als we een app zoeken voor tafeltraining of voor ondersteuning bij onze programmeerlessen van robots. Het fijne van zo'n centraal punt is dat als er iets kapot is, de melding snel wordt opgepakt. Er blijft echt meer tijd over voor het onderwijs."

Team informatiemanagement

Binnen team informatiemanagement (IM) richten we ons op het verder ontwikkelen van het team en de diensten die we aanbieden. Dit doen we vanuit vier lijnen:

- Processen en systemen
- Dataplatform en datamanagement
- Informatiebeveiliging en privacy (IBP)
- Advies en projecten

In de eerste lijn, processen en systemen, hebben we ons onder andere gericht op het invoeren van procesmanagement: we hebben een start gemaakt met het in kaart brengen van alle processen binnen de organisatie, hebben onze architectuur op orde gebracht en waar nodig de processen en systemen geoptimaliseerd. We gaan hier in 2024 mee verder. Daarnaast hebben we werk gemaakt van ons applicatie-portfolio management. We hebben alle applicaties in kaart gebracht en gaan deze rationaliseren en optimaliseren. In de zomer van 2022 is er een eigen dataplatform neergezet en is de informatiebrigade (multidisciplinair datateam) ingericht. Eind december hebben we op de domeinen HR, financiën en onderwijskwaliteit standaarddashboards opgeleverd. In 2024 gaan we de informatiebrigade verder professionaliseren en kijken we naar maatwerkrapportages die we automatisch naar de desbetreffende stakeholders kunnen uitrollen.

De adviseur informatiebeveiliging en privacy (kortweg IBP) werkt naast het adviseurschap aan het normenkader IBP. Het normenkader is in 2023 in navolging van het hbo en mbo geïntroduceerd in het funderend onderwijs. PCOU Willibrord neemt privacy en security serieus en heeft in 2023 veel aandacht besteed aan het digitaal veilig en weerbaar zijn als scholengroep. We hebben een ISMS (Information Security Management System) geïmplementeerd en hebben samen met een partner grote stappen gezet in het op orde brengen van ons beleid, processen en procedures. Daarnaast hebben we een nieuwe bewustzijns campagne gestart: interne medewerkers hebben voorlichtingsvideo's gemaakt, gekoppeld aan thema's in een schooljaar. Om het bewustzijn rondom mails te verhogen is er een phishing-actie uitgevoerd. Op technisch vlak voeren wij periodiek testen uit rondom vulnerability scans en pentesten.

Binnen advies en projecten richten we ons op het geven van advies op strategische thema's, het inrichten van het projectportfolio en het opstarten van een laagdrempelig projectenbureau. Informatiemanagement wil betrokken zijn bij elke digitale verandering om het gebruik van IT en informatie voorspelbaar te kunnen blijven gebruiken.

2.5 Financiën

2.5.1 Doelen en resultaten

PCOU Willibrord hecht waarde aan een structureel gezonde organisatie. In het financieel beleid zijn hiertoe kaders neergelegd ten aanzien van ratio's op het gebied van de exploitatie en de balansposities. Daarnaast zijn afspraken vastgelegd over een aantal kengetallen, waaronder normen voor personele lasten en het exploitatieresultaat, alsmede uitgangspunten over de ontwikkeling van loonkosten en inkomsten, gebaseerd op de prognose van het aantal leerlingen.

De Stichting PCOU sluit het verslagjaar 2023 af met een positief resultaat van € 386K (begroot -/- € 350K). De belangrijkste oorzaken zijn:

- De resultaten van de PO-scholen zijn € 306K lager dan begroot. Hier liggen schoolspecifieke oorzaken aan ten grondslag.
- De resultaten van de GO-scholen zijn € 310K hoger dan begroot (met name de Taalschool).
- Financiële baten uit schatkistbankieren zijn als gevolg van de stijgende rente € 850K (niet begroot)
- Negatief resultaat van het Steunfonds is € 410K lager dan begroot als gevolg van de ingecalculeerde steun aan de nieuwbouw van Leeuwesteijn (€494K).

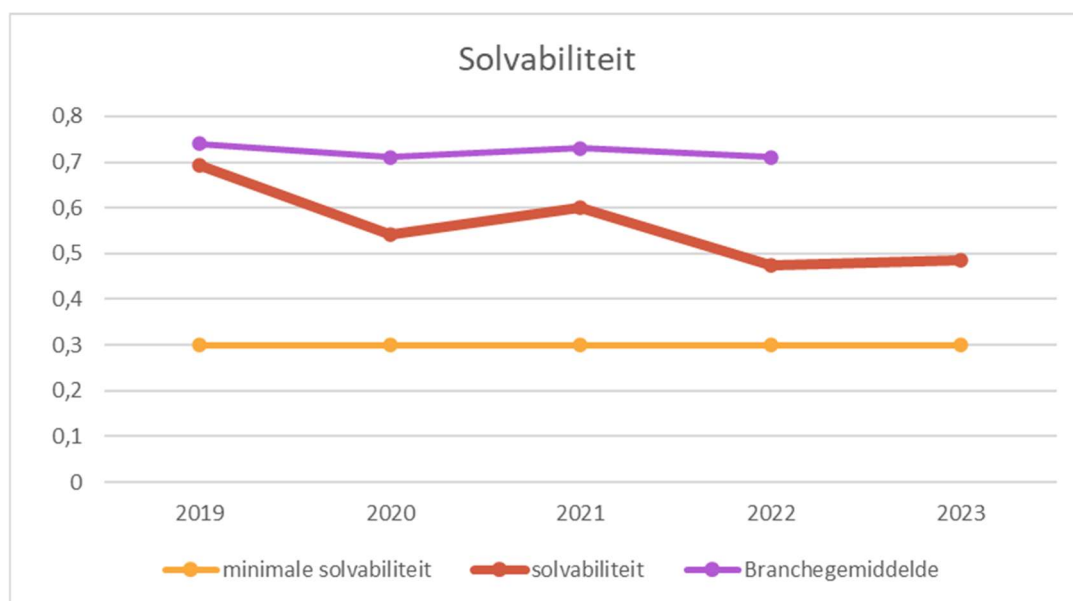
In 2022 bedroeg het resultaat € 650K positief (en genormaliseerd € 784K) positief, de marges zijn/blijven klein in het PO.

Door het doorschuiven van baten NPO, het verschil tussen afschrijvingen groot onderhoud (bovenschools) en de bijdragen van de scholen aan het groot onderhoud naar de toekomst, is het genormaliseerde resultaat € 887K negatief. De grootste componenten uit dit negatief genormaliseerde resultaat betreffen:

- De ontwikkeling van het aantal leerlingen bij De Taalschool Utrecht fluctueert sterk. In 2022 & 2023 had de Taalschool te maken met veel meer kinderen (met name vanwege de oorlog in Oekraïne), waardoor er sprake is van een sterk positief resultaat. Het resultaat boven 1,9% wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve (€233K).
- Het verschil tussen afschrijvingen groot onderhoud (bovenschools) en de bijdragen van de scholen aan het groot onderhoud naar de toekomst (€542K)
- Door het doorschuiven van baten NPO naar 2024 en verder (€319K)

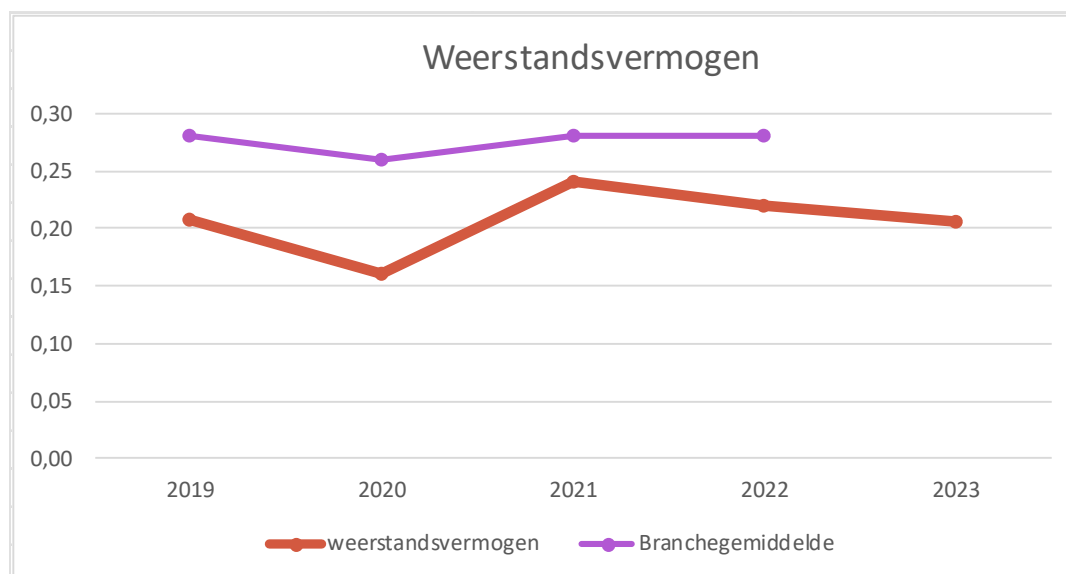
In de volgende grafieken vergelijken we de gerealiseerde waarden van PCOU ten opzichte van de minimale waarden in het kader van het financiële toezicht dat het ministerie van OCW hanteert bij de beoordeling van de financiële continuïteit van instellingen en met branchegemiddelden. De jaarrekeningen van andere schoolbesturen voor het jaar 2023 zijn nog niet beschikbaar, waardoor het branchegemiddelde slechts beschikbaar is tot en met het jaar 2022.

Grafiek 1. Ontwikkeling solvabiliteit

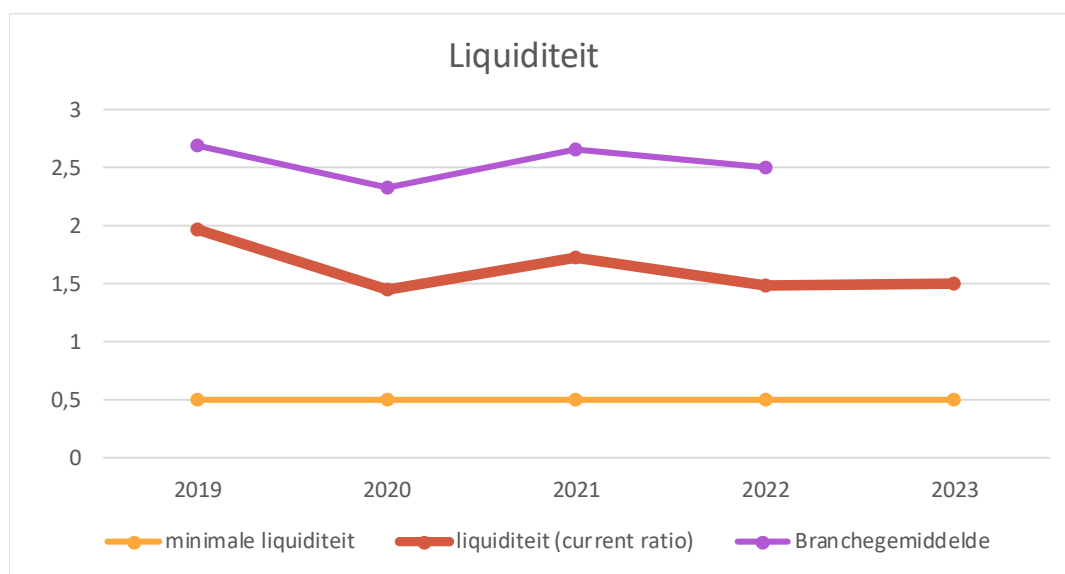
De geconsolideerde solvabiliteit 2 (gedefinieerd als het eigen vermogen plus voorzieningen, gedeeld door het balanstotaal) ligt met een ratio van 0,49 nagenoeg gelijk aan 2022 (0,47). De solvabiliteit ligt al jaren ruim boven de signaleringsgrens van 0,30.

Grafiek 2. Ontwikkeling weerstandsvermogen

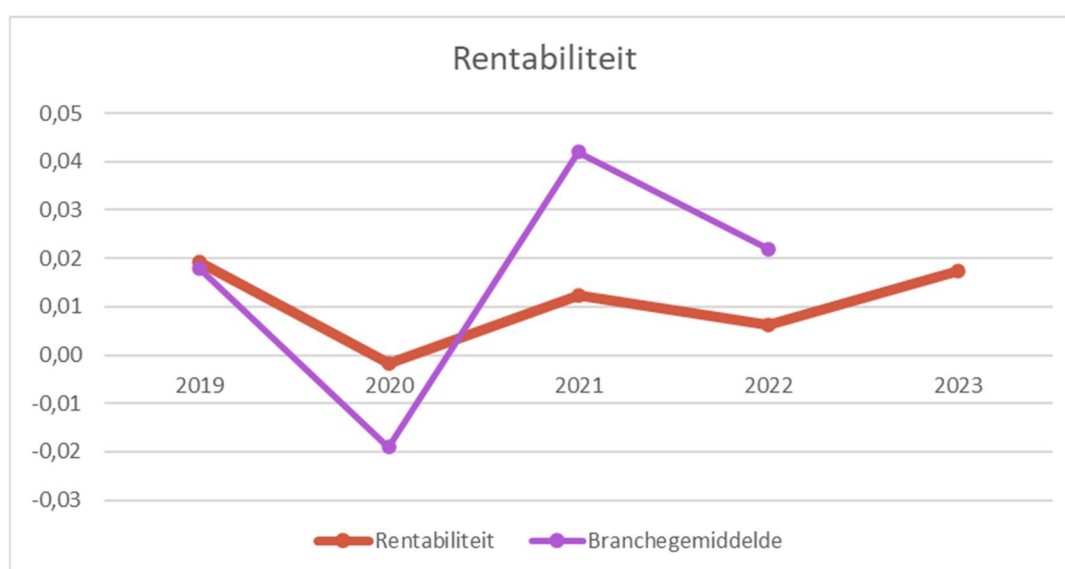
Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten. Voor 2023 ligt de ratio op 0,21 (0,22 in 2022). Het weerstandsvermogen daalt licht, door de hogere baten en het lagere resultaat, ten opzichte van 2022.

Grafiek 3. Ontwikkeling liquiditeitspositie

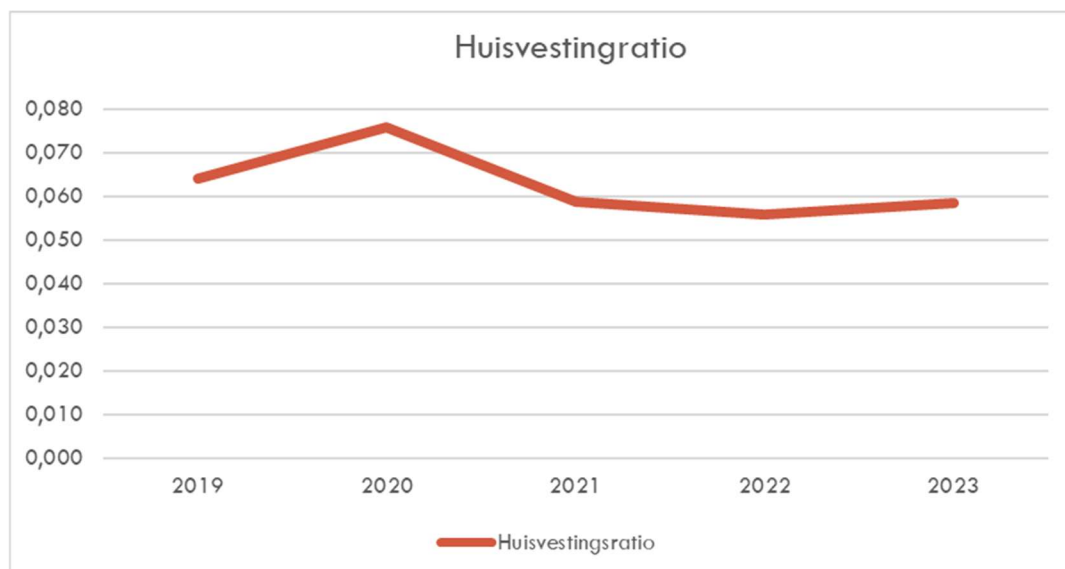
De liquiditeitspositie (vlottende activa gedeeld door de vlottende passiva) is in 2023 gestegen ten opzichte van 2022 (1,49) en ligt met een current ratio van 1,50 ruim boven de signaleringsgrens van het ministerie (0,50). PCOU voldoet daarnaast aan de signaleringswaarde met betrekking tot de absolute omvang van de liquide middelen met een liquide middelen positie die de EUR 100.000 overstijgt.

Grafiek 4. Ontwikkeling rentabiliteit

De rentabiliteit wordt berekend als een gemiddelde van de afgelopen drie jaar en geeft de verhouding weer tussen het resultaat en de totale baten. Dit driejaarsgemiddelde zou moeten liggen boven 0. Dit is voor 2023 ook het geval. Het branchegemiddelde wordt per jaar berekend.

Grafiek 5. Ontwikkeling huisvestingsratio

De ontwikkeling van de huisvestingskosten en afschrijvingen gebouwen is belangrijk, zeker in het kader van de toekomstige nieuwbouw- en renovatietrajecten. In 2023 is de huisvestingsratio 5,8% (in 2022 5,6%). De stijging komt doordat de huisvestingskosten en afschrijvingen in 2023 relatief harder zijn gestegen dan de totale lasten in 2023.

De Inspectie van het Onderwijs hanteert een signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Het publiek eigen vermogen komt boven deze signaleringswaarde uit als het feitelijk eigen vermogen hoger is dan het normatief eigen vermogen (vermogen dat een onderwijsinstelling redelijkerwijs nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen). Toepassing van de rekenmethodiek van de inspectie leidt tot de volgende uitkomsten (NB: PCOU bezit geen eigen gebouwen).

Tabel 7. Berekening bovenmatig eigen vermogen

	2022	2023
Totaal eigen vermogen	18.608.519	18.994.379
Privaat eigen vermogen	-/- 1.598.509	-/- 1.191.703
Feitelijk eigen vermogen	17.010.009	17.802.677
Normatief eigen vermogen	14.418.641	14.779.972
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	2.591.368	3.022.705
Ratio feitelijk/normatief eigen vermogen	1,18	1,20
Gebouwen (aanschafwaarde)	6.474.889	7.111.505
Resterende MVA (boekwaarde)	6.063.749	6.020.829
Risicobuffer	84.866.749	92.855.706

In 2023 is het bovenmatig eigen vermogen toegenomen ten opzichte van 2022, toen het 1,18 bedroeg. In 2020 was er nog geen sprake van een mogelijk bovenmatig vermogen. Aan het mogelijk bovenmatig vermogen vanaf 2021 liggen drie oorzaken ten grondslag:

1. in de beginbalans van 2021 is de stelselwijziging van de voorziening groot onderhoud verwerkt, waardoor de voorziening is vrijgevallen ten gunste van het eigen vermogen. Hier staan in de toekomst investeringen met bijbehorende afschrijvingslasten tegenover (waarvoor ook een bestemmingsreserve binnen het eigen vermogen is gevormd, belang € 5,4 miljoen).
2. De tweede oorzaak zijn de in 2021, 2022 en 2023 ontvangen NPO-gelden. Deze zijn niet geheel besteed en ook hiervoor is binnen het eigen vermogen een bestemmingsreserve gevormd (belang € 5,2 miljoen). De komende jaren zullen deze gelden echter wel worden besteed, waardoor het eigen vermogen weer zal krimpen.
3. De derde oorzaak is gelegen in de ontwikkeling van het aantal leerlingen bij De Taalschool Utrecht. In 2022 & 2023 had de Taalschool te maken met veel meer kinderen (met name vanwege de oorlog in Oekraïne), waardoor er sprake is van een sterk positief resultaat. Op deze school volgen nieuwkomers vanaf 5,5 jaar vanuit het buitenland de eerste periode onderwijs dat ze in Nederland zijn. De verwachting is dat in de toekomst weer minder kinderen op de Taalschool zullen zitten. Om dit financieel op te kunnen vangen is een bestemmingsreserve gevormd (belang € 2,1 miljoen).

Deze oorzaken zorgen ervoor dat het mogelijk bovenmatig vermogen slechts een tijdelijke situatie is en er op dit moment geen reden is om hier actie op te ondernemen. Het eigen vermogen ligt onder het branchegemiddelde. Er is juist sprake van een professionaliseringsprogramma om de structurele resultaten te verbeteren. Terwijl de bestemmingsreserves stijgen, daalt de algemene reserve.

2.5.2 Opstellen begroting

Transparantie is een belangrijk uitgangspunt van het financieel beleid, met als kern bottom-up begroten: de schoolleiding betrokken is bij de totstandkoming van de schoolformatie en de leerlinggerelateerde bekostiging gaat rechtstreeks naar de scholen. Dit geldt ook voor afzonderlijke subsidiestromen.

Ieder jaar wordt een strategiebrieft opgesteld met inhoudelijke en financiële kaders gebaseerd op het strategisch plan en het financieel beleid. In begrotingsgesprekken wordt in nauwe samenspraak met de schoolleider de begroting per school opgesteld. Hetzelfde geldt voor de begroting van O&O die in samenspraak met het college van bestuur en de managers O&O wordt opgesteld. De begroting wordt per stichting geconsolideerd met de steunstichtingen.

Jaarlijks stellen we een bestuursformatieplan op, waarbij de formatie wordt bepaald die passend is bij de scholen op basis van de prognose van het aantal leerlingen en de prognose van de bekostiging van het onderwijs. Dit plan wordt in nauwe samenwerking met schoolleiders opgesteld.

PCOU Willibrord hanteert een planning- en controlcyclus waarbij jaarlijks en tweemaal per jaar (mei en oktober) verantwoording wordt afgelegd over de voortgang van het beleid en de financiën. Minimaal twee keer per jaar wordt ook een prognose opgesteld.

2.5.3 Toekomstige ontwikkelingen

Voor de stad Utrecht wordt een groei van het aantal leerlingen verwacht. Deze groei kan momenteel niet opgevangen worden in de bestaande locaties. Daarom is in overleg met de gemeente en de andere schoolbesturen bekeken waar nieuwe scholen gerealiseerd moeten worden en welke schoolbesturen hierbij een rol hebben. Ook binnen de bestaande portefeuille is het noodzakelijk om bij- of aan te bouwen om de groei van de leerlingen op te vangen. De financiering hiervan verloopt via de gemeente, maar de ontwikkeling van een nieuwe school kent vaak ook aanzienlijke aanloopinvesteringen.

Ten aanzien van het financieel beleid blijft PCOU Willibrord net als alle andere schoolbesturen afhankelijk van de wijze waarop de bekostiging tot stand komt. Bovendien komen regelmatig extra subsidies of middelen beschikbaar. PCOU Willibrord blijft voorzichtigheid als uitgangspunt hanteren en zoekt actief naar subsidiemogelijkheden voor zover deze in lijn zijn met de doelen van de scholengroep. In 2024 wordt het meerjarig strategisch financieel beleid geactualiseerd, mede gezien alle ontwikkelingen.

2.5.4 Treasury

Het treasurybeleid van PCOU Willibrord is uitgevoerd binnen de kaders van het treasurywetboek en de Regeling beleggen, belenen en derivaten van het ministerie van OCW. De beleggingsportefeuille van de steunfondsen kent een defensief karakter en heeft als doelstelling behoud van het vermogen, omdat de vorming van het vermogen ooit ontstaan is uit historische private bijdragen ten behoeve van het onderwijs. Er worden geen derivaten ingezet binnen de beleggingsportefeuille.

Aangezien er geen noodzaak was liquiditeiten in te zetten voor investeringen of andere kasstromen zijn verkochte beleggingen grotendeels herbelegd. De uitvoering van het treasurybeleid heeft binnen de kaders van het treasurywetboek plaatsgevonden.

Tabel 8. *Verloop van de effectenportefeuille*

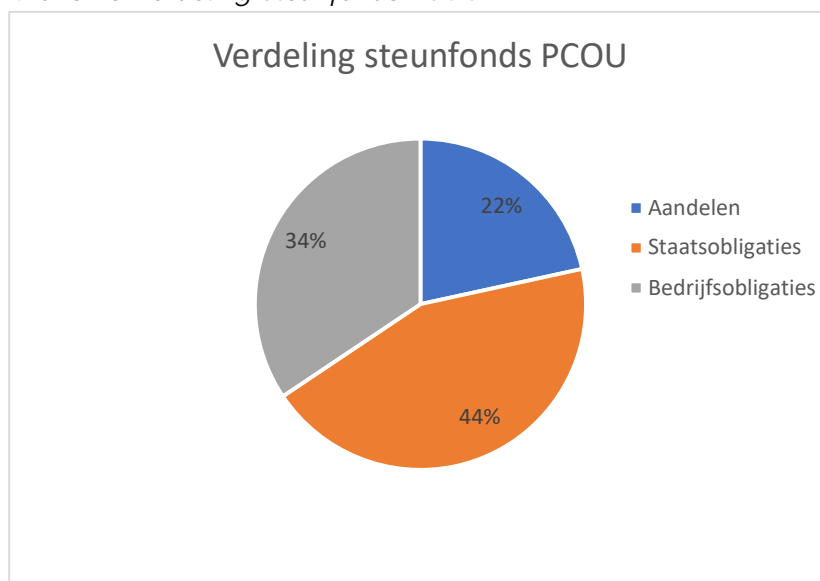
Financiële vaste activa	Steunfonds PCOU	Steunfonds PCOU	Stichting PCOU
	2023	2022	2022
Saldo 1-1	1.178.000	1.159.579	1.463.289
Investeringen	1.429.186	974.776	
Onttrekkingen	1.435.256	807.212	1.463.289
Waardeveranderingen	106.792	-149.413	
Saldo 31-12	1.278.722	1.177.730	

Tabel 9. *Resultaten in het boekjaar*

Resultaten financiële vaste activa	
Waardeveranderingen	106.792
Couponrente/dividend	-5.552
Kosten en belastingen	6.288
Nettoresultaat 2023	107.528
<i>Nettoresultaat 2022</i>	<i>-118.930</i>

De verdeling van de beleggingen van het steunfonds is in onderstaande grafiek zichtbaar.
Grafiek 6. *Verdeling Steunfonds PCOU*

De obligaties en aandelen van het Steunfonds PCOU zijn volledig direct te verkopen.

2.5.5 Allocatie van middelen

Alle baten en lasten worden direct aan de scholen gealloceerd voor zover dat technisch en administratief mogelijk is. De centrale lasten worden aan de scholen toegerekend met een bovenschoolse bijdrage naar rato van de totale baten van de school. Dit gebeurt op basis van de begrote bijdragesleutels voor PO- en VO-scholen. Het college van bestuur stelt jaarlijks een strategiebrief op waarin de bijdragesleutels worden toegelicht. Deze worden na overleg met schoolleiders en de GMR-en vastgesteld. De bijdragepercentages worden gedurende het jaar berekend op basis van de werkelijke baten.

De centrale lasten bestaan uit bestuurskosten en centrale ondersteuning op de gebieden van onderwijskwaliteit, HR, financiën, ICT & IM, communicatie, huisvesting en facilitaire zaken. De centrale lasten zijn verdeeld over de Stichting PCOU en de Willibrord Stichting. Deze bedroegen in 2023 € 14,9 miljoen als gevolg van de CAO-stijgingen (2022: € 14,8 miljoen).

2.5.6 Onderwijsachterstandenmiddelen

Het financieel beleid bepaalt dat alle middelen op basis van de beschikkingen van het ministerie een-op-een worden toegekend aan de scholen (BRIN-nummers) die op de beschikking vermeld staan. Dit geldt onverkort voor de onderwijsachterstandsmiddelen. Daarover heeft geen afzonderlijke besluitvorming plaatsgevonden, omdat het financieel beleid leidend is. In de gevallen dat onder een BRIN-nummer meerdere scholen vallen, worden de achterstandssubsidies verdeeld op basis van de verhoudingen van de laatste leerlingentelling op basis van de leerlingengewichten.

2.5.7 Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

De verkregen middelen worden volledig beschikbaar gesteld per school. Bij de begroting van de school kunnen de middelen, in samenspraak met de MR, worden aangewend voor een bepaald doel. Aan professionalisering en begeleiding is € 832K besteed. De besteding in 2023 heeft hoofdzakelijk betrekking gehad op de inzet van begeleiding op de werkvloer en scholing van individuele leerkrachten of teamontwikkeling binnen of buiten de PCOU Willibrord Academie.

2.6 Risicoparagraaf

2.6.1 Intern risicobeheersingssysteem

Risicomangement is onderdeel van de planning- en controlcyclus van PCOU Willibrord. In het begrotingsproces wordt een analyse gemaakt van de externe en interne omgeving. Op basis daarvan zijn risico's ingeschat, beoordeeld en waar mogelijk in de begroting verwerkt. De organisatie bevindt zich qua risicobeheersing in de fase waarin risico's bekend en gecalculeerd zijn en de strategie 'het accepteren van het risico' is. Voor enkele risico's geldt een verhoogde alertheid. Dit betekent dat er proactief gehandeld wordt en dat de strategie 'het beperken van het risico' is. Het in kaart brengen van risico's krijgt vorm, zowel in het begrotingsdocument als in de verschillende rapportages. Elk jaar wordt gekeken welke risico's de scholengroep loopt.

Er worden maatregelen genomen waardoor risico's zich niet meer voordoen en er wordt beleid gemaakt om risico's te vast te stellen welke maatregelen er te nemen zijn als een risico zich voordoet. De risico's per school worden gevolgd aan de hand van de managementrapportages. Daarnaast wordt er gewerkt met business cases waarin verschillende experts op voorhand meekijken om ervoor te zorgen dat het bestuur gedegen beslissingen kan nemen en ervoor te zorgen dat monitoring kan plaatsvinden. Bij een onderwijsinstelling is het passend de risico's zoveel als mogelijk te beperken, ook omdat de financiële marges beperkt zijn. Om voldoende ruimte te bieden voor innovatie & ontwikkeling van het onderwijs en om continuïteit en kwaliteit van onderwijs te garanderen vindt het bestuur het belangrijk om een goede inschatting te maken van risico's en kansen en goede monitoring.

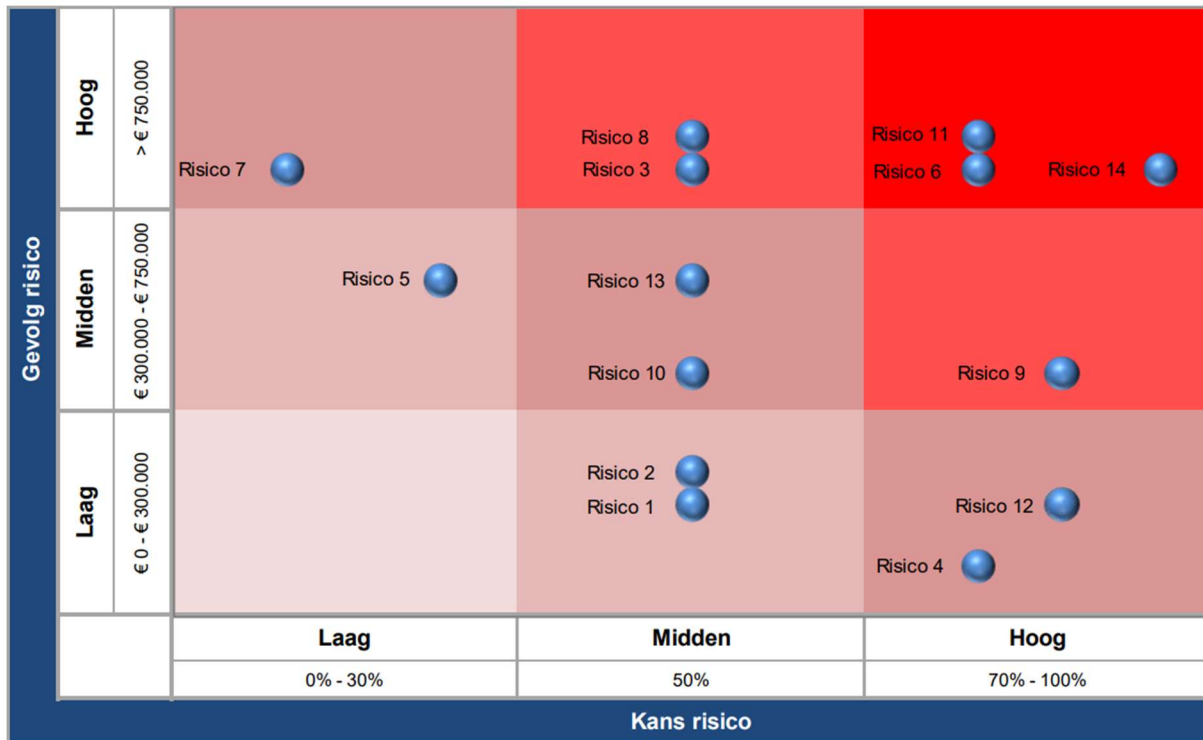
2.6.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

In 2023 is er een update van de risicoscan uitgevoerd waardoor meer zicht is verkregen op de belangrijkste financiële risico's, de (aanwezige) beheersmaatregelen, de werking van de beheersmaatregelen en de netto risico's waarvoor de vorming van een buffervermogen noodzakelijk is.

Nr.	Omschrijving	Kans	Gevolg min	Gevolg max
1	Onvoorzienbare en onbeheersbare fluctuatie in leerlingaantallen	50%	€ 150.000	€ 300.000
2	Onvoorzienbare en onbeheersbare fluctuatie in leerlingaantallen - SO/VSO/SBO	50%	€ 150.000	€ 300.000
3	Ongedekte lasten bij exploitatie Taalschool Utrecht	50%	€ 750.000	€ 1.000.000
4	Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelatie ter voorkoming van een geschil of om een bestaand geschil op te lossen (o.a. arbeidsconflicten)	70%	€ 50.000	€ 150.000
5	Instabiliteit in bekostiging	30%	€ 500.000	€ 750.000
6	Onvolledige indexatie van bekostiging	70%	€ 750.000	€ 1.000.000
7	Ongedekte lasten door continuïteitsrisico scholen	10%	€ 750.000	€ 1.000.000
8	Hoger dan begrote kosten voor ziektevervangning	50%	€ 750.000	€ 1.000.000
9	Arbeidsmarkt schaarste, hoger dan begrote lasten door het moeilijk kunnen vervullen van vacatureruimte	90%	€ 300.000	€ 500.000
10	Extra lasten door onvoorziene toename WGA instroom	50%	€ 300.000	€ 500.000
11	Huisvesting: Aanspraak op vermogen door ongedekte bouwkosten	70%	€ 750.000	€ 1.000.000
12	Huisvesting: Aanspraak op vermogen door onvoorziene uitgaven voor groot onderhoud	90%	€ 150.000	€ 300.000
13	Restrisico's	50%	€ 500.000	€ 750.000
14	Uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering	100%	€ 750.000	€ 1.000.000

Via een risicosimulatie is bepaald dat op basis van de huidige omgevingsfactoren en de huidige gehanteerde begrotingsuitgangspunten, met een gewenste zekerheid van 90%, een buffervermogen van € 5.963.000 (7,0% van de jaarbaten, niveau 2022) toereikend is om het financiële risicoprofiel van Stichting PCOU af te kunnen dekken.

Wanneer de geïnventariseerde risico's worden afgezet in een risicomatrix, ontstaat het volgende beeld:

In het kader van ons voortdurende streven naar integriteit en verantwoording, hebben we ook dit jaar ons frauderisico zorgvuldig geëvalueerd en aangepakt. We erkennen dat fraude een ernstige bedreiging vormt voor de integriteit en reputatie van onze organisatie, en daarom hebben we diverse maatregelen getroffen om dit risico te beheersen. Onze interne controlesystemen gaan we in 2024 verder versterken en verbeteren om mogelijke kwetsbaarheden te identificeren en aan te pakken. Bovendien hebben we onze externe partners en belanghebbenden actief betrokken bij het bevorderen van een cultuur van transparantie en verantwoording. Hoewel we ons bewust zijn van de voortdurende uitdagingen op dit gebied, zijn we vastbesloten om ons frauderisico effectief te blijven beheren en te minimaliseren.

3. Continuïteitsparagraaf

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

In dit bestuursverslag zijn de tabellen uit de door de raad van toezicht goedgekeurde meerjarenbegroting 2024-2027 overgenomen. Aan deze tabellen zijn de cijfers van de jaarrekeningen 2022 en 2023 toegevoegd. Dit betreft de leerlingaantallen, formatie, meerjarenexploitatiebegroting en meerjarenbalans.

Leerlingenaantallen

PCOU groeit de komende jaren in leerlingenaantal tot naar verwachting 8.882 leerlingen in 2027. In het reguliere basisonderwijs zien we een gezonde, gematigde groei. De mutaties in 2023 & 2024 in het gespecialiseerd onderwijs betreft de Taalschool. Op deze school volgen nieuwkomers vanaf 5,5 jaar vanuit het buitenland de eerste periode onderwijs dat ze in Nederland zijn. De Taalschool had op 1 februari 2023 522 leerlingen.

De verwachte daling is begonnen op 1 februari 2024 had de Taalschool 475 leerlingen. De verwachting is verder afname naar 400 leerlingen in 2025. Om deze daling op te vangen is er een bestemmingsreserve gevormd.

De prognose van het aantal leerlingen wordt twee keer per jaar geactualiseerd. De totale leerlingenprognose is opgebouwd door de prognose van alle scholen op te tellen. Per school wordt gekeken naar de ontwikkeling van het aantal leerlingen door de uitstroom per jaar in te schatten gebaseerd op reguliere doorstroming binnen de groep en de instroom in te schatten door de ontwikkeling van de wijk waarin de school is gepositioneerd. Deze prognose wordt naast de prognose van de gemeente gelegd en waar nodig aangepast. Daarnaast wordt per school ingeschat hoeveel tussentijdse in- en uitstroom er in de aankomende jaren verwacht wordt in verband met verhuizingen. Er wordt een groei verwacht van het aantal leerlingen in de stad Utrecht waarbij PCOU haar aandeel van de groei heeft meegenomen in haar verwachting. Met de gemeente Utrecht zijn principeafspraken over de opstart van een nieuwe PO-school in de Merwedekanaalzone, de Merwe. De opstart van de Merwe is uitgesteld. Gezien de grote mate van onzekerheid naar de toekomst toe, zijn de cijfers van deze school nog niet opgenomen in de (meerjaren)begroting.

Tabel 10. *Begrote leerlingenaantallen 2021-2027*

Teldatum	1-10-2020	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027
Regulier basisonderwijs	6.968	7.310	7.352	7.397	7.607	7.791	7.854
Gespecialiseerd onderwijs	856	1.001	1.120	1.022	1.033	1.028	1.028
Totaal PCOU	7.824	8.311	8.472	8.419	8.640	8.819	8.882

*exclusief de nieuwe PO-school in de Merwedekanaalzone, de Merwe

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Op basis van financiële kaders en uitgangspunten is in december 2023 een meerjarenbegroting 2024-2027 opgesteld. Het uitgangspunt is dat alle scholen financieel gezond zijn of worden. Met de scholen afzonderlijk is in beginsel een rendement (exploitatieresultaat) van minimaal 1,9% van de baten afgesproken. Tien PCOU-scholen kennen een negatieve begroting voor het jaar 2024 en kregen de opdracht een plan van aanpak te maken dat ertoe moet leiden dat ze voldoen aan de rendementsdoelstelling.

3.2.1 Scenario's

Het meerjarenperspectief wordt gekenmerkt door onzekerheid met betrekking tot de voortzetting van verschillende (incidentele) subsidies in de komende jaren en de impact van de MJOP's (groot onderhoud). De jaarlijkse (extra) impact van de MJOP's op de exploitatie van de scholen bedraagt in totaal € 1.000K vanaf 2025.

Vanwege bovengenoemde redenen enerzijds en anderzijds de complexiteit en de snelle veranderingen in de grote steden (G5) waarin de scholen van de stichting PCOU actief zijn, hebben we besloten om meerdere scenario's te ontwikkelen voor de meerjarenbegroting 2024-2027.

Bij het presenteren van de tabellen zullen we het gemiddelde van de scenario's en de bijbehorende minimale en maximale bandbreedte hanteren. De gemiddelden en bandbreedtes zijn toegepast:

- Tabel 11. Geconsolideerde staat van baten en lasten 2022-2027
- Tabel 13. Begrote personele ontwikkeling, fte's 2022-2027
- Tabel 14. Geconsolideerde meerjarenbalans 2022-2027

De scenario's komen vooruit de onzekerheid over toekomstige (incidentele subsidies) en hebben daarmee impact op de baten en/of de personele lasten (formatie) in de jaren 2026 en 2027. De staat van baten en lasten is in tabel 11 weergegeven.

3.2.2 Staat van baten en lasten

Tabel 11. Geconsolideerde staat van baten en lasten 2022-2027

Staat van Baten & Lasten							
PCOU geconsolideerd	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
<i>Alle bedragen * € 1.000</i>	2022	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Rijksbijdragen	79.086	79.207	85.878	81.732	79.275	79.928	80.607
Overige overheidsbijdragen en -sub	3.285	2.990	3.361	3.840	3.114	2.836	2.836
Overige baten	2.468	1.525	2.760	2.182	1.715	1.643	1.630
Baten	84.838	83.721	91.999	87.753	84.104	84.407	85.073
Personeelslasten	65.976	67.820	73.124	72.404	68.373	66.397	66.892
Afschrijvingen	1.555	1.987	1.671	1.887	2.219	2.303	2.413
Huisvestingslasten	4.464	4.564	5.019	5.605	5.809	6.199	6.599
Overige lasten	11.955	9.701	12.649	11.083	9.966	9.955	9.967
Lasten	83.949	84.071	92.464	90.979	86.367	84.854	85.871
Financiële baten en lasten	-28	0	851	1.013	810	770	731
Exploitatieresultaat	861	-350	386	-2.213	-1.452	322	-67
Normalisatie	452	155	-1.095	2.848	1.147	-625	-1.041
Genormaliseerd exploitatieresultaat	1.313	-195	-709	635	-306	-303	-1.108
Bandbreedtes resultaat							
Minimaal	861	-350	386	-2.213	-1.452	-2.350	-2.767
Maximaal	861	-350	386	-2.213	-1.452	1.498	1.317

Voor de beoordeling van dit resultaat is van belang dat NPO-middelen die ontvangen zijn, slechts deels zijn ingezet tot en met 2023. Vanuit de verslaggevingsvereisten moeten deze middelen wel via het resultaat lopen. Voorts is hiervoor een bestemmingsreserve gevormd binnen het eigen vermogen om deze middelen afzonderlijk per school in beeld te houden. Het genormaliseerde resultaat ziet er dan als volgt uit:

Tabel 12. Normalisatie resultaat 2022-2027

PCOU geconsolideerd <i>Alle bedragen * € 1.000</i>	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Normalisaties							
Groot onderhoud			-542	-760	-763	-954	-1.041
NPO inzet	-2.836	129	-319	3.608	1.910	329	
Taalschool			-233				
Afboeking vordering OCW	2.970						
Totaal normalisatie	134	129	-1.095	2.848	1.147	-625	-1.041

Ten aanzien van de meerjarenbegroting valt het volgende op te merken:

1. De NPO-middelen zijn conform de verslaggevingsvereisten in de juiste jaren in de baten opgenomen. Omdat nog niet alle middelen konden worden besteed, zijn hier bestemmingsreserves voor verwerkt.
2. De cao-aanpassingen zijn meegenomen. De bekostigingstarieven zijn tevens op deze verhogingen aangepast en ook meegenomen. Zo sluiten de baten- en de lastenkant op elkaar aan. Voor de jaren ná 2024 zijn de tarieven gelijk gehouden in de veronderstelling dat stijging in de loonkosten gecompenseerd wordt door looncompensatie binnen de bekostiging.
3. De resultaatdoelstelling voor het bijdragepercentage van 1,9% wordt voor 15 scholen (van de 30 scholen) niet behaald in de begroting over 2024. Voor 5 van deze scholen is het resultaat wel gelijk aan nul of positief.
4. De bovenschoolse kosten worden gedekt uit de bijdragen die de scholen doen. De bijdrage is gebaseerd op de baten van iedere school (7,35% PCOU en 5,85% Willibrord). De bovenschoolse kosten worden nagenoeg uitsluitend binnen de Willibrord Stichting (O&O) verantwoord.
5. De investeringen in het begrotingsjaar 2024 betreft de aanvraag vanuit de scholen. In de investeringen is ook € 1,1 miljoen voor investeringen groot onderhoud opgenomen. Deze werden tot 2021 via de dotatie/voorziening verantwoord. Groot onderhoud wordt geactiveerd.
6. De MJOP's (voor groot onderhoud) zijn vanaf 2025 verwerkt in de begrotingen. MJOP's zijn gebaseerd op een cyclus van 40 jaar.
7. PCOU Willibrord staat voor een grote huisvestingsopgave in de aankomende jaren. Naast het feit dat er veel gebouwen gerenoveerd of vervangen moeten worden, is er ook een uitbreidingsvraag gebaseerd op de voorlopige ontwikkeling van zowel leerlingen als de bevolking van Utrecht en omgeving. Voor zover er besluitvorming op het gebied van nieuw- dan wel verbouw heeft plaatsgevonden en de effecten ervan bekend waren, is hiermee in de huidige rekening gehouden.
8. Het steunfonds is geconsolideerd. Resultaat technisch is met een nulresultaat gerekend (geen beleggingsresultaten of rente vanuit de veronderstelling van een neutrale beursontwikkeling). Bij de balans is uiteraard wel gerekend met de balansposities.
9. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stelt vanaf 2024 veel geld voor het funderend onderwijs beschikbaar. Tevens zullen de middelen ingezet worden om bepaalde doelen/ambities te behalen, waardoor hier ook kosten tegenover komen te staan. Het is nog onduidelijk hoe deze middelen naar de scholen toekomen. Niet toegekende subsidies zijn niet opgenomen in de begroting.

3.2.3 Bezetting

De formatie wordt in lijn gebracht met de ontwikkeling van het aantal leerlingen. De stichting hanteert als vuistregel dat de personele lasten maximaal 78% van de totale baten bedragen. De personele formatie ontwikkelt zich naar verwachting als volgt. De meerjarige cijfers betreffen de formatieve planning op basis van de formatieplannen van de afzonderlijke scholen.

Tabel 13. *Begrote personele ontwikkeling, fte's 2022-2027*

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Directie	43,5	42,5	42,9	41,6	42,2	42,2	42,2
OP	510,3	556,6	511,3	547,3	540,7	522,9	523,3
OOP/OBP	231,2	178,1	239,9	163,2	156,7	151,5	150,4
Student/leerl	17,6	14,1	15,4	8,0	2,0	2,0	2,0
Totaal	802,6	791,2	809,5	760,0	741,7	718,6	717,8
Bandbreedte							
Minimaal	802,6	791,2	809,5	760,0	741,7	695,5	693,4
Maximaal	802,6	791,2	809,5	760,0	741,7	741,6	742,2

*Directie is de verzamelnaam voor alle leidinggevendenden binnen de scholengroep

De personele bezetting stijgt tot en met 2023, dit heeft onder meer te maken met de extra NPO-middelen. De inzet van NPO-middelen loopt af in 2024. De bandbreedtes in de formatie in 2026 en 2027 komen voort uit de onzekerheid over toekomstige (incidentele subsidies) en hebben daarmee impact op de baten en/of de personele lasten (formatie).

Als gevolg van het toenemende lerarentekort in Nederland in het algemeen en in de regio Utrecht in het bijzonder zal het bezetten van de formatie een voortdurende uitdaging vormen. PCOU richt zich op een actieve werving van nieuwe medewerkers, maar ervaart ook de knelpunten die ontstaan door het lerarentekort. Daarnaast participeert PCOU regionaal samen met andere schoolbesturen in de G5 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Almere). PCOU is hiervoor penvoerder binnen Utrecht.

3.2.4 Balans

Het is zaak om een solide vermogenspositie te houden. Vermogensgroei en groei van liquiditeiten blijven nodig om toekomstige eigen investeringen in verband met nieuwe huisvesting te kunnen financieren, zoals meubilair en ICT. Stichting PCOU heeft per balansdatum een geconsolideerd eigen vermogen van € 18.817K. Het eigen vermogen is met € 208K, het resultaat 2023, toegenomen. Zoals in het voorgaande beschreven ligt een groot deel van het eigen vermogen vast in bestemmingsreserves voor: NPO (€ 5,2 miljoen), onderhoud (€ 5,4 miljoen) en de Taalschool (€ 2,1 miljoen).

Geconsolideerde meerjarenbalans 2022-2027

Hierbij wordt opgemerkt dat de balans over 2022 en 2023 de realisatie per einde boekjaar betreft, de begroting 2024 en verder is overeenkomstig de vastgestelde meerjarenbegroting door raad van toezicht.

Tabel 14. Geconsolideerde meerjarenbalans 2022-2027

PCOU geconsolideerd x € 1.000	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
ACTIVA						
<i>Vaste activa</i>						
- Materiële vaste activa	9.173	9.831	11.315	10.722	10.506	8.928
- Financiële vaste activa	1.178	1.278	1.278	1.278	1.278	1.278
Totaal vaste activa	10.350	11.109	12.593	12.000	11.785	10.207
<i>Flottende activa</i>						
- Vorderingen	22.494	15.671	15.828	15.828	15.828	15.828
- Liquide middelen	15.495	21.427	17.865	17.006	17.544	19.055
Totaal flottende activa	37.989	37.098	33.693	32.834	33.372	34.883
Totaal Activa	48.339	48.207	46.286	44.834	45.156	45.089
PASSIVA						
Eigen vermogen						
- Algemene reserve	6.992	5.091	4.629	4.382	3.988	3.800
- Bestemmingsreserves	11.617	13.904	12.152	10.947	11.664	11.784
Eigen vermogen	18.609	18.994	16.781	15.329	15.651	15.585
Voorzieningen	4.319	4.452	4.496	4.496	4.496	4.496
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	25.412	24.761	25.009	25.009	25.009	25.009
Totaal Passiva	48.339	48.207	46.286	44.834	45.156	45.089
Bandbreedtes eigen vermogen						
Minimaal	18.609	18.994	16.781	15.329	12.979	12.884
Maximaal	18.609	18.994	16.781	15.329	16.826	16.968

Het grootste effect zit in de NPO-middelen. Deze worden ontvangen in 2022 en 2023, maar ook nog in grote mate uitgegeven in 2024 t/m 2026. Daarnaast zijn er de extra uitgaven aan de MJOP's.

De combinatie van de NPO-middelen en MJOP's veroorzaakt een neerwaartse druk op het eigen vermogen door het gebruik van bestemmingsreserves, wat resulteert in een afname van beschikbare liquide middelen.

Investerings PCOU (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Gebouwen	1.848	1.057	1.305	1.224	2.479
ICT 4 jaar	759	687	548	544	405
Leermiddelen	482	360	485	281	322
Meubilair	809	573	94	118	86
Overige inventaris	17	28	16	20	5
Totaal investeringen	3.915	2.704	2.449	2.187	3.296

4. Bericht van de RvT

Met dit verslag legt de raad van toezicht verantwoording af over het door de raad uitgeoefende toezicht op het college van bestuur in 2023. De doelstelling van PCOU Willibrord is dat iedere leerling zich optimaal kan ontplooien binnen onderwijs vanuit een christelijke inspiratie. De raad houdt er toezicht op dat PCOU Willibrord deze doelstelling realiseert en dat het college van bestuur de juiste toekomstbestendige keuzes maakt binnen de gestelde kaders. Hierbij staat de positie van de leerling centraal en worden alle relevante belangen steeds zorgvuldig afgewogen, tegen de achtergrond van een samenleving en een leerlingenpopulatie die steeds diverser worden; een trend die nu nog niet zo zichtbaar is in het medewerkersbestand.

De toezichtvisie is ingebed in een aantal in- en externe kaders, waaronder:

- de statuten van Stichting PCOU en de Willibrord Stichting en het reglement voor bestuur en toezicht van de stichtingen. Hierin zijn onder andere bepalingen opgenomen over de samenstelling, de zittingstermijn, de benoembaarheid, de taken en bevoegdheden, de wijze van vergaderen en de wijze besluitvorming van de raad van toezicht;
- de code Goed Bestuur voortgezet onderwijs van de VO-raad, de Code Goed Bestuur primair onderwijs van de PO-Raad en de Code Goed Toezicht van de VTOI-NVTK vormen het uitgangspunt voor het handelen van de raad van toezicht;
- inhoudelijke toetsingskaders voor de raad, zoals het koersplan, het jaarplan, de begroting en de organisatiefilosofie.

Verantwoordelijkheden van het toezicht

De raad van toezicht onderscheidt in zijn werkzaamheden de volgende verantwoordelijkheden:

1. Toezichthouder: beoordeling van de prestaties van het college van bestuur in het licht van missie en doelstellingen en voor wat betreft de naleving van wet- en regelgeving, waaronder het verlenen van goedkeuring aan jaarstukken, het strategisch plan, het reglement bestuur en toezicht en andere statutair en in de codes vastgelegde onderwerpen.
2. Adviseur/klankbord: advisering van het college van bestuur op basis van kennis en expertise en informatie van elders.
3. Werkgever: het bepalen van de omvang en samenstelling van het college van bestuur, zorgvuldige selectie van geschikte bestuurders, het vastleggen van het contract en bepalen van het bezoldigingsbeleid, jaarlijkse beoordeling van het functioneren van de bestuurder en van de geschiktheid in het licht van de zich ontwikkelende organisatie, ontslag, het beoordelen van het functioneren van het college van bestuur als collectief.

4. Het zorgdragen voor maatschappelijke verankering; borging van de maatschappelijke taak en positie van de organisatie; toezien op maatschappelijke verantwoording door het college van bestuur.

Basisgegevens van de toezichthouders

Naam	Functie binnen de RvT	Functies en nevenfuncties	Datum van aantreden en termijn
Dr. J.J. (Joyce) Sylvester	Voorzitter RvT Lid remuneratiecommissie	Substituut Nationale Ombudsman Nevenfuncties: <ul style="list-style-type: none"> - Lid Curatorium VNO-NCW - Lid Raad van Advies Oorlogsgravenstichting - Lid Raad van Advies Comenius Museum Naarden - Columnist Algemeen Dagblad - Academic Fellow Universiteit Utrecht - Voorzitter Staatscommissie tegen discriminatie en racisme - Lid Landelijke Selectiecommissie Rechters - Lid RvT Koninklijk Theater Carré Amsterdam - Voorzitter RvT's stichtingen Slot Zuylen - Lid RvT VSB fonds en bestuur van VSB Vermogensfonds - Ambassadeur stichting duurzame Ontwikkeling Nederland Suriname (d'ONS) 	1-8-2015, derde termijn
Drs. E.J. (Ernst) Vissers Msc	Lid RvT Voorzitter auditcommissie	Directeur Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) Nevenfunctie: <ul style="list-style-type: none"> - Lid raad van Toezicht GGz Centraal 	1-7-2017, tweede termijn
Dr. S. (Sennay) Ghebreab	Lid RvT Lid onderwijscommissie	Universitair hoofddocent, tevens wetenschappelijk directeur Civic AI Lab, Universiteit van Amsterdam Nevenfuncties: <ul style="list-style-type: none"> - Lid RvT, NEMO Science Museum, Amsterdam - Bestuursvoorzitter Stichting Boost, Amsterdam - Lid commissie Opvang en integratie, Vluchtelingenwerk, Amsterdam - Lid Staatscommissie tegen Discriminatie en Racisme 	1-1-2019, eerste termijn
Mr. drs. K.A.M. (Stan) Topouzis	Lid RvT Lid auditcommissie	Toezichthouder De Nederlandsche Bank	1-1-2019, eerste termijn
Ir. E. (Erica) Schaper	Lid RvT Voorzitter onderwijscommissie	Voorzitter college van bestuur NHL Stenden Hogeschool Nevenfuncties, voortkomend uit hoofdfunctie: <ul style="list-style-type: none"> - Lid bestuur Innovatie Pact Fryslân 	1-1-2019, eerste termijn

		<ul style="list-style-type: none"> - Lid bestuur Vereniging Hogescholen, portefeuille arbeidsvoorwaarden, arbeidsmarkt en HEO - Voorzitter Raad van Toezicht Centre of Expertise Water Technology - Lid Economic Board Noord-Nederland - Lid bestuur Vereniging Circulair Fryslan - Voorzitter bestuur Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW) - Lid RvT Wetsus - Lid Stuurgroep Universiteit van het Noorden - Voorzitter Friesche Compagnie - Bestuur SSTNO - Raad van advies Campus Fryslân - Stuurgroep Europapact Fryslân - RUN-EU board of presidents <p>Nevenfunctie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter bestuur Stichting Groenewoude maakt paardrijden mogelijk 	
Mr. G.J.A.M (Gert-Jan) van der Vossen RC	Lid RVT Lid auditcommissie Lid remuneratiecommissie	<p>Directeur Holland Strategy, Governance & Finance Group</p> <p>Nevenfuncties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Altrecht - Lid Raad van Commissarissen Novamedia Holding B.V. - Lid Raad van Toezicht Hogeschool voor de Kunsten Utrecht - Vicevoorzitter Raad van Advies Raad voor Rechtsbijstand 	1-12-2020, eerste termijn

Werkwijze en doorontwikkeling raad van toezicht

De raad van toezicht heeft ter eigen ondersteuning een aantal commissies ingesteld. De auditcommissie adviseert de raad van toezicht en het college van bestuur op het gebied van financiën, bedrijfsvoering en risicobeheersing en bereidt binnen haar taakgebied de besluitvorming van de raad van toezicht voor. De remuneratiecommissie adviseert de raad van toezicht over het te voeren personeelsbeleid voor de bestuursleden en bereidt de besluitvorming daarover voor. Tevens voert de remuneratiecommissie de voortgangs- en beoordelingsgesprekken met de individuele bestuursleden en het bestuur als geheel. De commissie onderwijs, kwaliteit en innovatie adviseert de raad van toezicht en het college van bestuur op het gebied van onderwijskwaliteit en -innovatie en bereidt binnen haar taakgebied de besluitvorming van de raad van toezicht voor. De agendacommissie zorgt voor de strategische voorbereiding van het overleg van de raad van toezicht met het college van bestuur.

De doorontwikkeling van de raad van toezicht vindt, naast de inhoudelijke kennisontwikkeling, ook op procesniveau plaats. Zo worden overlegmomenten regelmatig geëvalueerd, wordt er actief gevraagd om reflectie en feedback en is persoonlijke ontwikkeling een terugkerend

thema op de agenda. In 2023 heeft een extern begeleide, formele zelfevaluatie van de raad van toezicht plaatsgevonden.

Terugblik 2023

In 2023 is de succesvolle aanpak uit de voorgaande jaren, gericht op duurzame doorontwikkeling, voortgezet, met de organisatiefilosofie *Samenwerken in een netwerkorganisatie* als nieuwe richtinggevende koers, waarbij leiderschap, samenwerking en organisatieontwikkeling gezamenlijk en in samenhang worden ontwikkeld vanuit een duidelijke en concrete kijk op wat een netwerkorganisatie is. Dit zorgt ervoor dat PCOU Willibrord klaar is voor de toekomstige opgaven.

In het boekjaar zijn geen meldingen geweest van belangenverstremming of van transacties waarbij tegengestelde belangen speelden van bestuurders, toezichthouders en/of de externe accountant.

Vertrek lid college van bestuur

Op 1 november is Andries Mulder gestopt als lid van het college van bestuur. De raad van toezicht en Fawzia Nasrullah danken Andries Mulder voor de bijdrage die hij aan de verdere ontwikkeling van de stichting heeft geleverd. De raad van toezicht en Fawzia Nasrullah hebben zich daarna gebogen over een proces om tot een nieuwe invulling van het college van bestuur te komen die passend is bij de organisatiefilosofie en de uitdagingen van de stichting.

Vergaderingen en bijeenkomsten van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft vijf keer vergaderd met het college van bestuur. Besproken onderwerpen zijn:

- samenwerking met PO-besturen in de stad;
- aanbesteding accountantsdiensten;
- managementinformatie en informatiemanagement;
- huisvesting, waaronder onderhoud;
- strategiebrief 2024;
- De staat van onderwijs 2023;
- Onderwijsregio;
- IBO Sturing op kwaliteit van het onderwijs;
- Organiseringsfilosofie en managementstatuut;
- Rode draden managementgesprekken.

De raad van toezicht heeft goedkeuring gegeven aan besluiten van het bestuur met betrekking tot:

- de jaarverslagen 2022;
- de (geconsolideerde) begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027;
- de overdracht van een strook grond aan de Lieflandlaan in Utrecht van de gemeente aan de Willibrord Stichting;
- de overdracht van het gebouw en terrein aan Boerhaaveplein 110 in Utrecht van Stichting PCOU aan de gemeente;
- de overdracht van het gebouw en terrein aan de Tweede Muntmeesterlaan 2 in Utrecht van de gemeente aan Stichting PCOU;

- inrichting bestuur middellange termijn.

De raad van toezicht heeft met de accountants van EY de jaarrekening 2022 en het accountantsverslag 2022 besproken.

Er zijn in 2023 twee studiebijeenkomsten geweest, onder meer over de inrichting van de topstructuur en de wijze waarop we als RvT onze rol daarin vervullen.

Een delegatie van de raad van toezicht heeft in april en in oktober overlegd met een delegatie van de GMR-PCOU. Onderwerpen van gesprek waren onder meer het personeelstekort, kleine scholen, verbetering bedrijfsvoering, identiteit en goed werkgeverschap.

Auditcommissie

De auditcommissie heeft in 2023 vijf keer vergaderd met het college van bestuur. De volgende onderwerpen zijn besproken:

- aanbesteding accountantsdiensten
- managementinformatie en informatiemanagement
- huisvesting, waaronder onderhoud
- complexiteitspunten in relatie tot bezoldiging van bestuurders
- jaarverslagen 2022
- meerjaren ICT-strategie
- bestuursformatieplan
- strategiebrieven 2024
- roadmap IBP
- actielijst n.a.v. managementletter 2022
- managementletter 2023
- conceptbegroting 2024
- risico-inventarisatie scholengroep

Commissie onderwijs, kwaliteit & innovatie en HR

De commissie onderwijs, kwaliteit en innovatie heeft vier keer overlegd met het college van bestuur. De volgende onderwerpen zijn besproken:

- samenwerking met PO-besturen in de stad
- Utrechtse Onderwijs Agenda
- jaarverslagen 2022
- strategiebrieven 2024
- kwaliteitshandboek
- onderwijsresultaten VO-scholen
- stand van zaken ontwikkelingen binnen HR
- gesprekscyclus
- inspectiebezoeken

5. Bericht van de GMR

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) vertegenwoordigt medewerkers, ouders en leerlingen binnen de scholengroep. Daarnaast zijn er de medezeggenschapsraden (MR'en) voor iedere school afzonderlijk. De GMR heeft een formele rol bij bovenschools beleid, strategische beslissingen en de inzet van financiële middelen. Verder is de raad in de eerste plaats een goede gesprekspartner voor het college van bestuur. De lijnen met de bestuurders zijn kort, zodat de leden van de raad hen snel weten te vinden.

Achterban

De leden van de GMR staan in contact met de achterban. Zij zetten zich in voor de belangen van medewerkers en ouders en vragen zich steeds af wat maatregelen betekenen voor de leerlingen. De leden pikken signalen op van medewerkers en ouders en vertalen ze naar speerpunten voor de GMR. Van de tien zetels in de GMR zijn er op dit moment zeven bezet. De leden vormen een hecht team, dat voor een grote opbrengst zorgt.

Speerpunten in 2023

- Gevolgen coronacrisis: de gevolgen van corona zijn nog steeds merkbaar. Sommige leerlingen kampen nog met achterstanden. Onder de medewerkers zijn nog langdurig zieken. De GMR heeft daar oog voor.
- Zorgbehoefte in de klas: psychische problemen van leerlingen zorgen voor extra druk op de leerkrachten. Wij hebben dit gegeven besproken met het CvB. In het algemeen zien we dat maatschappelijke problemen hun weerslag hebben in de klas.
- Kansengelijkheid: blijft voor ons een belangrijk aandachtspunt. In 2023 organiseerde de GMR met het CvB een informele studiemiddag over de rol van scholen en leerkrachten bij kansengelijkheid.
- Het lerarentekort: een terugkerend thema. GMR vindt het belangrijk om te investeren in het huidige personeel en in te zetten op behoud van zij-instromers en stagiairs. Dat is wat ons betreft een onderdeel van goed werkgeverschap.
- Professionalisering van de bedrijfsvoering: efficiënter inrichten van de organisatie om de kosten van bovenschoolse activiteiten terug te dringen, zodat er meer geld overblijft voor het onderwijs. De GMR bevraagt het CvB daarom voortdurend over de meerwaarde van activiteiten voor de scholen.
- Versterken contact met de scholen: als vertegenwoordigers willen we dichtbij het onderwijs staan, in nauw overleg met het CvB. Daarom voeren we intensiever overleg met de MR'en van de scholen. De vergaderingen van CvB/GMR zijn in 2023 deels op locatie georganiseerd.

- Identiteit: GMR vindt het van belang dat identiteit een gespreksonderwerp is binnen de stichting. PCOU Willibrord heeft een protestants-christelijke achtergrond, maar de scholen zijn divers van karakter. Ook onder de leerlingen is sprake van diversiteit. Soms levert dat spanningen op. Als GMR vinden we het belangrijk om daar goed zicht op te hebben.

Vooruitzichten voor 2024

In 2024 wil de GMR nog nadrukkelijker investeren in de relatie met de achterban. We gaan vaker in gesprek met medewerkers, ouders en leerlingen. Daartoe organiseren we onder andere een grote GMR-dag en bezoeken we de individuele scholen. De leden van de GMR zullen aanwezig zijn tijdens open dagen. Een nieuw promotiefilmpje draagt bij aan onze herkenbaarheid.

Jaarrekening 2023

6. Geconsolideerde jaarrekening

6.1 Geconsolideerde balans per 31 december na resultaatbestemming

Activa		2023	2022
Materiële vaste activa	<u>6.5.1.</u>	9.830.507	9.172.510
Financiële vaste activa	<u>6.5.2.</u>	<u>1.278.454</u>	<u>1.177.731</u>
Totaal vaste activa		11.108.961	10.350.242
Vorderingen	<u>6.5.3.</u>	15.671.268	22.493.684
Liquide middelen	<u>6.5.4.</u>	<u>21.426.943</u>	<u>15.495.169</u>
Totaal vlottende activa		37.098.210	37.988.853
Totaal activa		<u>48.207.172</u>	<u>48.339.094</u>
Passiva			
Eigen vermogen	<u>6.5.5.</u>	18.994.378	18.608.518
Voorzieningen	<u>6.5.6.</u>	4.451.832	4.318.602
Kortlopende schulden	<u>6.5.7.</u>	24.760.962	25.411.975
Totaal passiva		<u>48.207.172</u>	<u>48.339.094</u>

6.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten

		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten				
Rijksbijdragen	<u>6.7.1.</u>	85.878.062	79.206.937	79.085.941
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	<u>6.7.2.</u>	3.360.752	2.989.692	3.284.653
Overige baten	<u>6.7.3.</u>	<u>2.760.285</u>	<u>1.524.609</u>	<u>2.469.082</u>
Totaal baten		91.999.099	83.721.238	84.839.676
Lasten				
Personeelslasten	<u>6.7.4.</u>	73.124.076	67.819.705	65.975.581
Afschrijvingen	<u>6.7.5.</u>	1.671.012	1.986.616	1.562.909
Huisvestingslasten	<u>6.7.6.</u>	5.019.233	4.563.699	4.488.724
Overige lasten	<u>6.7.7.</u>	<u>12.649.439</u>	<u>9.701.411</u>	<u>11.953.132</u>
Totaal lasten		92.463.760	84.071.431	83.980.346
Saldo baten en lasten		-464.661	-350.193	859.330
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	<u>6.7.8.</u>	856.607	0	27.074
Financiële lasten	<u>6.7.8.</u>	<u>6.086</u>	<u>0</u>	<u>236.136</u>
		850.522	0	-209.063
Resultaat		385.860	-350.193	650.267

6.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Samengevoegd kasstroomoverzicht

	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-464.661	859.330
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- afschrijvingen	1.671.012	1.562.909
- mutaties voorzieningen	<u>133.230</u>	<u>1.228.859</u>
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat, totaal	1.804.242	2.791.768
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>		
- vorderingen	6.822.416	-7.772.279
- kortlopende schulden	<u>-762.707</u>	<u>11.008.708</u>
Veranderingen in werkkapitaal, totaal	6.059.710	3.236.429
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>7.399.290</u>	<u>6.887.527</u>
Ontvangen interest	756.802	6.997
Betaalde interest	-6.086	-7.984
Ontvangen dividenden	<u>18.614</u>	<u>20.077</u>
	769.330	19.090
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>8.168.620</u>	<u>6.906.617</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-2.296.752	-2.747.565
Desinvesteringen in materiële vaste activa	79.437	186.231
Overige investeringen in financiële vaste activa	<u>-19.530</u>	<u>1.216.985</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-2.236.845</u>	<u>-1.344.349</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden (-/-)	0	0
Mutatie langlopende overlopende passiva	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>	<u>0</u>
Toename (afname) van liquide middelen	<u>5.931.775</u>	<u>5.562.268</u>
Beginstand 1 januari	15.495.169	9.932.902
Eindstand 31 december	<u>21.426.943</u>	<u>15.495.169</u>
Mutaties	<u>5.931.774</u>	<u>5.562.266</u>

6.4 Grondslagen geconsolideerde jaarrekening

6.4.1 Algemeen

Activiteiten

Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Utrecht (Stichting PCOU) heeft haar zetel in de gemeente Utrecht, KvK-nummer 41179972. Stichting PCOU is statutair gevestigd aan de Grebbenberglaan 9-a, 3527VX te Utrecht. Dit is ook het bezoekadres.

De kernactiviteit van de stichting is het verzorgen van (speciaal) basis- en speciaal onderwijs waarbij leerlingen zich optimaal kunnen ontplooiën vanuit een christelijke inspiratie.

Algemene grondslagen

Deze jaarrekening is opgesteld op 28 mei 2024 uitgaande van een verslaggevingsperiode gelijk aan het kalenderjaar 2023.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO), waar overeenkomstig basis Titel 9 van Boek 2 BW van toepassing is verklaard met uitzondering van de artikelen zoals opgenomen in artikel 2 en 3 van de RJO.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Dit betekent dat waardering plaatsvindt tegen kostprijs minus afschrijvingen, bijzondere waardeverminderingen of niet ontvangen bedragen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen terugvloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Het resultaat is op basis van de bestemming van het resultaat in het eigen vermogen verwerkt.

Activa en passiva worden in beginsel afzonderlijk gewaardeerd tenzij saldering aan de orde is. Saldering is aan de orde indien en voor zover:

- Er sprake is van een deugdelijk juridisch instrument om het actief en het passief gesaldeerd en simultaan af te wikkelen
- Het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig simultaan af te wikkelen.

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar en zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt, schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. In geval van een schattingswijziging zal nadere toelichting plaatsvinden op de schattingselementen en veronderstelling in de toelichting bij de betreffende post.

Grondslagen voor de consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de organisatie en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap wordt uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De consolidatie vindt plaats op basis van de integrale consolidatie methode.

Stichting PCOU en de Willibrord Stichting maken onderdeel uit van de PCOU -Willibrord groep. Geen van beide instellingen is aan te wijzen als groepshoofd. Consolidatie vindt plaats op het niveau van Stichting PCOU en Stichting Willibrord.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn, naast de financiële gegevens van Stichting PCOU, tevens de financiële gegevens van Stichting Steunfonds van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht opgenomen.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd en is aangesloten bij de grondslagen van de Stichting PCOU als moederorganisatie.

Financiële instrumenten

In de normale bedrijfsuitoefening maakt de stichting gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico's en renterisico's zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's. Er worden geen derivaten gehouden door de organisaties.

6.4.2 Grondslagen voor de waardering activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kostprijs (zijnde de verkrijgingsprijs en/of vervaardigingsprijs) en (indien van toepassing) verminderd met ontvangen investeringssubsidies en de afschrijvingen die bepaald zijn op basis van de geschatte gebruiksduur.

De afschrijvingstermijnen voor materiele vaste activa zijn:

- Gebouwen, groot onderhoud en verbouwingen: 1 - 40 jaar
- Inventaris en apparatuur: 4 - 20 jaar
- Overige materiele vaste activa: 4 - 15 jaar

De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven, rekening houdend met een restwaarde.

Wanneer in de loop der tijd wijzigingen zijn in de gebruiksduur, worden deze als schattingswijziging verantwoord.

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de staat van baten en lasten verwerkt. In de kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten zijn beleggingen op lange termijn en worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde. Per balansdatum worden de effecten, zijnde aandelen en obligaties, gewaardeerd tegen de actuele waarde (genoteerde marktprijzen). Transactiekosten en ongerealiseerde koersresultaten worden direct in het resultaat verwerkt.

Ontvangen dividend wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Het kortlopende deel van de financiële vaste activa wordt opgenomen onder de vlottende activa in de post 'Effecten'. De waardering van deze post is gelijk aan de waardering van de financiële vaste activa.

De aard van de beleggingen is in overeenstemming met het treasurywetboek en voldoet ten aanzien van de publieke middelen aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de realiseerbare waarde, zijnde de hoogste van de directe en de indirecte opbrengstwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Indien noodzakelijk wordt op de vorderingen een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en kasequivalenten met een looptijd van minder dan 12 maanden. Tenzij anders aangegeven staan deze geheel ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

De algemene reserve en bestemmingsreserves worden onder het eigen vermogen opgenomen. Als de organisatie een beperktere bestedingsmogelijkheid heeft aangebracht, wordt het deel dat op die manier van het eigen vermogen is afgezonderd, aangeduid als bestemmingsreserve. Verder is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden in de balans opgenomen op het moment dat:

- zij aan de voorwaarden voldoen dat deze verplichtingen per balansdatum in rechte of feitelijk afdwingbaar zijn,
- voor de afwikkeling van deze verplichting een uitstroom van middelen waarschijnlijk is,
- van de omvang van de verplichting een betrouwbare inschatting gemaakt kan worden.

Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de geschatte omvang van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om verplichtingen en verliezen af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde, indien het effect van de tijdswaarde materieel is. Bij de berekening van de voorziening is uitgegaan van een disconteringsvoet van 3,2%, tenzij anders vermeld.

Sociaal beleid

De voorziening sociaal beleid heeft betrekking op de verwachte uitgaven voor ontslaguitkering en de loondoorbetalingen tot ontslag aan personeel waarvan op balansdatum bekend is dat zij naar verwachting (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zullen blijven. De voorziening is gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag. Voor de calculatie van de verwachte transitievergoeding is gebruik gemaakt van de tool Pardon. Voor de opslag werkgeverlasten (ZVW) is gerekend met 6,68%. De volgende kansen zijn gehanteerd:

- ontslag vastgelegd in VSO: 100%
- (nog) niet schriftelijk vastgelegd, wel bekend: 99%
- verwachting: 90%

Verlofsparen en sabbatical leave

Onder verlofsparen en sabbatical leave is de voorziening 'Duurzame inzetbaarheid' opgenomen.

De voorziening Duurzame inzetbaarheid is gevormd op basis van de verwachte uitgaven die samenhangen met individuele keuzes welke medewerkers kunnen maken die passen binnen de levensfase en die de persoonlijke situatie verbeteren en de duurzame inzetbaarheid vergroten (conform CAO primair onderwijs). In het kader van duurzame inzetbaarheid hebben medewerkers de mogelijkheid om te sparen. Dit wordt vastgelegd in een spaarplan waarin ook de gewenste opnamemomenten worden opgenomen. De spaarplannen hebben betrekking op schooljaren. In de voorziening Duurzame inzetbaarheid zijn de medewerkers opgenomen met een door de schoolleiding goedgekeurd spaarplan.

Voor de bepaling van de positie wordt uitgegaan van 5/12 voor de periode augustus-december en 7/12 voor de periode januari-juli. De uren worden vermenigvuldigd met de salarislasten per uur. Er is rekening gehouden met een opslag voor loonkosten niet zijnde brutoloon van 59,42%. Er is uitgegaan van een blijfkans van 100%.

Eigen risico WGA

De voorziening Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) is bedoeld voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot doorbetaling van lonen en salarissen (inclusief werkgeverlasten) van personeel dat naar verwachting blijvend gedeeltelijk arbeidsongeschikt is.

De voorziening bestaat zowel uit een inschatting voor de loongerelateerde uitkering, de eventuele loonaanvullende uitkering en een eventuele vervolgutkering.

De eerdere voorziening is aangepast naar aanleiding van aanpassing van het minimumloon, bij het verdienen van het maandloon bij nieuwe werkgever en bij aanpassing van maandloon bij nieuwe werkgever. De aanvulling per medewerker is opgenomen voor maximaal 10 jaar, in overeenstemming met het maximale risico, danwel de eerdere AOW-datum. Er is rekening gehouden met opslag werkgeverlasten van 14,29%, zijnde de premie WAO en heffing ZVW.

Jubileumvoorziening

De Jubileumvoorziening wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband en is berekend op basis van de tijd doorgebracht in het onderwijs. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met een kans op voortijdig vertrek op basis van de leeftijd van de medewerkers. De blijfkansen zijn gebaseerd op analyse van de uitstroom per leeftijdscategorie van de afgelopen 5 jaar. Er is bij de berekening geen rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen. Er is een voorziening getroffen voor ambtsjubilea bij 25, 40 en 50 jaar.

Werkloosheidsbijdragen

In de voorziening Werkloosheidsbijdragen zijn opgenomen de verwachte uitgaven voortvloeiende uit de Werkloosheidswet (WW). Deze voorziening is berekend aan de hand van de verwachte WW-uitkeringen van ex-medewerkers, die ten laste van de stichting komen. Daarbij is rekening gehouden met de baankans gerelateerd aan de leeftijd van de betreffende persoon.

Voor toekomstige lasten die niet betaald worden uit het participatiefonds wordt een voorziening gevormd bestaande uit het deel betrekking hebbend op het WW-deel en het deel betrekking hebbend op de bovenwettelijke WW (WOPO). De uitkeringsinstantie van de WW (het UWV) en de uitkeringsinstantie van de WOPO (WWplus) declareren de lasten bij DUO. DUO verrekent de lasten met Stichting PCOU. De hoogte van de voorziening wordt bepaald aan de hand van de oud-medewerkers waarvoor per jaareinde een WW dan wel een WOPO beslissing is gevallen en waarvan de uitkering nog actief was in december. Hierbij wordt rekening gehouden met de maximale WW-duur.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende schulden hebben een looptijd van langer dan 12 maanden, kortlopende schulden hebben een looptijd van maximaal 12 maanden. Langlopende en kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Pensioenverplichtingen

Er is sprake van een pensioenregeling. Personeel op pensioengerechtigde leeftijd krijgt een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. Deze toegezegde pensioenregeling is verwerkt als er sprake zou zijn van een toegezegde bijdrageregeling. Voor de pensioenregeling worden verplicht premies betaald aan het pensioenfonds. Behalve

de pensioenbetaling zijn er geen verdere verplichtingen op grond van deze regeling. Als het pensioenfonds een tekort heeft, is er geen verplichting om een aanvullende bijdrage te doen anders dan toekomstige premies. De premies die verschuldigd zijn, worden verantwoord als personeelslasten.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een 'leasing' is, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het moment dat het contract wordt aangegaan. Het contract wordt aangemerkt als leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of als de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Verplichtingen met betrekking tot operationele leasing worden verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract. Voor zover de verplichtingen vanaf 2023 materieel zijn, staan ze in de niet in de balans opgenomen rechten en plichten.

6.4.3 Grondslagen voor de resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Overheidssubsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze baten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Exploitatiesubsidies worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten. Uitzondering hierop zijn de subsidies die betrekking hebben op een specifiek doel. Deze worden als baten in de winst- en verliesrekening verwerkt:

- in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten zijn gemaakt,
- het waarschijnlijk is dat deze nog worden ontvangen,
- de stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Bij de G1, G2 en de gemeentelijke subsidies worden de baten (vrijval) geboekt in de maand dat de kosten worden gemaakt, binnen de periode waarover de subsidie verstrekt is.

Bij de afwikkeling van de G1 subsidie wordt, indien voldaan is aan de prestatie afspraken, het resterende bedrag in de baten genomen. Dit geld mag voor andere doeleinden worden ingezet.

Bij zowel de G2 als de gemeentelijke subsidies wordt het resterende bedrag terug betaald.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de stichting is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als lasten worden verantwoord.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen leiden mogelijk tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

De beleidsdekkingsgraad van de pensioenuitvoerder waar de regeling is ondergebracht (het ABP) bedraagt 113,9% per 31 december 2023. De werkelijke dekkingsgraad op 31 december 2023 was 110,5%.

6.4.4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente, evenals ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

6.4.5 Overzicht verbonden partijen

Tabel 6.1. *Overzicht verbonden partijen*

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12 2023	Resultaat jaar 2023	Totale baten 2023	Art.2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel (rk/pc) Voortgezet Onderwijs voor Utrecht en omstreken	Stichting	Utrecht	4. Overige	34.185.138	-209.062	158.608.545	N.V.T.	0%	0%

Daarnaast maakt het College van Bestuur van Stichting PCOU deel uit van het bestuur van het samenwerkingsverband in de Gemeente Utrecht. In 2023 hebben geen transacties tussen de verbonden partijen plaatsgevonden zonder een zakelijke grondslag (at 'arms length'). De instellingen hebben verklaard zich niet hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor de uit rechtshandelingen van de stichting voortvloeiende schulden.

6.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

6.5.1 Materiële vaste activa

	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur				1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	1.1.2.5 Activa in uitvoering	Totaal
	1.1.2.1 Gebouwen en verbouwingen	ICT	Leermiddelen	Meubilair			
Stand per 1-1-2023							
Aanschafprijs	6.474.889	5.001.504	3.312.359	7.628.023	15.941.886	765.437	0 23.182.212
Cumulatieve afschrijving	-3.102.033	-3.519.903	-1.922.384	-4.380.685	-9.822.973	-236.692	0 -13.161.699
Waarde investeringssubsidies	-294.970	-287.574	-71.356	-552.852	-911.781	-53.814	0 -1.260.565
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidies	30.876	206.539	45.808	127.053	379.400	2.286	0 412.562
Boekwaarde per 1-1-2023	3.108.761	1.400.566	1.364.426	2.821.540	5.586.532	477.217	0 9.172.510
<i>Mutaties boekjaar</i>							
Investerings	1.088.022	604.597	246.961	633.863	1.485.421	51.061	0 2.624.504
Desinvesterings	-451.406	-1.676.989	-464.310	-575.710	-2.717.008	-23.240	0 -3.191.655
Afschrijvingen	-334.699	-629.605	-304.402	-439.014	-1.373.022	-76.059	0 -1.783.780
Afschrijvingen desinvesterings	447.127	1.664.499	437.897	544.322	2.646.718	18.373	0 3.112.217
Investeringssubsidies	-70.815	-18.493	0	-126.750	-145.243	0	0 -216.058
Afschrijving investeringssubsidies	22.689	39.295	8.832	38.357	86.483	3.597	0 112.769
	700.916	-16.696	-75.022	75.068	-16.651	-26.269	0 657.997
Stand per 31-12-2023							
Aanschafprijs	7.111.505	3.929.113	3.095.010	7.686.176	14.710.299	793.258	0 22.615.061
Cumulatieve afschrijving	-2.989.606	-2.485.010	-1.788.889	-4.275.378	-8.549.277	-294.379	0 -11.833.262
Waarde investeringssubsidies	-365.785	-306.067	-71.356	-679.601	-1.057.024	-53.814	0 -1.476.623
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidies	53.564	245.834	54.640	165.410	465.883	5.883	0 525.331
Boekwaarde per 31-12-2023	3.809.678	1.383.869	1.289.404	2.896.607	5.569.881	450.948	0 9.830.507

Jaarlijks vindt er een inventarisatie plaats op de nog in gebruik zijnde geregistreerde activa. Op basis van de inventarisatie zijn de desinvesterings geïdentificeerd.

6.5.2 Financiële vaste activa

	Financiële vaste activa 1-1-2023	Investeringen en verstrekte leningen	Desinvesteringen en aflossingen	Waarde- veranderingen	Financiële vaste activa 31-12-2023
Financiële vaste activa					
Effecten	1.177.731	878.381	884.460	106.802	1.278.454
Financiële vaste activa	1.177.731	878.381	884.460	106.802	1.278.454

<i>Uitsplitsing</i>	Financiële vaste activa 1-1-2023	Investeringen en verstrekte leningen	Desinvesteringen en aflossingen	Waarde- veranderingen	Financiële vaste activa 31-12-2023
Aandelen	233.070	39.810	24.392	27.556	276.044
Obligaties	944.661	838.571	860.068	79.246	1.002.410
Effecten	1.177.731	878.381	884.460	106.802	1.278.454

Alle effecten hebben een marktnotering. Voor beide stichtingen geldt dat alle fondsen, aandelen én obligaties, op ieder gewenst moment kunnen worden verkocht en liquide kunnen worden gemaakt en er geen effecten in portefeuille zijn die in 2023 aflosbaar zullen worden gesteld.

6.5.3 Vorderingen

Vorraden & Vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen		
Debiteuren	724.295	707.994
OCW	330.603	854.263
Gemeenten en GR's	1.755.522	1.653.665
Groepsmaatschappijen	4.514	0
Personeel	8.898	16.727
Saldo bouwprojecten onder bouwheerschap	10.560.603	18.070.987
Overige vorderingen	1.350.102	750.060
Overlopende activa	945.992	449.250
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	-9.262	-9.262
Vorderingen	15.671.268	22.493.684
<u>Uitsplitsing overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	945.992	449.250
Overlopende activa	945.992	449.250

6.5.4 Liquide middelen

Effecten & Liquide middelen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Liquide middelen		
Kasmiddelen	340	763
Tegoeden op bankrekeningen	21.442.117	15.515.294
Overige liquide middelen	<u>-15.514</u>	<u>-20.889</u>
Liquide middelen	21.426.943	15.495.169

6.5.5 Eigen vermogen

Balanspositie voorgaand boekjaar

	<u>1-1-2022</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2022</u>
Eigen vermogen			
Algemene reserve (publiek)	9.871.135	-4.478.220	5.392.915
Bestemmingsreserve (privaat)	1.809.224	-210.715	1.598.509
Bestemmingsreserve (publiek)	<u>6.277.893</u>	<u>5.339.202</u>	<u>11.617.095</u>
Eigen vermogen	17.958.252	650.267	18.608.519

Balanspositie huidig boekjaar

	<u>1-1-2023</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2023</u>
Eigen vermogen			
Algemene reserve (publiek)	5.392.915	-302.116	5.090.799
Bestemmingsreserve (privaat)	1.598.509	-406.807	1.191.703
Bestemmingsreserve (NPO)	4.854.202	319.470	5.173.672
Bestemmingsreserve (groot onderhoud)	4.863.285	541.828	5.405.114
Bestemmingsreserve (Taalschool)	<u>1.899.607</u>	<u>233.485</u>	<u>2.133.092</u>
Eigen vermogen	18.608.519	385.860	18.994.379

Het resultaat in Stichting Steunfonds PCOU bedraagt € 407K negatief en dit wordt onttrokken aan de privatebestemmingsreserve van het steunfonds. Deze reserve is tot stand gekomen op basis van de beleggingsresultaten van Stichting Steunfonds PCOU.

Het historische vermogen is in het verleden tot stand gekomen uit hoofde van verkoopopbrengsten van panden die voorheen in eigendom waren van het Steunfonds.

Na de toevoegingen en de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves resteert een negatief saldo van € 320K. Dit saldo wordt onttrokken aan de publieke algemene reserve.

6.5.6 Voorzieningen

Personeelsvoorzieningen, specificatie	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Verdiscotering	Stand 31-12-2023	Kortlopend deel < 1 jaar	Kortlopend deel 1-5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
Sociaal beleid	510.749	120.556	259.316	111.176	0	260.814	260.814	0	0
Verlofsparen en sabbatical leave	80.539	83.952	26.383	5.838	10.350	121.920	30.224	91.696	0
Eigen risico WGA	3.177.576	1.819.759	467.195	1.122.017	-41.550	3.449.674	645.099	1.801.610	1.002.964
Jubileumvoorziening	408.875	119.072	52.061	43.609	112.188	320.089	33.704	139.808	146.577
Werkloosheidsbijdragen	140.863	349.837	41.946	126.686	22.733	299.335	135.199	164.136	0
	4.318.602	2.493.177	846.900	1.409.326	103.721	4.451.832	1.105.040	2.197.250	1.149.541

6.5.7 Kortlopende schulden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Crediteuren	3.037.181	1.991.518
OCW	-2.988	38.189
Schulden aan groepsmaatschappijen	969.334	6.621.763
Schulden aan gemeenten en GR's	253.618	197.734
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.587.924	3.071.596
Schulden terzake van pensioenen	900.196	788.319
Overige schulden (kortlopend)	486.049	205.278
Overlopende passiva	<u>15.529.647</u>	<u>12.497.578</u>
Kortlopende schulden	24.760.962	25.411.975
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ met verrekening (G2)	505.018	0
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ zonder verrekening (G1)	10.936.570	7.094.254
Vooruitontvangen investeringsubsidies	33.680	109.392
Vakantiegeld en -dagen	1.983.675	1.786.709
Overige overlopende passiva	<u>2.070.705</u>	<u>3.507.223</u>
Overlopende passiva	15.529.647	12.497.578

In de belastingen en premie sociale verzekeringen zitten ook de sociale lasten van vakantiegeld voor €303K.

6.5.8 Verantwoording subsidies

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond Status
Studieverlof 04BF		1165032-1	20-8-2021 *
Studieverlof 06PC		1278566-1	20-7-2022 Ja
Studieverlof 17 YN		1278043-1	20-7-2022 Ja
Studieverlof 17 ZR		1278046-1	20-7-2022 Ja
Studieverlof 27 CN		1278834-1	20-7-2022 Ja
Studieverlof 17YN		1349743-1	22-8-2023 Ja
Studieverlof 17ZR		1349750-1	22-8-2023 *
Studieverlof 17XB		1349856-1	22-8-2023 *
Studieverlof 27CN		1350314-1	22-8-2023 *
Studieverlof 27CR		1350336-1	22-8-2023 *
Studieverlof 30VB		1350752-1	22-8-2023 *
Zij-instroom 31JN		1183767-1	22-11-2021 Nee
Zij-instroom 17TX		1216489-1	22-3-2022 Ja
Zij-instroom 27CR		1216519-1	22-3-2022 Ja
Zij-instroom 18AC		1240447-1	15-4-2022 Ja
Zij-instroom 17UC		1263546-1	20-7-2022 Ja
Zij-instroom 09QA		1282023-1	20-10-2022 Ja
Zij-instroom 27CR		1282002-1	20-10-2022 Ja
Zij-instroom 06PC		1288315-1	22-11-2022 *
Zij-instroom 28AE		1288240-1	22-11-2022 Nee
Zij-instroom 04NN		1288293-1	22-11-2022 *
Zij-instroom 04NN		1308460-1	20-12-2022 Ja
Zij-instroom 27CR		1322196-1	21-3-2023 *
Zij-instroom 17QE		1322217-1	21-3-2023 *
Zij-instroom 04BF		1355955-1	20-10-2023 *
Zij-instroom 17XZ		1355968-1	20-10-2023 *
Zij-instroom 17ST		1355987-1	20-10-2023 *
Zij-instroom 09QA		1356001-1	20-10-2023 *
Zij-instroom 30GY		1356009-1	20-10-2023 *
Zij-instroom 31JN		1356028-1	20-10-2023 *
Zij-instroom 28AE		1356029-1	20-10-2023 *
Zij-instroom 17PA		1373625-1	21-11-2023 *
Zij-instroom 31JN		1373716-1	21-11-2023 *
Zij-instroom 04NN		1382228-1	19-12-2023 *
Zij-instroom 28AF		1382322-1	19-12-2023 *
Zij-instroom 27CN		1382333-1	19-12-2023 *
Zij-instroom 30VB		1382348-1	19-12-2023 *
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO21051	20-7-2021 Ja	
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO21050	20-7-2021 Ja	
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO22242	28-7-2022 *	
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO22213	28-7-2022 *	
Uitvoering convenanten lerarentekort PO GS - Utrecht	LPO convenanten GS - Utrecht		27-9-2022 *
Impuls en innovatie Bewegingsonderwijs	IIB210291	13-12-2021 Ja	
Subsidie regeling Onderwijsassistenten naar Opleiding tot Leraar	SOOL20373	13-11-2020 Ja	
Subsidie regeling Onderwijsassistenten naar Opleiding tot Leraar	SOOL22230	9-11-2022 *	
Subsidie regeling Onderwijsassistenten naar Opleiding tot Leraar	SOOL22231	9-11-2022 *	
Subsidie regeling Onderwijsassistenten naar Opleiding tot Leraar	SOOL22232	9-11-2022 *	
Verbetering basisvaardigheden 2022	VBV22-PO-0381	11-11-2022 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-2544	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-3224	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-4749	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-3361	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-2202	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-4996	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-2187	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-2484	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-3276	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-5025	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-4463	31-5-2023 *	
Verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23-PO-2564	31-5-2023 *	
Expertisedeling nieuwkomersleerlingen	SEN22093	28-11-2022 Ja	
School en Omgeving - Utrecht Noord-West	RSOV22036	5-12-2022 Ja	
School en Omgeving - Utrecht Overvecht	RSOV22037	5-12-2022 Ja	
School en Omgeving - Utrecht Zuid-West	RSOV22038	5-12-2022 Ja	
School en Omgeving 2023-2025	RSO-COA23098 tbv bestaande coal	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23388	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23386	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23387	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23392	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23391	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23393	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23390	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23389	21-12-2023 *	
School en Omgeving 202308 tm 202507	RSO-23394	21-12-2023 *	
School en Omgeving 2023-2025	RSO-COA23099 tbv bestaande coal	21-12-2023 *	
School en Omgeving 2023-2025	RSO-COA23097 tbv bestaande coal	21-12-2023 *	
Instroom schoolleiders. Beschikking Kike Olsder.	ISPO23011	24-5-2023 Ja	
Instroom schoolleiders. Beschikking Melanie van Rosmalen.	ISPO23012	24-5-2023 Ja	
Instroom schoolleiders. Beschikking Victor Veelturf	ISPO23013	24-5-2023 Ja	
Instroom schoolleiders. Beschikking Christine van Empel	ISPO23036	16-11-2023 *	
Instroom schoolleiders. Beschikking Eva Schreuder	ISPO23035	16-11-2023 *	

* = De subsidie loopt nog conform de subsidieverplichtingen (Onderhanden)

Ja = De subsidie is afgerond conform subsidieverplichtingen

Nee = De subsidie is afgerond in strijd met de subsidieverplichtingen

G2 Verantwoording van subsidies die volledig aan het doel / activiteit moeten worden besteed met verrekening

G2.A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 31-12-2022	Totaal subsidiabele kosten t/m 31-12-2022	Saldo per 1-1-2023	ontvangen in 2023	Subsidiabele kosten in 2023	Te verrekenen per 31-12-2023
	kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€	€
Totaal									

G2.B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 31-12-2022	Totaal subsidiabele kosten t/m 31-12-2022	Saldo per 1-1-2023	ontvangen in 2023	Subsidiabele kosten in 2023	Saldo per 31-12-2023
	kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€	€
Min. van OCW/Subsidie maatwerkregeling Ventilatie op scholen. Basisvariant = 30% van het begrote bedi	VENT-B-230003	6-apr-23	505.018	-	-	-	505.018	-	505.018
Totaal									

Gemeentelijke onderwijssubsidies

Omschrijving	Dossiernr.	Datum	Datum	Beschikte subsidie	Nog te besteden per 1-1-2023	Nog te verrekenen per 1-2023	Ontvangen in 2023	Nog te ontvangen per 31-12-23	Besteed in 2023	Verrekenend in 2023	Nog te besteden per 31-12-2023	Nog te verrekenen per 31-12-2023	
		Datum beschikking	aanvullende beschikking										
Versterken van Taal	10514145	31-12-2022	n.v.t.	1.089.274	-	-	1.089.274	-	1.080.106	-	-	9.168	
Concierges	10514145	31-12-2022	n.v.t.	115.273	-	-	115.273	-	115.273	-	-	-0	
Cultuureducatie	10514145	31-12-2022	n.v.t.	247.924	-	-	247.924	-	232.477	-	-	15.447	
Talentontwikkeling	10514145	31-12-2022	n.v.t.	189.036	-	-	189.036	-	176.146	-	-	12.889	
Combinatiefunctionaris	10514145	31-12-2022	n.v.t.	169.690	-	-	169.690	-	169.690	-	-	-	
Combinatiebeschikking 2023	10514145	31-12-2022		1.811.197	-	-	1.811.197	-	1.773.692	-	-	37.504	
Brede School Academie vanuit Versterken van Taal 2019	5658271	5-12-2018	2-6-2019	1.744.780	19.632	-	-	-	-	-	19.632	-	
<i>Transformatie BSA PO</i>	8019545	14-12-2020	n.v.t.	287.167	80.008	-	-	-	19.722	-	60.286	-	
BSA-UGO/PCOU-Regiodeal Overvecht 2023	10514033	31-12-2022	n.v.t.	173.500	-	-	173.500	-	173.500	-	-	-	
HTU-1.	10514033	31-12-2022	n.v.t.	70.000	-	-	70.000	-	70.000	-	-	-0	
Taalschool	10514033	31-12-2022	n.v.t.	813.485	-	-	813.485	-	723.743	-	-	-	
Onderwijsimpuls Onderwijsambassadeurs	8022431	10-12-2020	n.v.t.	150.000	-	240	-	-	-	240,22	-	-	
Onderwijsimpuls Digitale Geletterdheid 2022-2023	9324029	20-12-2021	n.v.t.	150.000	19.948	-	45.000	-	53.000	-	-	11.947	
Activiteiten doorontwikkeling Ateliers 2023-2025.	11222034	29-6-2023	n.v.t.	45.500	-	-	11.375	34.125	7.120	-	38.380	-	
Anders en slim organiseren op de Krullebaar 2023-2025.	11225544	3-7-2023	n.v.t.	40.000	-	-	10.000	30.000	10.380	-	29.620	-	
Familieschool-De Schakel 2023	10624939	30-11-2022	n.v.t.	16.000	16.000	-	-	-	16.000	-	-	-	
Familieschool De Schakel 2023-2025. Projectleiding.	11786711	4-12-2023	n.v.t.	40.000	-	-	20.000	20.000	-	-	40.000	-	
Verbindingsgroep De Olijfboom 2023-2024. Verlening aanvra	11587979	11-12-2023	n.v.t.	50.000	-	-	20.800	29.200	-	-	50.000	-	
Begeleiding door een jobcoach	11732293	25-10-2023	n.v.t.	5.318	-	-	-	5.318	-	-	5.318	-	
Begeleiding door een jobcoach	11702710	22-11-2023	n.v.t.	5.318	-	-	-	5.318	-	-	5.318	-	
Begeleiding door een jobcoach	11732384	22-11-2023	n.v.t.	5.318	-	-	-	5.318	-	-	5.318	-	
					5.407.581	135.587	240	2.975.357	129.278	2.847.158	240	253.871	49.451

6.6 Niet in de balans opgenomen rechten en plichten

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van de stichtingen, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de stichting of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het treasurybeleid van de stichtingen is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het rente- en kasstroomrisico, het overig prijsrisico, het kredietrisico en het liquiditeitsrisico.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in markttrentetarieven. Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen wordt het renterisico zoveel mogelijk beperkt. De stichtingen hebben geen langlopende schulden en loopt in dat verband dus ook geen renterisico.

Overig prijsrisico

De stichtingen lopen risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa. De stichtingen beheersen het prijsrisico door stratificatie aan te brengen in de portefeuille en limieten te stellen.

Kredietrisico

De stichtingen handelen enkel met kredietwaardige partijen en hebben procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Bovendien is dit risico beperkt aangezien de grootste vorderingen debiteuren met een hoge betrouwbaarheid betreffen, zoals de rijksoverheid en de gemeente Utrecht. Tevens zijn er richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien worden de vorderingen voortdurend bewaakt en wordt er een aanmaningsprocedure gehanteerd. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de organisatie minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. Liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Afname verplichting van is.	Jaar ingang	Eindjaar contract	Eindjaar verlenging	Jaren tot einde verlenging	Totaalbedrag	<1 jaar	1 tot 5 jaar	> 5 jaar
Energiecontracten	19-3-2019	31-12-2025	31-12-2025	2,0	€ 1.358.000	€ 678.000	€ 680.000	€ 0
Schoonmaakcontracten	1-1-2020	13-12-2024	31-12-2029	6,0	€ 7.807.000	€ 1.300.000	€ 5.200.000	€ 1.307.000
Leermiddelen	14-3-2022	1-8-2026	1-8-2026	2,6	€ 3.706.000	€ 1.433.000	€ 2.273.000	€ 0
ICT-Hardware	12-3-2020	1-5-2024	1-5-2024	0,3	€ 203.000	€ 203.000	€ 0	€ 0
Meubilair	18-5-2015		17-5-2025	1,4	€ 400.000	€ 290.000	€ 110.000	€ 0

Bouwprojecten

De organisatie heeft diverse (aanneem-) overeenkomsten afgesloten/gegund in het boekjaar ten behoeve van bouwprojecten onder bouwheerschap. De voortvloeiende verplichtingen hieruit dienen te worden gedekt door de financiering van de betreffende gemeente.

6.7 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

6.7.1 Rijksbijdragen

Overheidsbijdragen

	2023	Begroot 2023	2022
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW	81.128.764	74.890.997	76.155.802
Overige subsidies OCW/EZ zonder verrekening (G1)	2.890.752	2.581.526	887.489
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.858.546	1.734.410	2.042.650
Rijksbijdragen	85.878.062	79.206.933	79.085.941

6.7.2 Overige overheidsbijdragen- en subsidies

	2023	Begroot 2023	2022
Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	3.280.766	2.857.692	3.154.334
Overige overheden	79.986	132.000	130.319
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	3.360.752	2.989.692	3.284.653
<i>Uitsplitsing</i>			
NWO	0	0	39.154
Overige overheden	79.986	132.000	91.165
Totaal	79.986	132.000	130.319

6.7.3 Overige baten

	2023	Begroot 2023	2022
Overige baten			
Verhuur	1.038.347	826.191	817.803
Detachering personeel	107.965	32.500	58.388
Sponsoring	3.291	13.000	10.094
Ouderbijdragen	219.423	146.863	237.633
Overige baten	1.391.258	506.055	1.345.164
Overige baten	2.760.285	1.524.609	2.469.082

De overige baten van €1.391K zijn hoger dan begroot, dit komt met name door meer subsidies niet vanuit het Rijk en de Gemeente en door correcties op voorgaande jaren.

6.7.4 Personeelslasten

	2023	Begroot 2023	2022
Lonen, salarissen sociale lasten en pensioenlasten			
Lonen en salarissen	51.129.543	47.282.445	46.544.463
Sociale lasten	7.005.417	6.594.013	6.530.117
Pensioenlasten	7.588.606	7.220.297	6.834.739
Lonen, salarissen sociale lasten en pensioenlasten	66.805.578	62.230.464	60.535.625
Overige personele lasten,			
Dotaties personele voorzieningen	1.083.851	638.301	1.659.593
Lasten personeel niet in loondienst	4.467.542	4.005.792	3.588.919
Overige lasten	1.901.921	1.554.842	1.092.522
Overige personele lasten	7.453.313	6.198.935	6.341.035
Ontvangen vergoedingen			
Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	1.134.815	634.000	901.079
	1.134.815	634.000	901.079
Personeelslasten	73.124.076	67.795.399	65.975.581

In de pensioenlasten over 2023 is een correctie over 2022 opgenomen.

Personeelsbezetting

In de tabel is zowel het gemiddeld aantal fte en medewerkers als de stand per ultimo boekjaar stand zichtbaar. Alle personeelsleden waren werkzaam binnen Nederland en in dienst bij Stichting PCOU. Bij de Stichting Steunfonds van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht zijn geen medewerkers in dienst.

Tabel 15. Overzicht aantal fte en aantal medewerkers in dienst

	Gemiddelde fte		In fte (per 31 december)		In mdw (per 31 december)	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	Directie	42,9	43,5	43,2	41,0	49,0
OP	511,3	510,3	506,4	506,9	708,0	701,0
OOP/OPB	239,9	231,2	232,7	235,5	347,0	354,0
Student	15,4	17,6	19,9	18,1	44,0	34,0
	809,5	802,6	802,2	801,6	1148,0	1140,0

*Directie is de verzamelnaam voor alle leidinggevenden binnen de scholengroep

WNT verantwoording

De WNT is van toepassing op Stichting PCOU. Het totale aantal complexiteitspunten waarop de klasse-indeling is gebaseerd, bedraagt 13 bestaande uit:

- totale baten 6 punten,
- aantal leerlingen 3 punten,
- aantal onderwijssoorten 4 punten.

Gebaseerd op de bovenstaande complexiteitspunten is het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2023 vastgesteld op € 189.000, indeling in klasse E voor het onderwijs.

Doorbelaste kosten van bestuur

De leden van het college van bestuur zijn volledig in dienst bij Willibrord Stichting. Door een personele unie zijn zij uit hoofde van hun functie tevens werkzaam voor Stichting PCOU. Hiervoor worden kosten doorbelast door Willibrord Stichting aan Stichting PCOU. De bezoldiging verantwoord in de WNT bij Stichting PCOU bedraagt de doorbelaste kosten aan Stichting PCOU voor de functievervulling van de leidinggevende topfunctionaris bij Stichting PCOU. De doorbelaste kosten betreffen loonkosten inclusief werkgeversdeel sociale lasten en eventuele kosten leaseauto of vervoer en is gebaseerd op een tijdsverdeling van 50%.

Het is voor PCOU niet vast te stellen of in de overige doorbelaste kosten nog bezoldigingscomponenten zijn opgenomen die aan het vervullen van de topfunctie moeten worden toegerekend, omdat de WNT wet- en regelgeving niet voorziet in een limitatieve opsomming van de componenten die tot de WNT-bezoldiging gerekend moeten worden bij intra-groep detachering. Zie voor de volledige bezoldiging het jaarverslag 2023 van de Willibrord Stichting.

Anticumulatietoets

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instellingen als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2023)

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	F.M. Nasrullah	A.W. Mulder
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-10-2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5	0,47
Dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	83.368	65.137
Beloningen betaalbaar op termijn	11.132	8.909
<i>Subtotaal</i>	<i>94.500</i>	<i>74.047</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	94.500	74.047
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	94.500	74.047
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	F.M. Nasrullah	A.W. Mulder
Functiegegevens	Lid College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01-2022 – 31-12-2022	01-04-2022 - 31-12-2022
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5	0,4
Dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	80.292	47.578
Beloningen betaalbaar op termijn	11.208	7.573
<i>Subtotaal</i>	<i>91.500</i>	<i>55.151</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	91.500	55.151
Bezoldiging	91.500	55.151

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023						
bedragen x€ 1	J.J. Sylvester	E.J. Vissers	E. Schaper	K.A.M. Topouzis	S. Ghebreab	G.J.A.M. van der Vossen
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-12-2023
Bezoldiging						
Bezoldiging	13.635	9.090	9.090	9.090	9.090	9.090
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900
-/-Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	13.635	9.090	9.090	9.090	9.090	9.090
Het bedrag van de overschrijdingen de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022						
bedragen x€ 1	J.J. Sylvester	E.J. Vissers	E. Schaper	K.A.M. Topouzis	S. Ghebreab	G.J.A.M. van der Vossen
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01-2022 - 31-12-2022	01-01-2022 - 31-12-2022	01-01-2022 - 31-12-2022	01-01-2022 - 31-12-2022	01-01-2022 - 31-12-2022	01-01-2022 - 31-12-2022
Bezoldiging						
Bezoldiging	13.230	8.820	8.820	8.820	8.820	8.820
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.450	18.300	18.300	18.300	18.300	18.300

De vergoeding van de Raad van Toezicht leden worden verdeeld tussen stichting PCOU en de Willibrord Stichting.

Tabel 2

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	A.W. Mulder
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Lid College van Bestuur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,46
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	25.604
Individueel toepasselijk maximum	34.397
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	25.604
Waarvan betaald in 2023	15.317
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6.7.5 Afschrijvingen

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Materiële vaste activa	1.783.780	2.021.051	1.659.741
Gebouwen	334.699	414.858	246.948
Inventaris en apparatuur (ICT)	629.605	734.841	636.416
Inventaris en apparatuur (leermiddelen)	304.402	355.204	293.874
Inventaris en apparatuur (meubilair)	439.014	460.385	426.224
Overige materiële vaste activa	76.059	55.763	56.280
Vrijval investeringssubsidies (-/-)	112.769	34.435	96.832
Gebouwen	22.689	14.669	15.733
Inventaris en apparatuur (ICT)	39.295	26.558	36.394
Inventaris en apparatuur (leermiddelen)	8.832	7.533	9.716
Inventaris en apparatuur (meubilair)	38.357	25.326	33.532
Overige materiële vaste activa	3.597	-39.652	1.457
Afschrijvingen	1.671.012	1.986.616	1.562.909

6.7.6 Huisvestinglasten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Huisvestingslasten			
Huurlasten	881.803	880.104	852.584
Verzekeringslasten	461	2.400	392
Onderhoudslasten	756.227	506.309	409.618
Lasten voor energie en water	1.283.229	1.257.090	993.304
Schoonmaakkosten	2.027.119	1.757.493	1.841.758
Belastingen en heffingen	60.353	50.488	51.052
Overige huisvestingslasten	10.040	109.815	340.017
Huisvestingslasten	5.019.233	4.563.699	4.488.724

6.7.7 Overige lasten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Overige lasten			
Administratie en beheerslasten	7.591.519	7.009.194	7.641.934
Inventaris en apparatuur	537.847	228.853	375.082
Leer- en hulpmiddelen	1.665.648	1.136.553	1.497.846
Overige lasten	2.854.425	1.326.810	2.438.271
Overige lasten	12.649.439	9.701.410	11.953.132

De overige lasten zijn met €2.854K fors hoger dan begroot, er is €606K meer uitgegeven aan leerlingzorg, hier staan ook subsidies tegenover en voor buitenschoolse activiteiten voor leerlingen is €512K meer uitgegeven dan begroot, ook hier staan extra baten tegenover.

Honoraria

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Separate specificatie accountants			
Honorarium onderzoek jaarrekening	45.000	125.000	132.234
Accountantshonoraria	45.000	125.000	132.234

Bovenstaande honoraria voor onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek naar de jaarrekening 2023 ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende 2023 zijn verricht.

6.7.7. Financiële baten en lasten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Financiële baten			
Rentebaten	756.802	0	6.997
Ontvangen dividenden	18.614	0	20.077
Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	<u>81.192</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Financiële baten	856.607	0	27.074
Financiële lasten			
Rentelasten	6.086	0	7.984
Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>228.153</u>
Financiële lasten	6.086	0	236.136
Financiële baten en lasten	850.522	0	-209.063

6.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de stichting.

7. Enkelvoudige jaarrekening

7.1 Enkelvoudige balans Stichting PCOU per 31 december na resultaatbestemming

Activa		2023	2022
Materiële vaste activa	<u>7.4.1.</u>	9.215.357	8.549.519
Totaal vaste activa		9.215.357	8.549.519
Vorderingen	<u>7.4.2</u>	16.849.738	23.182.855
Liquide middelen	<u>7.4.3</u>	<u>20.945.774</u>	<u>15.008.124</u>
Totaal vlottende activa		37.795.512	38.190.980
Totaal activa		47.010.868	46.740.499
Passiva			
Eigen vermogen	<u>7.4.4</u>	17.802.676	17.010.008
Voorzieningen		4.451.832	4.318.602
Kortlopende schulden	<u>7.4.5</u>	24.756.361	25.411.888
Totaal passiva		47.010.868	46.740.499

7.2 Enkelvoudige staat van baten en lasten Stichting PCOU

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Baten			
Rijksbijdragen	85.878.062	79.206.937	79.085.941
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	3.360.752	2.989.692	3.284.653
Overige baten	<u>7.5.1.</u> 3.254.099	<u>1.524.609</u>	<u>2.467.790</u>
Totaal baten	92.492.913	83.721.238	84.838.384
Lasten			
Personeelslasten	73.124.076	67.819.705	65.975.581
Afschrijvingen	<u>7.5.2.</u> 1.663.171	1.986.616	1.555.068
Huisvestingslasten	<u>7.5.3.</u> 5.019.233	4.563.699	4.463.524
Overige lasten	<u>7.5.4.</u> 12.649.373	<u>9.701.411</u>	<u>11.955.124</u>
Totaal lasten	92.455.853	84.071.431	83.949.297
Saldo baten en lasten	37.060	-350.193	889.087
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	<u>7.5.5.</u> 755.608	0	5.964
Financiële lasten	<u>7.5.5.</u> <u>1</u>	<u>0</u>	<u>34.068</u>
Totaal Financiële baten en lasten	755.608	0	-28.105
Resultaat	792.667	-350.193	860.982

7.3 Grondslagen enkelvoudige jaarrekening

7.3.1 Algemeen

Voor de activiteiten en de grondslagen wordt verwezen naar de grondslagen geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld. Ditzelfde geldt voor de toelichtingen op de balans en de staat van baten en lasten (zie hoofdstuk 6).

7.3.2 Overzicht verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2023	Resultaat jaar 2023	Totale baten 2023	Art.2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
Willibrord Stichting voor rk, pc en interconfessioneel (rk/pc) Voortgezet Onderwijs voor Utrecht en omstreken	Stichting	Utrecht	4. Overige	34.185.138	-209.062	158.608.545	N.V.T.	0%	0%
Stichting Steunfonds van de Stichting Protestants Christelijk Onderwijs te Utrecht	Stichting	Utrecht	4. Overige	1.191.703	-406.807	-493.814	N.V.T.	0%	100%

Daarnaast maakt het College van Bestuur van Stichting PCOU deel uit van het bestuur van het samenwerkingsverband in de Gemeente Utrecht. In 2022 hebben geen transacties tussen verbonden partijen plaatsgevonden zonder een zakelijke grondslag ('at arms length').

7.4 Toelichting op de enkelvoudige balans

Voor de toelichting op de balans wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans (zie 6.5), voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

7.4.1 Materiele vaste activa

	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur				1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	1.1.2.5 Activa in uitvoering	Totaal
	1.1.2.1 Gebouwen en verbouwingen	ICT	Leermiddelen	Meubilair			
Stand per 1-1-2023							
Aanschafprijs	5.635.463	5.001.504	3.312.359	7.628.023	15.941.886	765.437	0 22.342.786
Cumulatieve afschrijving	-2.885.599	-3.519.903	-1.922.384	-4.380.685	-9.822.973	-236.692	0 -12.945.264
Waarde investeringssubsidies	-294.970	-287.574	-71.356	-552.852	-911.781	-53.814	0 -1.260.565
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidies	30.876	206.539	45.808	127.053	379.400	2.286	0 412.562
Boekwaarde per 1-1-2023	2.485.770	1.400.566	1.364.426	2.821.540	5.586.532	477.217	0 8.549.519
<i>Mutaties boekjaar</i>							
Investerings	1.088.022	604.597	246.961	633.863	1.485.421	51.061	0 2.624.504
Desinvesterings	-451.406	-1.676.989	-464.310	-575.710	-2.717.008	-23.240	0 -3.191.655
Afschrijvingen	-326.859	-629.605	-304.402	-439.014	-1.373.022	-76.059	0 -1.775.940
Afschrijvingen desinvesterings	447.127	1.664.499	437.897	544.322	2.646.718	18.373	0 3.112.217
Investeringssubsidies	-70.815	-18.493	0	-126.750	-145.243	0	0 -216.058
Afschrijving investeringssubsidies	22.689	39.295	8.832	38.357	86.483	3.597	0 112.769
	708.757	-16.696	-75.022	75.068	-16.651	-26.269	0 665.838
Stand per 31-12-2023							
Aanschafprijs	6.272.079	3.929.113	3.095.010	7.686.176	14.710.299	793.258	0 21.775.635
Cumulatieve afschrijving	-2.765.331	-2.485.010	-1.788.889	-4.275.378	-8.549.277	-294.379	0 -11.608.986
Waarde investeringssubsidies	-365.785	-306.067	-71.356	-679.601	-1.057.024	-53.814	0 -1.476.623
Cumulatieve afschrijving investeringssubsidies	53.564	245.834	54.640	165.410	465.883	5.883	0 525.331
Boekwaarde per 31-12-2023	3.194.527	1.383.869	1.289.404	2.896.607	5.569.881	450.948	0 9.215.357

7.4.2 Vorderingen

Vorraden & Vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen		
Debiteuren	724.295	707.994
OCW	330.603	854.263
Gemeenten en GR's	1.755.522	1.653.665
Groepsmaatschappijen	1.183.858	690.045
Personeel	8.898	16.727
Saldo bouwprojecten onder bouwheerschap	10.560.603	18.070.987
Overige vorderingen	1.349.229	749.187
Overlopende activa	945.992	449.250
Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen	-9.262	-9.262
Vorderingen	16.849.738	23.182.855
<u>Uitsplitsing overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	945.992	449.250
Overlopende activa	945.992	449.250

7.4.3 Liquide middelen

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Liquide middelen		
Kasmiddelen	340	763
Tegoeden op bankrekeningen	20.960.948	15.028.250
Overige liquide middelen	-15.514	-20.889
Liquide middelen	20.945.774	15.008.124

7.4.4 Eigen vermogen

Balanspositie voorgaand boekjaar

Eigen vermogen

	<u>1-1-2022</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2022</u>
Eigen vermogen			
Algemene reserve (publiek)	9.871.135	-4.478.220	5.392.915
Bestemmingsreserve (publiek)	6.277.893	5.339.202	11.617.095
Eigen vermogen	16.149.028	860.982	17.010.010

Balanspositie huidig boekjaar

	<u>1-1-2023</u>	<u>Resultaat</u>	<u>31-12-2023</u>	
Eigen vermogen				
Algemene reserve (publiek)	5.392.915	-302.116	5.090.799	
Bestemmingsreserve (NPO)	4.854.202	319.470	5.173.672	
Bestemmingsreserve (groot onderhoud)	4.863.285	541.828	5.405.114	
Bestemmingsreserve (Taalschool)	1.899.607	233.485	2.133.092	
Eigen vermogen	17.010.009	792.667	17.802.677	
Aansluiting enkelvoudig met geconsolideerd vermogen				2023
Enkelvoudig vermogen Stichting PCOU			17.802.677	17.010.008
Enkelvoudig vermogen Stichting Steunfonds PCOU			1.191.703	1.598.509
Geconsolideerd vermogen Stichting PCOU			18.994.379	18.608.518
Aansluiting enkelvoudig met geconsolideerd resultaat				2023
Enkelvoudig resultaat Stichting PCOU			792.667	860.982
Enkelvoudig resultaat Stichting Steunfonds PCOU			-406.807	-210.715
Geconsolideerd resultaat Stichting PCOU			385.860	650.267

7.4.5 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Crediteuren	3.037.181	1.991.518
OCW	-2.988	38.189
Schulden aan groepsmaatschappijen	964.820	6.621.763
Schulden aan gemeenten en GR's	253.618	197.734
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.587.924	3.071.596
Schulden terzake van pensioenen	900.196	788.319
Overige schulden (kortlopend)	486.049	205.278
Overlopende passiva	<u>15.529.561</u>	<u>12.497.492</u>
Kortlopende schulden	24.756.361	25.411.888
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ met verrekening (G2)	505.018	0
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ zonder verrekening (G1)	10.936.570	7.094.254
Vooruitontvangen investeringssubsidies	33.680	109.392
Vakantiegeld en -dagen	1.983.675	1.786.709
Overige overlopende passiva	<u>2.070.619</u>	<u>3.507.137</u>
Overlopende passiva	15.529.561	12.497.492

7.5 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

Voor de toelichting op de staat van baten en lasten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten (zie 6.7), voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

7.5.1 Overige baten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Overige baten			
Verhuur	1.038.347	826.191	817.803
Detachering personeel	107.965	32.500	58.388
Sponsoring	3.291	13.000	10.094
Ouderbijdragen	219.423	146.863	237.633
Overige baten	<u>1.885.072</u>	<u>506.055</u>	<u>1.343.872</u>
Overige baten	3.254.099	1.524.609	2.467.790

7.5.2 Afschrijvingslasten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Materiële vaste activa	1.775.940	2.021.051	1.651.900
Gebouwen	326.859	414.858	239.107
Inventaris en apparatuur (ICT)	629.605	734.841	636.416
Inventaris en apparatuur (leermiddelen)	304.402	355.204	293.874
Inventaris en apparatuur (meubilair)	439.014	460.385	426.224
Overige materiële vaste activa	76.059	55.763	56.280
Vrijval investeringssubsidies (-/-)	112.769	34.435	96.832
Gebouwen	22.689	14.669	15.733
Inventaris en apparatuur (ICT)	39.295	26.558	36.394
Inventaris en apparatuur (leermiddelen)	8.832	7.533	9.716
Inventaris en apparatuur (meubilair)	38.357	25.326	33.532
Overige materiële vaste activa	3.597	-39.652	1.457
Afschrijvingen	1.663.171	1.986.616	1.555.068

7.5.3 Huisvestingslasten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Huisvestingslasten			
Huurlasten	881.803	880.104	852.584
Verzekeringslasten	461	2.400	392
Onderhoudslasten	756.227	506.309	409.618
Lasten voor energie en water	1.283.229	1.257.090	993.304
Schoonmaakkosten	2.027.119	1.757.493	1.841.758
Belastingen en heffingen	60.353	50.488	51.052
Overige huisvestingslasten	10.040	109.815	314.817
Huisvestingslasten	5.019.233	4.563.699	4.463.524

7.5.4 Overige lasten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Overige lasten			
Administratie en beheerslasten	7.591.453	7.009.194	7.641.748
Inventaris en apparatuur	537.847	228.853	375.082
Leer- en hulpmiddelen	1.665.648	1.136.553	1.497.846
Overige lasten	2.854.425	1.326.810	2.440.449
Overige lasten	12.649.373	9.701.410	11.955.124

7.5.5 Financiële baten en lasten

	<u>2023</u>	<u>Begroot 2023</u>	<u>2022</u>
Financiële baten			
Rentebaten	755.609	0	5.964
Financiële baten	755.608	0	5.964
Financiële lasten			
Rentelasten	1	0	1.050
Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	0	0	33.018
Financiële lasten	1	0	34.068
Financiële baten en lasten	755.608	0	-28.105

8. Goedkeuring en vaststelling

Vastgesteld op 28 mei 2024 door het College van Bestuur

namens het college van bestuur:

Mevrouw drs. F.M. Nasrullah
Voorzitter college van bestuur

Goedgekeurd op 13 juni 2024 door de Raad van Toezicht

namens de leden van de raad van toezicht:

De heer E.J. Vissers
(Vice)-voorzitter raad van toezicht

Overige gegevens

9. Statutaire regeling resultaatbestemming

Er zijn geen statutaire regelingen inzake de bestemming van het resultaat. Vooruitlopend op de vaststelling en goedkeuring van het jaarverslag is het resultaat toegevoegd aan het eigen vermogen. Voor verdere detaillering verwijzen wij naar de toelichting op het eigen vermogen.

10. Controleverklaring